

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY ŁĄDEK DO ROKU 2035

Łądek, 2025

Wykonawca prognozy:

Iwona Nowacka

mgr inż. Iwona Nowacka

12 STYCZNIA 2026 ROKU

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE SPORZĄDZENIA PROGNOZY	5
1.2. ZAKRES I CEL PROGNOZY	5
1.3. METODY OPRACOWANIA PROGNOZY	7
1.3.1. Źródła informacji	8
1.3.2. Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska	8
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
2.1. ZAWARTOŚĆ I CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	10
2.2. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY ŁĄDEK DO ROKU 2035 Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM ICH CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA I WYZNACZANYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	35
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY ŁĄDEK	64
3.1. POŁOŻENIE	64
3.2. DEMOGRAFIA	64
3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	65
3.3.1. Transport i komunikacja	65
3.3.2. Urządzenia sieciowe	66
3.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	67
3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza	67
3.4.2. Zagrożenia hałasem	72
3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)	75
3.4.4. Gospodarowanie wodami	76
3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	83
3.4.6. Zasoby geologiczne	84
3.4.7. Gleby	84
3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	85
3.4.9. Zasoby przyrodnicze	86
3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom	109
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	110
5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	113
5.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNA I FLORA, OBSZARY CHRONIONE ORAZ CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	113
5.2. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI	121
5.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	123
5.4. POWIETRZE I KLIMAT	125
5.5. POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ I GLEBY	127
5.6. KLIMAT AKUSTYCZNY	129
5.7. ZASOBY NATURALNE	130
5.8. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	130
5.9. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE	131
6. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	133
7. MOŻLIWE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR	136

8.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	138
9.	NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY 139	
10.	REKOMENDACJE I WNIOSKI DO OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU	140
11.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZEWDZIANYCH W PROJEKCIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	141
12.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	142
13.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	144
14.	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	147
15.	OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2	148

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia prognozy

Podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U z 2024, poz. 1112). Według zapisów art. 46 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 ww. ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Przedmiotowe dokumenty zostaną także udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera identyfikację potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035” oraz ocenę natężenia tych oddziaływań. Jej celem jest analiza potencjalnego oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz realizacji założeń wskazanego wyżej dokumentu.

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami (o których mowa w art. 57 i 58) zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Łądek, w piśmie nr WPP-I.410.257.2025.AK.1 z dnia 25.11.2025 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035”. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o oś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 5.01.2026 r., znak: DN-NS.9011.2579.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035”.

Biorąc powyższe pod uwagę niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 2):

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. określa, analizuje, ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

– różnorodność biologiczną,

- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 1 i 2:

- Prognoza oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem;
- w Prognozie zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

1.3. Metody opracowania prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym

opracowaniu przedstawiono opisowo wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych kierunków działań.

1.3.1. Źródła informacji

Podczas opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 oraz prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące dokumenty stanowiące na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym:

- Traktat Lizboński,
- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030,
- Europejski Zielony Ład,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej,
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego.

1.3.2 Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska

Podczas opracowania prognozy, w celu określenia wpływu i skutków planowanych kierunków działań na stan środowiska, przeprowadzono dokładną analizę wpływu każdego z nich na poszczególne obszary środowiska. Przyjęto, że obszarami tymi są wymienione w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy OOS tj. „przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,

- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.”

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Zawartość i cele Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr XXII/104/2025 Rady Gminy Łądek z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Łądek. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Jedynym dotychczas sformalizowanym okresem, w którym Gmina Łądek prowadziła rewitalizację były lata 2017-2023, kiedy to obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji tj. „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łądek na lata 2017-2023”. Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter. Wzmocnienie roli interesariuszy rewitalizacji z jednoczesnym zwiększeniem partycypacji społecznej sprawiło, że Gminny Program Rewitalizacji stał się kluczową pozycją w systemie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035, opracowany w oparciu o Ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobiegnie realizacji zagrożeń.

Podstawę prawną dla wyznaczonego na terenie Gminy Łądek obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowi uchwała nr XXII/104/2025 Rady Gminy Łądek z dnia 28 maja 2025 r. Zgodnie z przedstawioną w powyższym podrozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału Gminy na jednostki analityczne posłużono się istniejącym podziałem na obręby ewidencyjne. Dodatkowo, w trzech ośrodkach lokalnych: Łądzie, Łądku i Ciężeniu dokonano dalszych podziałów, celem zachowania spójności wewnętrznej jednostek. Ważnym przyczynkiem do dalszych podziałów był również znaczący udział terenów objętych powierzchniowymi formami ochrony przyrody, który wpływają na możliwości zagospodarowania oraz podejmowania działań na poszczególnych obszarach. Kierując się różnorodnością występujących uwarunkowań przyrodniczych i przestrzennych wydzielono jednostki jednorodne wewnętrznie w postaci: Ciężen wschód, Ciężen zachód, Łądek południe, Łądek północ, Łądek południe oraz Łądek północ. Ponadto, w Gminie Łądek została wydzielona jedna jednostka

niezamieszkała – Ciężańskie Holendry, zgodnie z granicami wydzielonego obrębu ewidencyjnego. Jednostka ta stanowi tereny nadrzeczne, objęte obszarowymi formami ochrony przyrody.

Ostatecznie na terenie Gminy wyodrębnionych zostało 19 jednostek analitycznych. Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla poszczególnych ulic, położonych na obszarze dwóch jednostek analitycznych, zostały do nich rozdzielone proporcjonalnie do długości ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej.

Największą jednostką pod względem liczby ludności jest jednostka analityczna Ciężań zachód gromadząca 11,8% ogółu ludności Gminy (669 mieszkańców). Biorąc z kolei pod uwagę powierzchnię, największą jednostką analityczną jest Sługocin, zajmujący powierzchnię 8,94 km² (9,1% ogółu powierzchni Gminy). Można więc zauważyć, że nawet największe jednostki analityczne pod względem udziału mieszkańców oraz powierzchni, nie przekraczają odpowiednio 30% ludności gminy oraz 20% powierzchni gminy – co potwierdza, że każda z analizowanych jednostek może potencjalnie stanowić w całości obszar rewitalizacji.

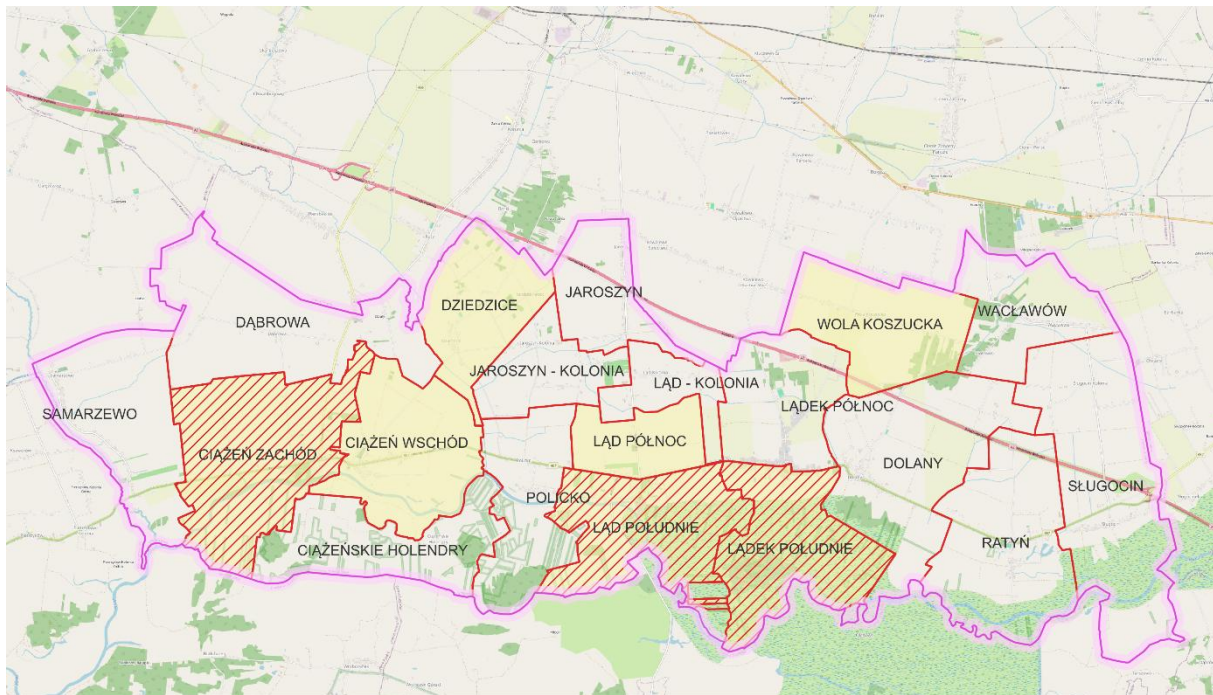
Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych jest ujemna (mniejsza od 0) w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej z 4 sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. W przypadku wszystkich wymienionych jednostek, stwierdzono współwystępowanie stanu kryzysowego w przynajmniej jednej z czterech pozostałych sfer, co oznacza iż stanowią one obszar zdegradowany Gminy Łądek. Są to jednostki: Ciężań wschód, Ciężań zachód, Łądek południe, Łądek północ, Wola Koszucka, Łądek południe, Dziedzice.

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, aby występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Łądek kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

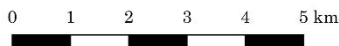
Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową jako obszar rewitalizacji przyjęto jednostki analityczne Ciężań zachód, Łądek południe oraz Łądek południe.

Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymogi formalne określone w ustawie o rewitalizacji: jego powierzchnia stanowi 19,1% (18,8 km²) powierzchni całej Gminy i jest zamieszkiwany przez 22,6% (1 276 osób) ludności Gminy.

Legenda

- Gmina Lądek
- Jednostki analityczne
- Obszar zdegradowany
- Obszar rewitalizacji

Rysunek 1. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Lądek

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Lądek.

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinny utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2035 roku brzmi:

W 2035 roku obszar rewitalizacji w Gminie Lądek będzie nowoczesną, otwartą i przyjazną przestrzenią sprzyjającą edukacji, integracji społecznej i aktywnemu spędzaniu czasu. Zmodernizowane obiekty sportowe, edukacyjne i opiekuńcze, w tym Dzienny Dom Pobytu oraz Klub Senior+, zapewnią wsparcie i aktywizację mieszkańców w różnym wieku. Rynek stanie się tętniącym życiem centrum wydarzeń kulturalnych, targów i spotkań międzypokoleniowych, a otaczające go

tereny zielone będą służyć wypoczynkowi i zdrowiu. Całość stworzy dynamiczne i dostępne dla wszystkich serce wspólnoty lokalnej.

W 2035 roku obszar rewitalizacji w Gminie Łądek stanowi nowoczesną, otwartą i przyjazną przestrzeń, która sprzyja aktywnemu życiu społecznemu, edukacyjnemu i kulturalnemu wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku czy poziomu sprawności. Zmodernizowana i wyposażona infrastruktura edukacyjna oraz sportowa zapewnia dzieciom i młodzieży bezpieczne warunki nauki i rozwoju, wykorzystując zarówno tradycyjne boiska, jak i innowacyjne rozwiązania takie jak zielone klasy czy przestrzenie plenerowe do nauki i integracji. Seniorzy i osoby niesamodzielne korzystają z nowego Dziennego Domu Pobytu i siedziby Klubu Senior+, które oferują im nie tylko fachową opiekę, lecz także bogaty program aktywizacji społecznej, międzypokoleniowej i zdrowotnej, wsparty otaczającym parkiem, ogródkiem ziołowym i tężnią solankową. Rynek w Łądku, dzięki wyposażeniu w nowoczesne i mobilne elementy infrastruktury, stał się centrum życia lokalnej społeczności – miejscem spotkań, wymiany doświadczeń i promocji lokalnych tradycji. Regularnie odbywają się tu targi produktów regionalnych, jarmarki, przeglądy Kół Gospodyń Wiejskich, warsztaty i wydarzenia kulturalne, które budują tożsamość lokalną i wzmacniają więzi sąsiedzkie. Obszar rewitalizacji wyróżnia się wysokim poziomem dostępności przestrzeni publicznych i usług, eliminacją barier architektonicznych oraz zastosowaniem nowoczesnych i ekologicznych rozwiązań, co sprzyja zrównoważonemu rozwojowi. Mieszkańcy korzystają z oferty edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej, która obejmuje wszystkie pokolenia – od najmłodszych po seniorów – wzmacniając poczucie wspólnoty, bezpieczeństwa i dumy z miejsca, w którym żyją. W efekcie obszar rewitalizacji w 2035 roku jest nie tylko odnowioną przestrzenią, ale również dynamicznym centrum rozwoju społecznego, gospodarczego i kulturalnego całej gminy.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji. Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 12 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni	
Kierunek 1.1.	Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
Kierunek 1.2.	Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
Kierunek 1.3.	Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
Kierunek 1.4.	Adaptacja do obserwowanych zmian demograficznych – rozwój usług społecznych i opiekuńczych
CEL 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk	
Kierunek 2.1.	Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
Kierunek 2.2.	Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
Kierunek 2.3.	Inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój sektorowy rolnictwa

Kierunek 2.4.	Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych
CEL 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
Kierunek 3.2.	Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
Kierunek 3.3.	Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
Kierunek 3.4.	Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Łądek zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 6 projektów zintegrowanych, 2 projekty podstawowe oraz 2 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekt uzupełniający ma charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjąc będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Łądek we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Zielony Zakątek Ucznia – sport, relaks, inspiracja
Nazwa wnioskodawcy
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łądku
Potencjalni partnerzy
Gmina Łądek Stowarzyszenie Aktywnie w Przyszłość w Łądku Stowarzyszenie „Razem do Kultury” w Łądku

Lokalizacja przedsięwzięcia
ul. Pyzderska 31, Łądek
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatecznie rozbudowana i zróżnicowana oferta aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ niedostatecznie rozbudowana edukacja obywatelska, społeczna i psychospołeczna, ▪ utrudniony rozwój usług społecznych, w szczególności opiekuńczych i integracyjnych, ▪ niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczna edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym w zakresie uwarunkowań prawnych, ▪ niedostateczne wyposażenie przestrzeni w obiekty infrastruktury sportowej ▪ niedostateczne zagospodarowanie miejsc dedykowanych integracji i aktywności społecznej skutkujące ich znikomym wykorzystaniem, ▪ niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.
Cel przedsięwzięcia
<p>Ogólnym celem przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnej, funkcjonalnej i dostępnej przestrzeni edukacyjno-sportowej wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łądku, która będzie sprzyjała zarówno podniesieniu jakości kształcenia, jak i rozwojowi aktywności fizycznej dzieci, młodzieży oraz mieszkańców. Projekt zakłada połączenie działań inwestycyjnych, takich jak modernizacja boisk, poprawa infrastruktury komunikacyjnej, montaż oświetlenia i monitoringu czy utworzenie zielonej klasy, z działaniami nieinwestycyjnymi wspierającymi innowacyjne formy nauczania i aktywne spędzanie czasu wolnego. W efekcie realizacji przedsięwzięcia zwiększy się dostępność obiektów sportowych i edukacyjnych, poprawi się bezpieczeństwo oraz komfort użytkowników, a teren szkoły stanie się atrakcyjnym centrum aktywności i integracji lokalnej społeczności. Dzięki powiązaniu odnowionej infrastruktury z nowymi metodami dydaktycznymi i szeroką ofertą zajęć sportowych, przedsięwzięcie przyczyni się do wszechstronnego rozwoju uczniów, promowania zdrowego stylu życia i budowania więzi z najbliższym otoczeniem.</p>
Zakres realizowanych zadań
<p>Moduł I: Zagospodarowanie terenu wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łądku</p> <p>W ramach modułu I przewiduje się realizację działań inwestycyjnych zmierzających do zwiększenia dostępności obiektów: edukacyjnego i sportowych oraz wzrost możliwości prowadzenia aktywnych i innowacyjnych form nauczania. W ramach prac przewiduje się w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zniwelowanie progów przy przystanku szkolnym dla autobusów dowożących dzieci, wraz z wykonaniem podwyższonej platformy z najazdami, • wyrównanie nawierzchni ciągów komunikacyjnych, wraz z ich przedłużeniem na tereny zewnętrzne, w tym boiska i obiekty sportowe, • odnowienie boiska wielofunkcyjnego, poprzez wymianę jego nawierzchni, • odnowienie piaskownicy do skoku w dal wraz z wymianą nawierzchni rozbiegu, • wymianę nawierzchni boiska trawiastego, poprzez jej usunięcie, instalację siatek przeciwko kretom oraz wyłożenie nową nawierzchnią trawiastą, • posadowienie aluminiowych bramek, • instalacja piłkochwyłów, • posadowienie dwóch wiat wraz z siedzeniami dedykowanych zawodnikom rezerwowym rywalizujących drużyn, • posadowienie nietrwale związanej z gruntem wiaty drewnianej pełniącej rolę zielonej klasy, • wyposażenie wiaty w pomoce dydaktyczne: zewnętrzną tablicę, plansze informacyjne itp., • posadowienie lamp solarnych na terenach zewnętrznych wokół budynku szkoły, • montaż monitoringu wizyjnego na terenach zewnętrznych, • przeprowadzenie uzupełniających nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej. <p>Moduł II: Rozwój aktywności fizycznej i wzrost jakości kształcenia</p> <p>W ramach modułu II przewiduje się działania nieinwestycyjne polegające na rozwoju możliwych form kształcenia oraz aktywności czasu wolnego w oparciu o powstałą i odnowioną infrastrukturę. W szczególności działania te skupią się na:</p>

- rozwoju aktywności fizycznej uczniów – w ramach zajęć wychowania fizycznego możliwy będzie trening różnych gier zespołowych na świeżym powietrzu, m.in. piłki nożnej, piłki ręcznej, koszykówki, hokeja na trawie, siatkówki, skoku w dal, trójskoku,
- rozwój aktywnych form kształcenia – w ramach zajęć m.in. z techniki czy przyrody będzie wykorzystywana zielona klasa, która umożliwi również obserwację otoczenia, czynną naukę np. sadzenia roślin, ich pielęgnacji, zacieśniając więzi między dziećmi i młodzieżą a ich najbliższym otoczeniem,
- rozwój aktywności czasu wolnego – w godzinach popołudniowych boisko trawiaste oraz boisko wielofunkcyjne będą dostępne dla mieszkańców Łądku, służąc tym samym rozwojowi aktywności fizycznej również wśród innych grup wiekowych.

Przedstawiony katalog działań może być rozszerzany, między innymi w zakresie organizacji innych zajęć szkolnych w zielonej klasie oraz w miarę rozwoju pomysłów i możliwości edukacyjnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Teren zewnętrzny wokół budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łądku zostanie przystosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a także osób z niepełnosprawnością poprzez zniwelowanie różnic wysokości terenu, wyrównanie ciągów komunikacyjnych wraz z ich wyznaczeniem oraz czytelnym oznakowaniem. Teren będzie zapewniał możliwość swobodnego poruszania się dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

- 1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

- 3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- 3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500 000,00 zł Moduł II: 100 000,00 zł Łącznie: 600 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026 Moduł II: 2027-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	6 000 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	1 276 os.
Liczba osób korzystających z infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 000 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Moc drużyny – aktywność, bezpieczeństwo, integracja
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Łądek
Potencjalni partnerzy
Stowarzyszenie Aktywnie w Przyszłość w Łądku Ochotnicza Straż Pożarna im. Józefa Wrzesińskiego w Łądku
Lokalizacja przedsięwzięcia
ul. Sportowa 3, Łądek
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatecznie rozbudowana i zróżnicowana oferta aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ niedostatecznie rozbudowana edukacja obywatelska, społeczna i psychospołeczna, ▪ utrudniony rozwój usług społecznych, w szczególności opiekuńczych i integracyjnych, ▪ niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych, ▪ niedostateczny poziom powiązania działań kulturalnych i społecznych z działalnością aktywnych organizacji pozarządowych, ▪ niska jakość powietrza atmosferycznego pogarszająca się w okresie jesienno-zimowym, ▪ niedostateczne wyposażenie przestrzeni w obiekty infrastruktury sportowej ▪ niedostateczne zagospodarowanie miejsc dedykowanych integracji i aktywności społecznej skutkujące ich znikomym wykorzystaniem, ▪ niezagospodarowane tereny, obniżające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i estetykę obszaru rewitalizacji, ▪ niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.
Cel przedsięwzięcia
<p>Ogólnym celem przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnego i wielofunkcyjnego centrum aktywności, bezpieczeństwa i integracji społecznej w Łądku, poprzez kompleksową modernizację stadionu sportowego, budowę nowej siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej oraz zagospodarowanie otoczenia na potrzeby rekreacji i wydarzeń społecznych. Realizacja projektu ma na celu nie tylko podniesienie jakości infrastruktury sportowej i zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców, lecz także znaczące zwiększenie poziomu bezpieczeństwa lokalnej społeczności poprzez stworzenie profesjonalnego zaplecza dla działań ratowniczych i edukacyjnych. Nowa przestrzeń będzie sprzyjała integracji różnych grup wiekowych, oferując mieszkańcom zarówno możliwość uczestnictwa w wydarzeniach sportowych i rekreacyjnych, jak i w inicjatywach edukacyjno-prewencyjnych z zakresu bezpieczeństwa. Połączenie funkcji sportowych, strażackich i społecznych w jednym, spójnym założeniu przestrzennym pozwoli na efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów i wzmocnienie więzi lokalnych, a także stanie się trwałym impulsem dla rozwoju aktywności obywatelskiej, zdrowego stylu życia i poczucia wspólnoty wśród mieszkańców gminy.</p>
Zakres realizowanych zadań
<p>Moduł I: Odnowienie infrastruktury stadionu sportowego w Łądku</p> <p>W ramach modułu I przewiduje się prace infrastrukturalne związane z modernizacją infrastruktury sportowej w Łądku. W tym zakresie planowane jest między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymiana żwirowej nawierzchni bieżni stadionu na poliuretanową, wraz z wyznaczeniem torów oraz krawędzi, • montaż odwodnienia liniowego w ciągu bieżni, • wykonanie przyłącza systemu odwadniającego do zbiornika retencyjnego nawadniającego grunt, • montaż oświetlenia oraz systemu nagłośnienia,

- wyrównanie ciągów pieszych wokół stadionu, w tym doprowadzenie ciągu pieszego do wiaty biesiadnej,
- wyposażenie stadionu w mobilne elementy treningowe, m.in. bramki, płotki itp.

Moduł II: Budowa remizy Ochotniczej Straży Pożarnej im. Józefa Wrzesińskiego

W ramach modułu II przewiduje się prace związane z budową nowej siedziby dla OSP w Łądku, która do tej pory mieściła się przy rynku w Łądku. Nowa siedziba ma również stanowić zaplecze dla stadionu sportowego. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- budowę budynku użyteczności publicznej na działce ewidencyjnej nr 303/3, zgodnego ze standardami dostępności,
- wprowadzenie podziału funkcjonalnego pomieszczeń budynku, w tym w szczególności: miejsca postojowe pojazdów gaśniczych i ratunkowych, pralni, szatni oraz toalet dostępnych z zewnątrz budynku,
- wyznaczenie ciągów pieszych łączących nową remizę ze stadionem,
- uzyskanie dostępu do drogi publicznej w ciągu działki ewidencyjnej nr 303/5 do ulicy Polnej.

Moduł III: Zagospodarowanie terenu wokół powstałej remizy oraz stadionu

W ramach modułu III przewiduje się działania związane z zagospodarowaniem terenu aktywności mieszkańców, poprzez jego doposażenie i wprowadzenie nasadzeń skutkujących częściowym zacienieniem. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- posadowienie 3 wiat biesiadnych nietrwale związanych z gruntem,
- doprowadzenie mediów (prądu i Internetu) do dedykowanego stanowiska spikerskiego (samo stanowisko będzie mobilne, rozkładane w miarę potrzeby),
- przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających, zwłaszcza zieleni wysokiej,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w szczególności stojaki na rowery oraz kosze na odpady.

Dzięki przeprowadzonym działaniom, teren stadionu oraz nowa remiza nie tylko będą mogły pełnić funkcje sportowe i związane z zapewnieniem bezpieczeństwa, ale także stwarzać komfortowe warunki do integracji mieszkańców.

Moduł IV: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców wraz z rozwojem funkcji rekreacyjno-sportowej

W ramach modułu IV planowane są działania społeczne polegające w szczególności na:

- rozwoju aktywności Młodzieżowej Drużyny OSP Łądek, poprzez cykliczne treningi zorganizowane,
- rozwój aktywności strażaków OSP Łądek, poprzez cykliczne treningi zorganizowane,
- prezentacje i prowadzenie cyklicznych warsztatów dla mieszkańców z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, technik pomocy i samopomocy w przypadku niebezpieczeństwa z wykorzystaniem infrastruktury stadionowej,
- organizację pokazów strażackich dla najmłodszych mieszkańców Gminy,
- organizację zawodów sportowych, m.in. lekkoatletycznych, strażackich, piłkarskich itp.,
- organizację wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców Gminy Łądek, w tym Dnia Dziecka, Dnia Strażaka, festynów rodzinnych i innych cyklicznych wydarzeń.

Przedstawiony katalog działań społecznych może być uzupełniany i rozwijany o kolejne wydarzenia społeczne, które będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców. Infrastruktury sportowa będzie również ogólnodostępna dla użytkowników i grup niezorganizowanych, przyczyniając się do wzrostu aktywności fizycznej ogółu mieszkańców.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach przedsięwzięcia przewidziano rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Nowa siedziba OSP zostanie zaprojektowana zgodnie ze standardami dostępności – z szerokimi przejściami, brakiem progów, toaletami dostosowanymi oraz układem komunikacyjnym ułatwiającym poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością. Modernizacja stadionu obejmie wyrównanie ciągów pieszych i zastosowanie równych, bezpiecznych nawierzchni, a montaż oświetlenia poprawi widoczność także dla osób z dysfunkcjami wzroku. Dodatkowo elementy małej architektury i nasadzenia zieleni zapewnią miejsca odpoczynku i komfort korzystania z przestrzeni wszystkim mieszkańcom.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych

1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności

1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego

3.3 Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury

3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 150 000,00 zł Moduł IV: 350 000,00 zł łącznie: 2 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2026-2028 Moduł III: 2029 Moduł IV: 2030-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	22 000 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	1 276 os.
Liczba osób korzystających z infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3
Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego
Nazwa wnioskodawcy
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
Potencjalni partnerzy
Samorząd Województwa Wielkopolskiego Gmina Łądek Towarzystwo Przyjaciół Łądu i Ziemia Nadwarciańskiej w Łądku Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Warty w Łądzie
Lokalizacja przedsięwzięcia
ul. Cysterska 3, Łądek
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatecznie rozbudowana i zróżnicowana oferta aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami, powiązany z postępującym starzeniem się społeczeństwa, ▪ niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych,

- niedostateczny poziom powiązania działań kulturalnych i społecznych z działalnością aktywnych organizacji pozarządowych,
- niedostateczna edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym w zakresie uwarunkowań prawnych,
- występowanie obszarów szczególnie zagrożenia powodzią,
- niedostateczne zagospodarowanie miejsc dedykowanych integracji i aktywności społecznej skutkujące ich znikomym wykorzystaniem,
- niezagospodarowane tereny, obniżające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i estetykę obszaru rewitalizacji,
- niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.

Cel przedsięwzięcia

Ogólnym celem przedsięwzięcia jest rewitalizacja zabytkowego parku przydworskiego w Łądzie w sposób łączący ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego z rozwojem funkcji edukacyjnych, rekreacyjnych i integracyjnych. Projekt zakłada kompleksowe działania obejmujące rewaloryzację i uzupełnienie zieleni parkowej, poprawę dostępności przestrzeni dla wszystkich użytkowników – w tym osób ze szczególnymi potrzebami – oraz stworzenie atrakcyjnej i bezpiecznej infrastruktury sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi i edukacji przyrodniczej. Dzięki inwestycji park odzyska swój historyczny układ i walory estetyczne, a jednocześnie stanie się miejscem aktywnego poznawania przyrody, realizacji zajęć dydaktycznych i wydarzeń społecznych. Wzmocniona zostanie rola Ośrodka Edukacji Przyrodniczej jako centrum wiedzy i integracji mieszkańców, a także przestrzeni promującej świadome i odpowiedzialne korzystanie z zasobów przyrodniczych.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Rewaloryzacja zieleni parkowej

W ramach modułu I przewiduje się przeprowadzenie prac terenowych związanych z oceną stanu, pielęgnacją oraz uzupełnieniem nasadzeń w parku przydworskim. W szczególności prace polegać będą na:

- przeprowadzeniu ekspertyz dendrologicznych oraz analizie stanu zdrowotnego istniejącego drzewostanu,
- przeprowadzeniu prac pielęgnacyjnych i zabezpieczających, polegających m.in. na przycięciu koron drzew, przycięciu gałęzi bocznych, usunięciu drzew zagrażających zdrowiu i życiu z pozostawieniem na gruncie do naturalnego rozpadu,
- przeprowadzeniu nasadzeń uzupełniających gatunków rodzimych charakterystycznych dla parku,
- przeprowadzeniu działań ochronnych wobec zieleni parkowej.

Moduł II: Poprawa dostępności i wyposażenia parku przydworskiego

W ramach modułu II zaplanowane są prace związane z dostępnością parku oraz poprawą jego walorów edukacyjnych, tak aby przestrzeń odpowiadała na potrzeby różnych grup wiekowych odbiorców, a także obejmowała osoby ze szczególnymi potrzebami czy niepełnosprawnościami. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- odtworzenie, wyrównanie i częściowe utwardzenie ciągów pieszych,
- montaż oświetlenia zewnętrznego wokół budynku dworskiego,
- montaż fotopułapek przeciwdziałających niszczeniu zieleni parkowej,
- wyposażenie terenu w ławki do odpoczynku oraz plansze i tablice edukacyjno-przyrodnicze,
- posadowienie drewnianej wiaty biesiadnej pełniącej funkcje edukacyjno-wypoczynkowe,
- wydzielenie zacienionych miejsc do odpoczynku, w tym poprzez nietrwałe zadaszenia montowane tymczasowo w postaci markiz i przesłon,
- odtworzenie głównej arterii prowadzącej do dworu wraz z historycznym układem nasadzeń przed budynkiem.

Moduł III: Rozwój działalności edukacyjnej Ośrodka Edukacji Przyrodniczej

Działania prowadzone w ramach modułu III skupiać się będą na rozwoju działalności edukacyjnej Ośrodka, z wykorzystaniem dostosowanej przestrzeni i nowych form edukacyjnych. Powstała infrastruktura ma również umożliwić prowadzenie aktywnej nauki poprzez ruch i wypoczynek. Wśród potencjalnych kierunków rozwoju można wskazać na:

- prowadzenie cyklicznych zajęć/wykładów dla mieszkańców w zakresie wartości przyrodniczej obszaru Gminy,
- organizację cyklicznych spacerów z przewodnikiem po parku przydworskim,

- organizację spacerów dla dzieci wraz z aktywnościami i zadaniami warsztatowymi z wykorzystaniem wiaty biesiadnej,
- prowadzenie spacerów sensorycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami w ustalonych dniach i godzinach,
- organizację wydarzeń cyklicznych, np. rocznic założenia parku, w postaci spotkań dla mieszkańców integrujących lokalną społeczność,
- kontynuację cyklicznych wydarzeń organizowanych i współorganizowanych dotychczas, jak m.in. zielone szkoły.

Katalog działań będzie prowadzony w sposób nie narażający na zniszczenie lub utratę wartości przyrodniczych obszaru parku przydworskiego, z poszanowaniem zabytkowego charakteru miejsca.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach rewitalizacji parku przydworskiego w Łądzie zapewniona zostanie dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez wyrównanie i częściowe utwardzenie ciągów pieszych, montaż oświetlenia oraz wyposażenie przestrzeni w ławki, wiatę edukacyjno-biesiadną i zacienione miejsca odpoczynku. Dzięki temu z parku będą mogły swobodnie korzystać osoby starsze, z ograniczoną mobilnością czy rodzice z dziećmi. Dodatkowo planowane są specjalne spacery sensoryczne i zajęcia edukacyjne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co uczyni park przestrzenią otwartą i przyjazną dla wszystkich.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

- 1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych

Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk

- 2.1 Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- 2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- 2.4 Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

- 3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- 3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- 3.3 Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
- 3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 400 000,00 zł Moduł II: 2 000 000,00 zł Moduł III: 600 000,00 zł łącznie: 3 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2026-2028 Moduł III: 2029-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	36 000 m ²
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	8 500 os./rok

Liczba przedsięwzięć proekologicznych	10 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4	
Z nurtem przyrody – ścieżka edukacyjna nad Wartą	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Łądek	
Potencjalni partnerzy	
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego Towarzystwo Przyjaciół Łądu i Ziemia Nadwarciańskiej w Łądku Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Warty w Łądzie	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
ul. Klasztorna, Nadwarciańska, Lawendowa w Łądzie	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatecznie rozbudowana i zróżnicowana oferta aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ niedostatecznie rozbudowana edukacja obywatelska, społeczna i psychospołeczna, ▪ utrudniony rozwój usług społecznych, w szczególności opiekuńczych i integracyjnych, ▪ wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami, powiązany z postępującym starzeniem się społeczeństwa, ▪ niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych, ▪ niedostateczny poziom powiązania działań kulturalnych i społecznych z działalnością aktywnych organizacji pozarządowych, ▪ znaczne natężenie ruchu drogowego, w tym tranzytowego w ciągu drogi wojewódzkiej, wpływającego negatywnie na zanieczyszczenie hałasem i jakością powietrza, ▪ niedostateczna edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym w zakresie uwarunkowań prawnych, ▪ występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ▪ niski poziom poczucia bezpieczeństwa powiązany z intensywnym ruchem drogowym i brakiem alternatywnych możliwości przemieszczania, ▪ niezagospodarowane tereny, obniżające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i estetykę obszaru rewitalizacji, ▪ niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności. 	
Cel przedsięwzięcia	
<p>Ogólnym celem przedsięwzięcia jest stworzenie atrakcyjnej i dostępnej przestrzeni edukacyjno-rekreacyjnej nad Wartą w Łądzie, która będzie sprzyjać poznawaniu lokalnej przyrody, historii oraz dziedzictwa kulturowego, a jednocześnie umożliwi aktywne formy wypoczynku mieszkańcom i odwiedzającym. Projekt zakłada utworzenie blisko 2,5-kilometrowej ścieżki wyposażonej w elementy małej architektury, punkty edukacyjne i fotograficzne, oświetlenie oraz nasadzenia zieleni, dzięki czemu teren nadwarciański stanie się bardziej przyjazny i funkcjonalny. Ścieżka będzie pełnić zarówno funkcję edukacyjną – poprzez tablice i zajęcia prowadzone przez przyrodników i historyków – jak i społeczną, integrując mieszkańców wokół spacerów, warsztatów, konkursów czy wydarzeń szkolnych. Inwestycja przyczyni się do podniesienia świadomości ekologicznej, wzmocnienia więzi lokalnej społeczności z miejscem zamieszkania oraz do promocji walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy.</p>	
Zakres realizowanych zadań	
Moduł I: Utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej nad Wartą	

W ramach modułu I przewiduje się prace inwestycyjne polegające na utworzeniu szlaku pieszego nad Wartą o charakterze edukacyjnym, przyrodniczym i historycznym. Prace infrastrukturalne będą obejmowały m.in.:

- przygotowanie i oczyszczenie terenu w ciągu szlaku, poprzez usunięcie części zakrzewień oraz oczyszczenie brzegu rzeki,
- utworzenie ok. 2,5km szlaku, poprzez jego wytyczenie, wyrównanie podłoża i utwardzenie kamieniem naturalnym przepuszczającym wody opadowe,
- wyposażenie szlaku w obiekty małej architektury, w tym w ławki oraz niewielki pomost krajobrazowy na rzekę Wartę,
- wyznaczenie punktów edukacyjnych wraz z ich wyposażeniem w tablice edukacyjne dotyczące m.in. oznaczenia roślin i siedlisk, gatunków ptaków, ważniejszych zabudowań historycznych itp.,
- wyznaczenie punktów fotograficznych, o szczególnych walorach widokowych dedykowanych pamiątkowym zdjęciom,
- posadowienie oświetlenia solarne na części szlaku,
- nasadzenia zieleni, w szczególności roślin naturalnie występujących w dorzeczu Warty.

Moduł II: Rozwój edukacji ekologicznej i przyrodniczej mieszkańców

Działania w ramach modułu II będą skupione wokół edukacji ekologicznej mieszkańców oraz budowaniu tożsamości kulturowej związanej z miejscem zamieszkania. Utworzona ścieżka będzie wykorzystywana do działań społecznych m.in. poprzez:

- organizację spacerów z przyrodnikami i historykami, podczas których będzie można zgłębić wiedzę na temat regionu i jego walorów przyrodniczo-kulturowych,
- organizację gminnych konkursów fotograficznych w zakresie fotografii krajobrazowej dorzecza Warty,
- organizację warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, m.in. ze sposobów tworzenia budek lęgowych itp.,
- wykorzystanie ścieżki na potrzeby prowadzenia zajęć szkolnych, np. z zakresu przyrody.

Powstała ścieżka będzie również ogólnodostępna dla mieszkańców, dzięki czemu w dowolnym momencie z wykorzystaniem posadowionych tablic będzie można we własnym zakresie rozszerzyć swoją wiedzę lub też udać się na relaksujący spacer w otoczeniu piękna lokalnej przyrody.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach utworzenia ścieżki edukacyjno-przyrodniczej „Nad Wartą” przewidziano rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Ciągi piesze zostaną wyrównane i utwardzone naturalnym kamieniem, co umożliwi bezpieczne poruszanie się także osobom z ograniczoną mobilnością czy rodzicom z wózkami dziecięcymi. Na trasie znajdują się ławki i miejsca odpoczynku, a część ścieżki zostanie wyposażona w oświetlenie solarne poprawiające bezpieczeństwo po zmroku. Tablice edukacyjne i punkty widokowe zostaną rozmieszczone w sposób czytelny i dostępny, tak aby umożliwiały korzystanie z nich różnym grupom odbiorców. Dzięki tym rozwiązaniom ścieżka będzie przestrzenią otwartą i przyjazną dla wszystkich użytkowników.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

- 1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych

Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk

- 2.1 Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- 2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

- 3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- 3.3 Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury

3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 000 000,00 zł Moduł II: 200 000,00 zł	Moduł I: 2027-2030 Moduł II: 2031-2035

łącznie: 1 200 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 500 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5
Rzeka, która łączy
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Łądek
Potencjalni partnerzy
Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Warty w Łądzie Ochotnicza Straż Pożarna w Ciężeniu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Działka ewidencyjna 318 i 319, Ciężień
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatecznie rozbudowana i zróżnicowana oferta aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych, ▪ niedostateczny poziom powiązania działań kulturalnych i społecznych z działalnością aktywnych organizacji pozarządowych, ▪ niedostateczna edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym w zakresie uwarunkowań prawnych, ▪ występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ▪ niedostateczne wyposażenie przestrzeni w obiekty infrastruktury sportowej ▪ niedostateczne zagospodarowanie miejsc dedykowanych integracji i aktywności społecznej skutkujące ich znikomym wykorzystaniem, ▪ niski poziom poczucia bezpieczeństwa powiązany z intensywnym ruchem drogowym i brakiem alternatywnych możliwości przemieszczania, ▪ niezagospodarowane tereny, obniżające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i estetykę obszaru rewitalizacji, ▪ niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.
Cel przedsięwzięcia

Ogólnym celem przedsięwzięcia jest stworzenie nad Wartą w Ciężeniu nowoczesnej i atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjno-społecznej, która łączy funkcje wypoczynkowe, transportowe i kulturalne, odpowiadając na potrzeby mieszkańców oraz wzmacniając potencjał integracyjny i turystyczny miejscowości. Projekt obejmuje zarówno działania inwestycyjne, takie jak zagospodarowanie terenów nadrzecznych, montaż małej architektury, wodnego placu zabaw, modernizację slipu i budowę pomostu, jak i inicjatywy społeczne skoncentrowane na integracji lokalnej społeczności poprzez kultywowanie tradycji ludowych i organizację wydarzeń kulturalnych. Dzięki temu teren nad rzeką stanie się nie tylko bezpiecznym i funkcjonalnym miejscem dla transportu oraz aktywności rekreacyjnych, ale także centrum życia społecznego, które sprzyja budowaniu więzi międzypokoleniowych i promowaniu lokalnej tożsamości kulturowej.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Utworzenie strefy rekreacji nad Wartą

W ramach modułu I planowane są działania inwestycyjne obejmujące zagospodarowanie terenów nadrzecznych, w granicach działki ewidencyjnej nr 318, obręb Ciężen zachód. W ramach prac planowane są w szczególności działania związane z:

- przygotowaniem terenu pod dalsze zagospodarowanie, poprzez jego uprzątnięcie oraz wyrównanie,
- przeprowadzenie nasadzeń roślin niskich i trawiastych, typowych dla terenów nadrzecznych,
- wysianie obszaru trawami,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym głównie leżaki, ławki, stoły biesiadne,
- montaż przesłon markizowych chroniących przed słońcem (z wykorzystaniem istniejących drzew),
- posadzenie wodnego placu zabaw dla dzieci.

Ze względu na realizację projektu na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, elementy zagospodarowania terenu będą nietrwale związane z gruntem i zdolne do przemieszczenia. Nasadzona roślinność cechować się będzie adaptacją do lokalnych uwarunkowań obszaru.

Moduł II: Modernizacja i zagospodarowanie slipu przy przeprawie promowej

W ramach modułu II planowane są działania związane z usprawnieniem transportu rolniczego, jak również poprawą bezpieczeństwa nad rzeką Wartą w Ciężeniu. Dalsze zagospodarowanie terenu ma służyć jego aktywizacji społecznej, poprzez stworzenie miejsca rekreacji mieszkańców. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- uprzątnięcie brzegu rzeki, w tym oczyszczenie z mułu,
- wzmocnienie slipu wraz z jego przedłużeniem, celem przeciwstawienia występującemu prądowi wstecznemu rzeki,
- posadzenie niewielkiego pomostu dryfującego,
- utworzenie niewielkiego slipu dla działań ratunkowych i porządkowych w okolicy przeprawy.

Moduł III: Wzmocnienie integracji i znaczenia kultury ludowej

W ramach modułu III planowane są działania społeczne skupione wokół przywrócenia i wzmocnienia elementów kultury ludowej w integracji mieszkańców. Przewiduje się przede wszystkim działania związane z organizacją wydarzeń, tj.:

- noc świętojańska (Wianki),
- powitanie wiosny – topienie marzanny,
- zielone świątki,
- śmigus-dyngus.

Dodatkowo, miejsce to w nawiązaniu do funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych może służyć jako letnia przestrzeń animacji gier i zabaw dla dzieci i młodzieży.

Zagospodarowany teren, wraz z odnowioną infrastrukturą przeprawy promowej posłuży również jako miejsce organizacji cyklicznych wydarzeń dotyczących bezpieczeństwa nad wodą oraz pierwszej pomocy. Kursy dedykowane będą dla wszystkich grup wiekowych odbiorców.

Przedstawiony katalog działań może być rozwijany, przede wszystkim w zakresie oferty społeczno-kulturalnej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach przedsięwzięcia przewidziano działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Obejmują one dostosowanie i wyrównanie nawierzchni ciągów komunikacyjnych, umożliwiające swobodne poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób zapewniający łatwy dostęp, a projektowana infrastruktura – w tym slip, pomost i strefa rekreacji – będzie spełniała standardy bezpieczeństwa i użyteczności dla wszystkich użytkowników. Ponadto wydarzenia i działania społeczne realizowane w ramach projektu będą przygotowywane z

uwzględnieniem różnorodnych potrzeb uczestników, co pozwoli na pełne włączenie osób ze szczególnymi potrzebami w życie społeczne i kulturalne gminy.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

- 1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych

Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk

- 2.1 Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- 2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- 2.3 Inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój sektorowy rolnictwa
- 2.4 Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

- 3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- 3.3 Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
- 3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500 000,00 zł Moduł II: 2 000 000,00 zł Moduł III: 250 000,00 zł łącznie: 2 750 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027 Moduł II: 2028-2030 Moduł III: 2031-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów	10 000 m ²
Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	669 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6

DOM – Drzwi Otwarte Mieszkańcom

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Łądek

Potencjalni partnerzy

Klub Senior+ w Ciężeniu

Lokalizacja przedsięwzięcia

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- ubożenie społeczeństwa związane z ograniczonymi możliwościami zarobkowania,
- utrudniony rozwój usług społecznych, w szczególności opiekuńczych i integracyjnych,
- wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami, powiązany z postępującym starzeniem się społeczeństwa,
- niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych,
- brak wsparcia w zakresie rozwijania kompetencji biznesowych i cyfrowych mieszkańców,
- niska jakość powietrza atmosferycznego pogarszająca się w okresie jesienno-zimowym,
- niedostateczne zagospodarowanie miejsc dedykowanych integracji i aktywności społecznej skutkujące ich znikomym wykorzystaniem,
- niedostateczna dostępność pomieszczeń zamkniętych służących realizacji usług społecznych i integracyjnych na podobszarze rewitalizacji Ciążeń zachód,
- niezagospodarowane tereny, obniżające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i estetykę obszaru rewitalizacji,
- wysoki odsetek obiektów komunalnych i zabytkowych w złym stanie technicznym,
- niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.

Cel przedsięwzięcia

Ogólnym celem przedsięwzięcia jest stworzenie w Ciążeniu nowoczesnego, funkcjonalnego i w pełni dostępnego centrum usług społecznych, które będzie łączyć funkcje opiekuńcze, integracyjne oraz rekreacyjne, odpowiadając na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych oraz lokalnej społeczności. Projekt obejmuje kompleksową modernizację i adaptację budynku przy ul. Wiosny Ludów 9, który zostanie przekształcony w miejsce czasowego pobytu, Dzienny Dom Pobytu oraz nową siedzibę Klubu Senior+, zapewniając wysokiej jakości opiekę wytnieniową, zaplecze do integracji i aktywizacji seniorów, a także przestrzeń do realizacji działań międzypokoleniowych.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Prace odtworzeniowo-remontowe w obrębie budynku przy ul. Wiosny Ludów 9

W ramach modułu I przewiduje się prace inwestycyjne związane z odtworzeniem, remontem i adaptacją budynku przy ul. Wiosny Ludów 9 w Ciążeniu do pełnienia roli miejsca czasowego pobytu, w tym świadczenia usług opiekuńczych i wytnieniowych. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- rozbiórkę budynku, w tym konstrukcji dachowej, przy zachowaniu i wzmocnieniu fundamentów oraz elementów konstrukcyjnych, o ile ich stan techniczny na to pozwoli,
- odtworzenie bryły frontowej budynku wraz z rozbudową przybudówek z tyłu budynku w ramach drugiego skrzydła,
- wymianę instalacji, wraz z montażem ekologicznego źródła ciepła,
- wymianę obróbek blacharskich, w tym instalacji odgromowej,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego wewnątrz budynku, wraz ze wzmocnieniem stropu i adaptacją strychu na cele użytkowe,
- adaptację pomieszczeń w budynku głównym na rzecz Sali dedykowanej Klubowi Senior+, pomieszczeniom administracyjnym oraz sanitariatom i kuchni,
- adaptację pomieszczeń w rozbudowanym skrzydle budynku na potrzeby pełnienia roli Dziennego Domu Pobytu dla seniorów i osób niesamodzielnych.

Całość działań prowadzonych w obrębie budynku będzie odpowiadała praktykom projektowania uniwersalnego, umożliwiając tym samym zachowanie pełnej dostępności budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Moduł II: Oczyszczenie i zagospodarowanie terenu na potrzeby zdrowotne i rekreacyjne

W ramach modułu II planowane są działania związane z oczyszczeniem terenu w obrębie działki ewidencyjnej 183/1 oraz zagospodarowaniem zieleni w obrębie działek ewidencyjnych o numerach: 183/1, 183/2 i 185. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- działania pielęgnacyjne w obrębie drzewostanu oraz usunięcie roślinności potencjalnie niebezpiecznej dla zdrowia i życia ludzi,
- rozbiórka wszelkich pozostałości piwnic, budynków gospodarczych itp.,
- wyrównanie terenu wraz z wytyczeniem ciągów pieszych,
- regulacja oraz częściowe utwardzenie ciągów pieszych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia typu LED,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery),
- posadwienie niewielkiej tężni solankowej w obrębie tworzonego parku,
- utworzenie niewielkiego ogródka ziołowo-warzywnego w obrębie działki ewidencyjnej nr 183/1.

Moduł III: Utworzenie Dziennego Domu Pobytu wraz z nową siedzibą Klubu Senior+

W ramach modułu III w oparciu o przeprowadzone działania inwestycyjne, planowany jest rozwój usług społecznych, dedykowanych w szczególności osobom w wieku senioralnym i osobom niesamodzielnym. W związku z powyższym, planowane jest:

- utworzenie Dziennego Domu Pobytu, w ramach opieki wytchnieniowej, gdzie seniorzy będą mogli pozostać pod fachową opieką do kilku dni. Oferta ta będzie pierwszym tego typu działaniem w ramach usług społecznych realizowanych w Gminie Łądek i umożliwi rodzinom oraz opiekunom wypoczynek przy wysoce wykwalifikowanej opiece dla ich najbliższych,
- przeniesienie siedziby Klubu Senior+ w Ciężeniu do wyremontowanego obiektu, dzięki czemu seniorzy zyskają miejsce do aktywnych działań na co dzień mogąc cieszyć się wspólną integracją i działaniami.

Wśród uzupełniających działań społecznych należy wskazać na powstałe możliwości w oparciu o powstałe tereny zieleni urządzonej, w tym ogólnodostępny park, wraz z furtką do ogrodu DDP, wśród których wyróżnić można:

- powołany ogródek ziołowo-warzywny, docelowo uprawiany przez osoby starsze, wraz z uprzednią organizacją warsztatów ogrodniczych, w tym warsztatów międzypokoleniowych,
- spacer po parku, wraz z instruktorem nordic walking, celem nauki prawidłowego chodu,
- gry i zabawy plenerowe, poświęcone integracji międzypokoleniowej, m.in. zabawa w chowanego, questy czy uproszczony geocaching.

Wśród działań społecznych przewiduje się zatem formy integracji i aktywizacji seniorów oraz osób niesamodzielnych, celem wypełnienia nie tylko opieki i wsparcia niezbędnego do ich zdrowego funkcjonowania, ale również zapewnienia wartościowych form aktywności czasu wolnego, w tym z uwzględnieniem przebywania na świeżym powietrzu i w otoczeniu z najbliższymi.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Przedsięwzięcie zostało zaplanowane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, dzięki czemu powstająca infrastruktura będzie w pełni dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami. Modernizacja i adaptacja budynku przy ul. Wiosny Ludów 9 obejmuje likwidację barier architektonicznych, wprowadzenie funkcjonalnych rozwiązań komunikacyjnych oraz dostosowanie układu pomieszczeń do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Zastosowane zostaną nowoczesne instalacje, ergonomiczna stolarka oraz odpowiednie oznaczenia i wyposażenie, ułatwiające poruszanie się i korzystanie z obiektu. Teren zewnętrzny, w tym park i ciągi piesze, zostanie odpowiednio wyrównany, oświetlony i wyposażony w elementy małej architektury dostępnej dla wszystkich użytkowników. Dzięki temu seniorzy, osoby niesamodzielne oraz osoby z niepełnosprawnościami będą mogły korzystać z pełnej oferty obiektu i jego otoczenia w sposób komfortowy i bezpieczny.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

- 1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
- 1.4 Adaptacja do obserwowanych zmian demograficznych – rozwój usług społecznych i opiekuńczych

Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk

- 2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- 2.4 Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

- 3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej

3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
 3.3 Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
 3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 250 000,00 zł Łącznie: 6 250 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2029 Moduł II: 2029-2030 Moduł III: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.
Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów	9 500 m ²
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	669 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 000 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT PODSTAWOWY NR 1
Aktywna integracja i uczenie się przez całe życie szansą na lepszą przyszłość
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Łądek
Potencjalni partnerzy
Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego w Ciążeniu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łądku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy Ochotnicza Straż Pożarna w Ciążeniu Klub Senior+ w Ciążeniu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Cały obszar rewitalizacji: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, Szkoły Podstawowe w Ciążeniu i Łądku
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ obecność niskowyzwalikowanych osób długotrwale bezrobotnych, ▪ ubożenie społeczeństwa związane z ograniczonymi możliwościami zarobkowania, ▪ niedostatecznie rozbudowana edukacja obywatelska, społeczna i psychospołeczna, ▪ niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych, ▪ wypieranie małych, lokalnych przedsiębiorców przez duże sieci handlowe,

- słabnąca opłacalność produkcji rolnej,
- brak wsparcia w zakresie rozwijania kompetencji biznesowych i cyfrowych mieszkańców,
- niedostateczna edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym w zakresie uwarunkowań prawnych,
- występowanie obszarów szczególnie zagrożenia powodzią,
- niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.

Cel przedsięwzięcia

Ogólnym celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie integracji społecznej poprzez rozwój kompetencji edukacyjnych, zawodowych i społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także wspieranie procesu uczenia się przez całe życie. Projekt zakłada szeroką ofertę zajęć, obejmującą zarówno dzieci i młodzież, jak i osoby dorosłe, seniorów, osoby pracujące oraz bezrobotne, co pozwoli na podniesienie umiejętności kluczowych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu oraz lepsze przygotowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Realizowane działania – od edukacji ekologicznej, obywatelskiej i regionalnej, poprzez doradztwo zawodowe i zajęcia psychologiczne, aż po rozwój kwalifikacji zawodowych – mają sprzyjać budowaniu aktywnej, świadomej i zintegrowanej wspólnoty lokalnej. Projekt, realizowany w różnych lokalizacjach i we współpracy z partnerami, stworzy elastyczne i dostępne warunki do udziału w inicjatywach, zwiększając ich zasięg i trwałość oddziaływania.

Zakres realizowanych zadań

Projekt podstawowy nr 1 jest poświęcony integracji społecznej, rozumianej jako rozwijanie kompetencji społecznych, zawodowych i naukowych. Celem projektu jest również wspieranie procesu uczenia się przez całe życie. Projekt realizowany będzie w szerokiej współpracy w różnych lokalizacjach na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Zakres rzeczowy projektu obejmuje:

- zajęcia edukacyjne, w tym z zakresu edukacji ekologicznej i przyrodniczej, a także tożsamości regionalnej, w szczególności uwrażliwiające na problem zmian klimatycznych i zagrożeń z nich wynikających,
- zajęcia z zakresu aktywnej integracji, w tym form prac społecznie użytecznych i pracy socjalnej,
- zajęcia z zakresu rozwoju społecznego, w tym edukacji społecznej oraz edukacji obywatelskiej,
- zajęcia z zakresu cyberbezpieczeństwa i aktywnego przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu,
- zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, w tym dla uczniów lokalnych szkół podstawowych, w tym z uwzględnieniem kompetencji kluczowych i zawodów deficytowych na lokalnym rynku pracy,
- zajęcia z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz zmiany kwalifikacji osób pracujących,
- zajęcia z psychologiem z zakresu samopoznania, radzenia sobie ze stresem oraz treningu umiejętności społecznych.

Zajęcia będą obejmowały cały przekrój społeczności lokalnej, począwszy od dzieci, młodzieży, poprzez osoby pracujące, bezrobotne, rodziców czy seniorów. Działania realizowane w różnych lokalizacjach będą miały większą szansę na przyciągnięcie większej liczby osób zainteresowanych, a także dopasowanie potrzeb infrastrukturalnych do konkretnego typu działań. Przewiduje się również możliwość realizacji części wyszczególnionych działań w oparciu o infrastrukturę planowaną do utworzenia w ramach pozostałych projektów rewitalizacyjnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Projekt będzie realizowany w oparciu o zasady równego dostępu i projektowania uniwersalnego, tak aby działania były dostępne dla wszystkich grup społecznych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Zajęcia będą organizowane w różnych lokalizacjach, co pozwoli na dostosowanie przestrzeni do potrzeb uczestników, w tym zapewnienie bezpiecznego dojazdu i eliminację barier architektonicznych. Program zostanie dostosowany również pod względem treści i formy prowadzenia zajęć – z możliwością wsparcia asystenckiego, materiałów w formie łatwej do czytania (ETR) czy dostępu do narzędzi cyfrowych ułatwiających uczestnictwo. Szczególny nacisk zostanie położony na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz umożliwienie korzystania z zajęć edukacyjnych i integracyjnych osobom o ograniczonej mobilności czy potrzebach sensorycznych. Dzięki temu projekt zagwarantuje pełne włączenie osób ze szczególnymi potrzebami w proces uczenia się i integracji społecznej.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych

- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
- 1.4 Adaptacja do obserwowanych zmian demograficznych – rozwój usług społecznych i opiekuńczych

Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk

- 2.1 Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- 2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- 2.3 Inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój sektorowy rolnictwa

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 500 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	2026 – 2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	1 276 os.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	1 276 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT PODSTAWOWY NR 2
„Rynek od nowa” – Stworzenie otwartej strefy aktywności mieszkańców i wspierania lokalnej przedsiębiorczości w Łądku
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Łądek
Potencjalni partnerzy
Ochotnicza Straż Pożarna im. Józefa Wrzesińskiego w Łądku Koło Gospodyń Wiejskich w Łądku Stowarzyszenie „razem do kultury” w Łądku Gminny Ośrodek Kultury w Łądku
Lokalizacja przedsięwzięcia
Rynek w Łądku, Łądek
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatecznie rozbudowana i zróżnicowana oferta aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ niedostatecznie rozbudowana edukacja obywatelska, społeczna i psychospołeczna, ▪ utrudniony rozwój usług społecznych, w szczególności opiekuńczych i integracyjnych, ▪ wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami, powiązany z postępującym starzeniem się społeczeństwa, ▪ niedostosowanie usług i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niedostateczne wsparcie aktywności osób starszych, ▪ wypieranie małych, lokalnych przedsiębiorców przez duże sieci handlowe, ▪ słabnąca opłacalność produkcji rolnej, ▪ znaczne natężenie ruchu drogowego, w tym tranzytowego w ciągu drogi wojewódzkiej, wpływającego negatywnie na zanieczyszczenie hałasem i jakością powietrza,

- niedostateczne zagospodarowanie miejsc dedykowanych integracji i aktywności społecznej skutkujące ich znikomym wykorzystaniem,
- niski poziom poczucia bezpieczeństwa powiązany z intensywnym ruchem drogowym i brakiem alternatywnych możliwości przemieszczania,
- niedostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niedostateczna wrażliwość społeczna względem problematyki dostępności.

Cel przedsięwzięcia

Ogólnym celem przedsięwzięcia jest stworzenie wielofunkcyjnej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej na rynku w Łądku, która będzie sprzyjała integracji mieszkańców, aktywizacji społecznej oraz promocji lokalnych tradycji i produktów. Poprzez doposażenie rynku w elementy małej architektury, mobilne stoiska handlowe, scenę, leżaki, stoły do gier plenerowych oraz zieleń, przestrzeń ta stanie się miejscem otwartym i przyjaznym dla różnych grup wiekowych. Dzięki temu możliwa będzie organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych – takich jak targi lokalnych produktów, przeglądy Kół Gospodyń Wiejskich, warsztaty międzypokoleniowe czy kino plenerowe. Projekt umożliwi pełniejsze wykorzystanie zmodernizowanej infrastruktury rynku, wzmacniając jego rolę jako centrum życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego gminy.

Zakres realizowanych zadań

Projekt podstawowy nr 2 zakłada zaaranżowanie przestrzeni na rynku w Łądku, poprzez jego doposażenie w elementy mebli i obiektów małej architektury, a także zaaranżowanie stref dedykowanych poszczególnym funkcjom. Zaplecze dla wyposażenia rynku znajdzie się w garażach opuszczonych przez OSP po przeniesieniu się do nowej siedziby.

W ramach prac przewiduje się:

- zakup mobilnych stoisk handlowych – 15 sztuk,
- zakup niewielkiej, zadaszonej sceny – 1 sztuka,
- zakup wyposażenia scenicznego – systemu nagłośnienia i oświetlenia,
- zakup drewnianych mobilnych leżaków – 50 sztuk,
- zakup szafy dedykowanej do bookcrossing’u – 1 sztuka,
- posadwienie nowej roślinności w donicach,
- instalację stołów do gier w plenerze – szachy, warcaby,
- instalację stojaków na rowery,
- instalację tablicy informacyjnej odnośnie Gminy Łądek.

Poprzez przeprowadzone doposażenie rynku, organizowanych będzie szereg wydarzeń dedykowanych mieszkańcom obszaru rewitalizacji oraz Gminy Łądek. Wśród nich, planowane są:

- organizacja cyklicznych „Łądkowskich Targów Produktu Lokalnego” – promujących lokalnych rolników, rzemieślników, i wytwórców,
- organizacja cyklicznego letniego kina plenerowego,
- organizacja wydarzeń lokalnych, występów artystycznych, spotkań integracyjnych i debat publicznych,
- organizacja cyklicznych przeglądów Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Łądek,
- organizacja jarmarków świątecznych,
- organizacja warsztatów międzypokoleniowych z zakresu m.in.: rękodzieła, sztuki, regionalnej kuchni, czy konkursów gier planszowych.

Przeprowadzone działania w ramach projektu podstawowego nr 2 mają stanowić uzupełnienie względem przeprowadzonych prac remontowych w obrębie rynku w Łądku. Umożliwią one pełniejsze wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, na rzecz lokalnej społeczności.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Projekt doposażenia rynku w Łądku zakłada pełne uwzględnienie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego. Nowe elementy małej architektury oraz mobilne wyposażenie będą rozmieszczone w sposób zapewniający łatwy dostęp osobom z ograniczoną mobilnością, w tym poruszającym się na wózkach. Strefy funkcjonalne rynku zostaną zaplanowane tak, aby umożliwiały bezpieczne i komfortowe korzystanie z wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych wszystkim mieszkańcom, niezależnie od ich sprawności.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni

- 1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- 1.2 Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- 1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
- 1.4 Adaptacja do obserwowanych zmian demograficznych – rozwój usług społecznych i opiekuńczych

Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk

- 2.1 Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- 2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- 2.3 Inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój sektorowy rolnictwa

Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek

- 3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- 3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- 3.3 Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
- 3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 450 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	2026 – 2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	1 276 os.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	1 276 os.

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1**Remont placu zabaw oraz świetlicy wiejskiej****Podmiot realizujący**

Gmina Łądek

Lokalizacja

ul. Cysterska 11, Łąd

Charakterystyka przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia uzupełniającego nr 1 planowany jest remont już wysłużonego placu zabaw, który mieści się przy żłobku w Łądzie. Sąsiadująca z nim z kolei świetlica wiejska wymaga przearanżowania terenu wokół budynku, a także doposażenia – przede wszystkim zaplecza kuchennego. Planowane do realizacji przedsięwzięcie będzie zatem polegało w szczególności na:

- demontażu starych urządzeń zabawowych i konserwacji urządzeń, które wciąż mogą bezpiecznie służyć dzieciom,
- zakupie i montażu nowych urządzeń zabawowych dla najmłodszych,
- montażu nawierzchni bezpiecznej dla najmłodszych (piasek lub maty gumowe),
- przeniesieniu wiaty biesiadnej przy świetlicy wiejskiej,
- przeprowadzeniu nowych nasadzeń zieleni niskiej,
- montażu elementów małej architektury (ławki, kosze na odpady, stojaki rowerowe).

Przeprowadzenie inwestycji przyczyni się przede wszystkim do wzrostu bezpieczeństwa dzieci i innych użytkowników przestrzeni. Zwiększy się tym samym zakres możliwej integracji społecznej w ramach istniejącej świetlicy wiejskiej. Działania pozytywnie wpłyną również na estetykę przestrzeni publicznych w Łądzie.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji	
Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni	
1.1 Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych	
1.3 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych	
Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek	
3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej	
3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego	
Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego	
150 000,00 zł	

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2	
Budowa ścieżki rowerowej na trasie Łądek – Łąd – Ciężen	
Podmiot realizujący	
Gmina Łądek	
Lokalizacja	
Obszar rewitalizacji w ciągu drogi wojewódzkiej nr 467	
Charakterystyka przedsięwzięcia	
<p>W ramach przedsięwzięcia uzupełniającego nr 2 planowane jest poprowadzenie ścieżki rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 467, która umożliwi mieszkańcom sprawne i bezpieczne przemieszczanie się bez konieczności każdorazowego wykorzystywania samochodu. Obecnie trasa ta uczęszczana jest przez rowery, m. in. przez dzieci i młodzież docierającą do szkół. Bezpieczeństwo podróży jest jednak znikome, przez wzgląd na wysokie natężenie ruchu samochodowego w ciągu drogi. W ramach przedsięwzięcia planowane jest zatem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie ścieżki rowerowej o długości ok. 14 km łączącej podobszary rewitalizacji Ciężen zachód, Łąd południe i Łądek południe, • wprowadzenie separacji ruchu rowerowego od ruchu samochodowego poprzez poprowadzony pas zieleni rozdzielającej, • oznakowanie ścieżki rowerowej i wyposażenie jej w elementy małej architektury (ławki, stojaki na rowery, kosze na śmieci). <p>W ramach przedsięwzięcia planowana jest również organizacja akcji promującej bezpieczne korzystanie z roweru jako środka transportu, a także samej ścieżki rowerowej. Realizacja przedsięwzięcia wymaga natomiast współpracy między Gminą Łądek, a Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich.</p>	
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji	
Cel 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni	
1.1 Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych	
Cel 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk	
2.2 Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych	
Cel 3: Na nieznaną Łądek – przestrzeń to początek	
3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej	
3.4 Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego	
Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego	
1 600 000,00 zł	

2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań

Cele oraz kierunki działań wykreowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035, są powiązane z ochroną środowiska. GPR określa cele i kierunki działań, które odnoszą się do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Według założeń, podejmowane działania korzystnie wpłyną na poprawę stanu środowiska, racjonalną gospodarkę zasobami, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, a także ochronę walorów przyrodniczych Gminy Łądek. Wykreowane cele i zadania są także zgodne z celami ochrony środowiska wyznaczanymi przez dokumenty wyższego szczebla.

Traktat Lizboński jest dokumentem, w którym Unii Europejskiej nadano jednolitą strukturę i osobowość prawną. Traktat wyposażył Unię w instrumenty potrzebne do sprostania przyszłym wyzwaniom, z którymi przyjdzie zmierzyć się Wspólnocie, a także te, dzięki którym spełnione mogą zostać oczekiwania społeczeństwa. W dokumencie zawarto kilka priorytetowych zasad funkcjonowania Unii Europejskiej. Podkreślono, że kształtowanie się zjednoczonej Europy musi odbywać się na przejrzystych i demokratycznych zasadach, sprawnie działającej unii państw członkowskich. Zgodnie z treścią traktatu Wspólnotę Europejską należy budować w myśl zasady: „*Europa praw i wartości, wolności, solidarności i bezpieczeństwa*”. Traktat zakłada także zwiększenie się znaczenia Europy na arenie międzynarodowej. Najważniejszym, z perspektywy ochrony środowiska, jest fakt, iż Traktat Lizboński wprowadził specjalną podstawę prawną dotyczącą „solidarności energetycznej” oraz podkreślił konieczność zwalczania zmian klimatycznych (bez konkretnych zobowiązań krajów członkowskich). W świetle Traktatu Lizbońskiego w projekcie GPR we właściwy sposób uwzględniono kwestie poruszane w jednym z najważniejszych dokumentów Unii Europejskiej.

Za kluczowy dokument strategiczny na poziomie unijnym uznaje się **Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**. Strategia stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, jednocześnie uwzględnia nowe wyzwania związane z procesem globalizacji oraz rosnącą potrzebę racjonalnego wykorzystania surowców. W celu osiągnięcia powyższych założeń opracowano trzy podstawowe, powiązane ze sobą priorytety: wzrost inteligentny, zrównoważony rozwój oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii przyjęto następujące założenia:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z roku 1990;
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym zużyciu energii o 20%;
- poprawa efektywności energetycznej o 20%.

Zadania zaplanowane do realizacji w GPR przyczynią się do osiągnięcia ww. założeń w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii. W projekcie GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które mogą przyczynić się do realizacji założeń wymienionych w Strategii Europa 2020:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
- Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
- Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego.

Cele polityki energetycznej na szczeblu Unii Europejskiej określają obecnie **Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030**. Najważniejsze z nich to:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.);

- zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
- poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 40% jest realizowane za pomocą unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z celami redukcyjnymi państw członkowskich i rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. Tym sposobem wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia 40% celu redukcji poprzez zmniejszenie emisji CO₂ i zwiększenie pochłaniania gazów cieplarnianych.

Cele wyznaczone do osiągnięcia w GPR są w pełni zgodne z celami polityki energetycznej wskazanymi w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost wykorzystania energii z OZE, poprawa efektywności energetycznej). Należą do nich przede wszystkim kierunki działań dotyczące:

- Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury.

Inicjatywy polityczne, które mają pomóc UE osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. przedstawia z kolei Komunikat Komisji Europejskiej o europejskim zielonym ładzie. UE zobowiązała się osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo i sprawiedliwej oraz zrównoważonej społecznie. **Europejski Zielony Ład** (EZŁ, ang. European Green Deal) to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających:

- bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

W Komunikacie omówiono konieczne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe. Wyjaśniono, w jaki sposób zapewnić transformację, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Do 2050 r. UE chce stać się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska;
- wspieranie innowacji przemysłowych;
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego;
- obniżenie emisyjności sektora energii;
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków;
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz osiągnięcie celów nakreślonych w dokumencie przyczynią się do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku (m.in. dzięki obniżeniu emisyjności sektora energii, zapewnieniu większej efektywności energetycznej budynków). W realizacji założeń dokumentu EZŁ mogą pomóc następujące kierunki działań wymienione w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035:

- Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury.

Głównym celem **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)** jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cele szczegółowe i kierunki interwencji Strategii, które odnoszą się do aspektów zmian klimatycznych i są spójne z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035:

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.
- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Wszelkie działania podejmowane w ramach GPR będą spójne z założeniami SPA2020. Do realizacji zaplanowane zostały zadania, których celem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska czy zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię. W ramach GPR zaplanowano następujące projekty, które wpisują się w założenia SPA2020:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
- Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych
- Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski.

W celu realizacji zapisów Konwencji, Strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;

- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Ponadto Strony Konwencji zobowiązane są do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów, określenia dla nich celów jakości, a także podnoszenia świadomości społecznej oraz współpracy transgranicznej.

Wszystkie cele oraz kierunki działań zaplanowane w ramach GPR będą uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do oddziaływania na krajobraz. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 zaplanowano następujące kierunki, które są spójne z Europejską Konwencją Krajobrazową:

- Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy.

Głównym celem Strategii jest *efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym*. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zadania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wpisują się w cele zaplanowane w KSRR. Spośród wszystkich celów tego dokumentu odniesiono się do nich poprzez zaplanowanie działań związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej mającej na celu poprawę jakości środowiska, powietrza, a także z efektywnym wykorzystaniem energii i zmniejszaniem zapotrzebowania na tradycyjne źródła energii.

Na poziomie ogólnopolskim obowiązuje również **Krajowy Program Ochrony Powietrza**. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, w szczególności na obszarach, w których zostały przekroczone standardy emisyjne. W Programie za jeden z kluczowych problemów uznano emisję pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. W celu rozwiązania problemów zaproponowano rozwiązania techniczne, finansowe i organizacyjne. Polityka ochrony powietrza koordynowana będzie za pomocą Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, która zrzesza organy rządowe i

samorządowe. W GPR przewidziano następujące zadania, które mogą przyczynić się do realizacji założeń Krajowego Programu Ochrony Powietrza:

- Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Ustawowym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko.

Cele szczegółowe PEP2040 obejmują cały łańcuch dostaw energii – od pozyskania surowców, przez wytwarzanie i dostawę energii (przesył i rozdzielanie), po sposób jej wykorzystania i sprzedaży. Każdy z ośmiu celów szczegółowych PEP2040 przyczynia się do realizacji trzech elementów celu polityki energetycznej państwa i służy transformacji energetycznej Polski.

Działania zaplanowane w GPR wpisują się przede wszystkim w cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii oraz cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej, w ramach których przewidziano działania polegające na termomodernizacji budynków oraz wyposażenie ich w odnawialne źródła energii. Inwestycje polegające w szczególności na termomodernizacji budynków wpłyną zarówno na zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię oraz poprawę stanu środowiska.

Głównym celem **Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej** jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Państwa poprzez stworzenie ram dla zrównoważonego rozwoju. Dokument zakłada trzy etapy zaplanowanych do realizacji celów, od realizacji celów krótkoterminowych poprzedzających ubieganie się o członkostwo w UE aż do realizacji celów długoterminowych obejmujących założenia Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do 2025 roku. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wspiera przebudowę modelu produkcji i konsumpcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania gospodarki na zdrowie i środowisko, co w znacznym stopniu wpływa na realizację założeń Polityki Ekologicznej Państwa. W GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które wpisują się w założenia Polityki ekologicznej Państwa do 2030 r.:

- Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
- Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
- Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry uwzględnia uwagi oraz wytyczne Komisji Europejskiej opracowane w ramach Wspólnej strategii wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także dokumenty oceny pierwszych planów. Ponadto, dokument ten stosuje zintegrowane podejście w zarządzaniu wodami oraz uwzględnia powiązania między zarządzaniem wodami a celami środowiskowymi ustalonymi zgodnie z RDW. Kluczowym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszaru dorzecza Odry, przy jednoczesnym zaspokojeniu potrzeb związanych z gospodarką wodną. Jednym z priorytetowych zagadnień w procesie planowania inwestycji wodnych jest implementacja założeń

Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r., mająca na celu ochronę zasobów środowiska naturalnego oraz zapobieganie pogorszeniu jego stanu.

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku to dokument w większym stopniu niż dotychczas planistyczny, w którym kładzie się nacisk na współzarządzanie i lepszą koordynację polityk publicznych. Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Wielkopolską wyzwania. Globalizacja i rewolucja gospodarczo-technologiczna – rozwój technologii przemysłowych i cyfrowych – zmieniają sposób funkcjonowania gospodarek i społeczeństw. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarek, ale pojawiają się nowe formy wykluczenia lub marginalizacji jak wykluczenie cyfrowe, „bezrobocie technologiczne”. Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego. Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmocnienia tożsamości regionalnej i dążenie do większej spójności społecznej. Starzenie się społeczeństwa wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Niedobór ludności aktywnej zawodowo skłania do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia i warunków dla rozwoju gospodarki, w szczególności zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu ma uchronić przed niedoborami wody i żywności.

Dokument jakim jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wpisuje się w założenia następujących celów wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego:

Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,

Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy,

Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,

Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,

Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu,

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej,

Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,

Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030 został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W Programie dokonano diagnozy aktualnego stanu środowiska, infrastruktury ochrony środowiska, analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii województwa w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT. W oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, cele i kierunki

interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorzady dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych. Wszystkie programy, projekty oraz zadania zaplanowane w dokumencie pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035” są spójne z założeniami Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030.

W dniu 25 marca 2019 r. uchwałą Nr V/70/19, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+** wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wpisuje się w założenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego dzięki następującym zadaniom:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
- Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
- Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
- Inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój sektorowy rolnictwa
- Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych
- Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
- Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
- Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego.

Dokument pn. „**Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej**” został przyjęty na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 20 lipca 2020 r. pod poz. 5954). Dokument opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze, dla których w ocenie rocznej za rok 2018 w strefie wielkopolskiej wskazano przekroczenia norm jakości powietrza i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi, czyli: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Program ochrony powietrza jest dokumentem określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację zadań dotyczących ograniczenia emisyjności budynków użyteczności publicznej wraz ze wzrostem efektywności energetycznej. Zadania określone w GPR będą zgodne z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej określone zostały kierunki działań, możliwe do podjęcia, szczególnie w obszarach przekroczeń substancji w powietrzu, ale także poza tymi obszarami, które będą skutkować redukcją poziomów substancji w powietrzu.

W programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wskazano następujące działania naprawcze:

1. Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej - w ramach działania należy systematycznie likwidować stare nisko sprawne kotły, piece i paleniska zasilane paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w komunalnym zasobie mieszkaniowym i w budynkach użyteczności publicznej we wszystkich gminach strefy wielkopolskiej;
2. Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej. W ramach działania gmina powinna pozyskiwać środki finansowe z programów NFOŚiGW oraz innych. Dodatkowo w miarę potrzeb należy kontynuować sukcesywne udzielanie dotacji końcowym odbiorcom (odpowiednim podmiotom i osobom fizycznym) na wymianę starych nisko sprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym;
3. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin;
4. Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;
5. Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej - Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą przez ograniczenie strat ciepła w wyniku termomodernizacji budynków ogrzewanych indywidualnie oraz obiektów należących do mienia miejskiego ogrzewanych indywidualnie. Termomodernizacja budynków ogrzewanych centralnie ciepłem sieciowym przynosi znikomy efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza;
6. Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich;
7. Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej;
8. Edukacja ekologiczna.

W dniu 4 lutego 2016 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr 1575/2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia **Audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego** oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania. Dokument ten został przyjęty na podstawie Uchwały nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego to nowe narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu. Wnioski i rekomendacje sformułowane w tym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych poziomu regionalnego i lokalnego. Wzmocnią one także ochronę krajobrazu w obszarach objętych formami ochrony przyrody i zabytków, a także będą mogły stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie.

Tereny wzdłuż zachodniej granicy Gminy Łądek położone są w granicach 2 krajobrazów priorytetowych pn. „**Łądek**” oraz „**Dolina Warty Konin-Pyzdry**”.

Łądek:

ID	2320
KOD	30-315.56-068
NAZWA	LĄD
GRUPA	B – krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka
TYP	6 – wiejskie
PODTYP	6g – z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
LOKALIZACJA	gmina Łądek
POWIERZCHNIA	46 ha

Rysunek 2. Metryczka krajobrazu Łąd

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego; Krajobraz Priorytetowy „Łąd”

Wieś Łąd jest zlokalizowana we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie słupeckim, w centralnej części gminy Łądek. Jest położona w odległości około 4 km na północ od miasta Zagórów i około 8,5 km na południe od Słupcy.

Wieś posiada formę wielodrożnicy, z dobrze zachowanym układem historycznym. Pierwsza wzmianka o Łądzie pochodzi z 1136 roku. Krajobraz tworzą czytelne w przestrzeni strefy:

- 1) Strefa A – wieś o walorach kulturowych – obejmująca dawny zespół klasztorny cystersów i zespół dworski. Dominującym elementem w krajobrazie jest zespół dawnego opactwa cysterskiego, będący jednym z najstarszych klasztorów w Polsce. Kościół klasztorny pw. NMP i św. Mikołaja od wieków jest charakterystycznym punktem orientacyjnym w terenie. Na północ od zespołu cysterskiego, w centralnej części krajobrazu znajduje się zespół dworski z XIX wieku, w skład którego wchodzi późnoklasztorowy dwór i park o powierzchni około 3,8 ha.
- 2) Strefa B – tereny o przewadze zabudowy mieszkaniowej – z zabudową historyczną uzupełnioną obiektami współczesnymi. Na zachodzie krajobrazu (m.in. przy ulicach: Nadwarciańskiej, Ceramicznej i Klasztornej) są zachowane zabudowania wsi lokacyjnej, wśród których dominują domy jednokondygnacyjne, z dachami dwuspadowymi, usytuowane kalenicą równoległą względem drogi, wśród historycznej zabudowy zachowały się budynki mieszkalne oraz gospodarcze z czerwonej cegły z XIX/XX wieku. W północnej części krajobrazu przeważają współczesne budynki mieszkalne, jedno- i dwukondygnacyjne z dachami skośnymi oraz dwukondygnacyjne z dachami płaskimi. Na wschodzie, pomiędzy ulicami Krajobrazową a Wygonową, znajduje się zespół gorzelni powstały na przełomie XIX i XX wieku, z którego zachowały się gorzelnia z ceglany kominem i magazyn spirytusu.

Nie zidentyfikowano zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu.

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków¹⁰

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– <i>nie określa się</i>
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– <i>nie określa się</i>
uznanie za pomnik historii	– <i>nie określa się</i>
utworzenie parku kulturowego	– <i>nie określa się</i>
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– <i>nie określa się</i>

4. Obszary wskazane do uzupełnienia stanu wiedzy:

obszar analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego	– <i>obszar o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związany z kulturą i tradycją religijną zakonu Cystersów w rejonie Łądu i Zagórowa*</i>
--	--

* Na załączniku graficznym i mapie nr 6 przedstawiono obszar analiz, który nie stanowi docelowego zasięgu parku kulturowego

II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów¹¹

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
<i>Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny</i>	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Racjonalny rozwój zurbanizowanych struktur przestrzennych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Zachowanie zwartej charakteru zabudowy poprzez uzupełnianie zabudowy w jednostce osadniczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Ochrona walorów przyrodniczych</i>	Zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, w tym sporządzanie planu ochrony dla Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego
	Ochrona oraz właściwe kształtowanie ekotonów stref brzegowych cieków, w postaci pasów zieleni redukujących dopływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz bytowego
	Obejmowanie nowych obszarów ochroną prawną, zmiana rangi ochrony lub granic istniejących form ochrony przyrody
	Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego
	Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin rzecznych i teras zalewowych
	Zachowanie ekosystemów trawiastych i mokradłowych
	Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej
	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach
	Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny rzeczne) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających intensyfikację zabudowy wokół cieków
	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami
	Przeciwdziałanie erozji oraz ochrona przed ruchami masowymi ziemi
	Ochrona powierzchni ziemi, w tym ograniczanie przekształceń rzeźby terenu
	Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Rozwój obszarów rekreacji i wypoczynku z uwzględnieniem walorów	

	krajobrazowych
<i>Ochrona potencjału kulturowego</i>	Wpisanie obszarów o wysokich wartościach historyczno-kulturowych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (związanych z początkami Państwa Polskiego – Szlak Piastowski)
	Utrzymanie ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych
	Wzmacnianie działań ochronnych obiektów i obszarów zabytkowych
	Podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów zabytkowych
	Obejmowanie ochroną prawną najcenniejszych obszarów i obiektów zabytkowych o wysokich wartościach kulturowych, historycznych i krajobrazowych, w tym poprzez wspieranie działań na rzecz przeprowadzania analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z kulturą i tradycją religijną zakonu Cystersów w rejonie Łądu i Zagórowa
	Kształtowanie struktur przestrzennych z zachowaniem zgodności z cechami i wartościami zasobów dziedzictwa kulturowego
	Ograniczanie przekształceń elementów tradycyjnego krajobrazu wiejskiego, w tym historycznych cech zabudowy regionalnej oraz rozplanowania wiejskich jednostek osadniczych (zagród i podziałów gruntów), zieleni przydrożnej, zadrzewień śródpolnych, enklaw leśnych i łąkowych, cieków wodnych oraz małej architektury
	Rewaloryzacja struktur funkcjonalno-przestrzennych, w tym historycznych (ruralistycznych) oraz decydujących o tożsamości i specyfice miejsca
	Rewaloryzacja oraz modernizacja obiektów zabytkowych, w tym adaptacja do nowych funkcji, z zachowaniem walorów krajobrazowych i architektonicznych
	Zachowanie historycznego charakteru otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z poszanowaniem historycznych układów i zespołów cennych kulturowo
	Rozwój turystyki kulturowej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	<i>Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej</i>
Budowa infrastruktury śródlądowych dróg wodnych oraz ich przystosowanie dla celów turystycznych, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych	
Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego	
Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru	

2. Poziom lokalny

- 1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

dla strefy A:

- a) kształtowanie struktury przestrzennej strefy z uwzględnieniem istniejącej funkcji sakralnej i usługowej, w tym kulturowej i edukacyjnej jako dominujących,
- b) zachowanie historycznie wykształconej struktury przestrzennej, w tym: założenia dworskiego oraz zespołu klasztornego,
- c) kształtowanie struktury przestrzennej strefy z uwzględnieniem wyróżników kompozycji przestrzennej jako elementów szczególnie odznaczających się w przestrzeni krajobrazu wysokością, gabarytami oraz formą lub sposobem zagospodarowania:

dominanta krajobrazowa – obiekt:

- kościół pw. NMP i św. Mikołaja,

akcent krajobrazowy – obiekt:

- klasztor cystersów,
- dwór,

akcent krajobrazowy – obszar:

- zespół klasztorny cystersów,
- zespół dworski,

- d) realizacja nowego zainwestowania, z uwzględnieniem historycznego charakteru obszaru;

dla strefy B:

- a) kształtowanie struktury przestrzennej strefy z uwzględnieniem funkcji mieszkaniowej i usługowej jako dominujących,
- b) realizacja nowego zainwestowania na zasadzie uzupełnienia przestrzeni wolnych od zabudowy lub kontynuacji zabudowy;

dla stref A i B:

- a) możliwość rekompozycji zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym placów, skwerów, ulic, w celu m.in. poprawy ich funkcjonalności, dostępności komunikacyjnej, możliwości zastosowania nowoczesnych rozwiązań technicznych, wkomponowania nowej zieleni i małej architektury, z uwzględnieniem ich wartości historycznych oraz walorów krajobrazowych,
 - b) ograniczanie przekształceń terenów zieleni urządzonej, w tym: parków, skwerów, placów i zieleni przydrożnej,
 - c) ograniczanie realizowania napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym wolnostojących elementów wysokościowych telefonii komórkowej, w przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej skablowania.
- 2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:

dla strefy A, B:

- a) intensywność zabudowy w nawiązaniu do parametrów i wskaźników przeważających lub charakterystycznych dla poszczególnych ulic,

- z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy na działkach sąsiednich,
- b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do parametrów i wskaźników przeważających lub charakterystycznych dla poszczególnych ulic.
- 3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- dla strefy A, B:
- a) w nawiązaniu do utrwalonych linii zabudowy, charakterystycznych przy poszczególnych ulicach, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.
- 4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- dla strefy A:
- a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy z uwzględnieniem historycznego charakteru obszaru;
- dla strefy B:
- a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy istniejącej, charakterystycznej dla poszczególnych ulic, z uwzględnieniem w szczególności wysokości budynków i sposobu ich sytuowania względem dróg lub granic działek,
- b) wysokość zabudowy realizować w odniesieniu do wysokości bazowej charakterystycznej dla poszczególnych ulic, z możliwością realizacji elementów wyższych niż wysokość bazowa, stanowiących akcent architektoniczny, dostosowany do skali i proporcji obiektu. Rekomenduje się realizację zabudowy o wysokości bazowej do 10 m. Możliwa jest realizacja budynków i budowli wyższych niż wysokość bazowa, związanych z funkcją usług publicznych, sportu lub obsługi produkcji rolniczej, z dostosowaniem wysokości do specyfiki i przeznaczenia obiektu i z zachowaniem walorów estetyczno-widokowych.
- 5) Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- dla strefy A:
- a) formy nowej zabudowy, w tym także przebudowa i rozbudowa zabudowy istniejącej, z uwzględnieniem historycznego charakteru obszaru;
- dla strefy B:
- a) formy nowej zabudowy, w tym także przebudowa i rozbudowa zabudowy istniejącej, w nawiązaniu do kompozycji przestrzennej zabudowy oraz do form istniejącej zabudowy charakterystycznej dla poszczególnych ulic, w tym bryły budynków oraz charakterystycznych dla nich cech elementów elewacji, kształtu dachów czy usytuowania głównych wejść do obiektów.
- 6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
- dla strefy A:
- a) stosowanie materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem historycznego charakteru istniejących obiektów;

dla strefy B:

- a) stosowanie materiałów wykończeniowych w nawiązaniu do charakterystycznych dla istniejących budynków w miejscu realizacji inwestycji,
- b) możliwość stosowania materiałów wykończeniowych o nowoczesnym wyrazie stylistycznym z uwzględnieniem historycznie ukształtowanej zabudowy sąsiedniej.

- 8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:

dla strefy A:

- a) cechy elewacji nowych budynków, z uwzględnieniem historycznego charakteru elewacji istniejących obiektów;

dla strefy B:

- a) rekomenduje się zachowanie elewacji ceglanych, a w przypadku ich częściowego uszkodzenia lub zniszczenia zaleca się odtworzenie elewacji np. poprzez wykorzystanie cegły rozbiórkowej,
- b) lokalizowanie na elewacjach frontowych urządzeń technicznych m.in. urządzeń przesyłowych, klimatyzatorów i urządzeń wentylacyjnych, w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji frontowej budynków oraz niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.

- 9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:

dla strefy A:

- a) cechy dachów nowych budynków, z uwzględnieniem historycznego charakteru dachów istniejących obiektów;

dla strefy B:

- a) dachy budynków realizować w nawiązaniu do charakterystycznych cech dachów (w szczególności cech takich jak: kształt, spadek dachu, układ kalenicy względem drogi, pokrycie) obiektów, w tym obiektów historycznych, występujących przy poszczególnych ulicach lub w kwartałach zabudowy,
- b) jeżeli wzdłuż ulicy nie występują powtarzające się charakterystyczne cechy dachów możliwa jest realizacja dachów o dowolnych parametrach,
- c) lokalizowanie urządzeń technicznych, w tym: paneli fotowoltaicznych, klimatyzatorów, urządzeń wentylacyjnych itp. w sposób niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie,
- d) w przypadku realizacji budynków o nowoczesnej formie architektonicznej możliwe jest stosowanie pokryć dachowych o nowoczesnym wyrazie stylistycznym, wpisujących się harmonijnie w historyczny charakter zabudowy istniejącej.

- 10) zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:

dla stref A i B:

- a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
- b) ograniczanie lokalizowania:
 - wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,

- urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,
- c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,
- d) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,
- e) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przęsłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.
- 11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie:
- dla stref A i B:
- a) urządzania i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:
- ochrona i kształtowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez uzupełnianie brakujących drzew w alejach i szpalerach oraz wypełnianie zielenią wysoką i niską powierzchni wolnych od utwardzenia w pasach drogowych, z uwzględnieniem osi i ciągów widokowych,
 - dla nowych nasadzeń w parkach miejskich, placach i skwerach zastosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,
- b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:
- nie określa się,
- c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:
- nie określa się.
- 12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:
- dla strefy A:
- a) lokalizowanie nowych usług z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków usługowych do charakteru miejsca,
- b) możliwa jest lokalizacja usług związanych tylko z istniejącą funkcją terenu – sakralną, kulturalną i edukacyjną,
- c) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży;
- dla strefy B:
- a) lokalizowanie nowych usług z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków usługowych do charakteru miejsca,
- b) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.

- 13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
- a) zachowanie osi widokowych i ciągów widokowych (poza krajobrazem) poprzez ograniczanie zainwestowania przesłaniającego widok,
 - b) możliwa jest korekta wysokości lub kształtu zieleni w celu odświeżenia widoku na obiekty wyróżniające się w krajobrazie wsi, w szczególności na dominantę krajobrazową – kościół pw. NMP i św. Mikołaja,
 - c) zachowanie przedpola ekspozycji (poza krajobrazem) poprzez ograniczenie możliwości realizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem małej architektury, z uwzględnieniem konieczności zachowania widoku,
 - d) w obszarze przedpola ekspozycji rekomenduje się kształtowanie zieleni wysokiej w sposób umożliwiający zachowanie widoku.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie¹²:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
 - 1) Możliwość realizacji nowej zabudowy w ramach uzupełniania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej.
 - 2) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
 - 1) Zachowanie i ochrona zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w parku rezydencjonalnym, poprzez odtwarzanie i wzbogacanie zadrzewienia oraz stosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - 1) Zachowanie obiektów i obszarów zabytkowych, sukcesywna rewitalizacja istniejącej zabudowy.
 - 2) Zachowanie i utrzymanie w dobrej kondycji drzewostanu w zabytkowym parku rezydencjonalnym, uzupełnianie zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.
 - 3) Ustanowienie planu ochrony Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.
 - 4) Realizacja działań wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 oraz Dolina Środkowej Warty PLB300002.

4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
 - 1) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszary jeszcze nie objęte planami miejscowymi, które stanowiłyby podstawę dla określenia zasad ochrony historycznie wykształconej struktury przestrzennej wsi (w tym: zespołu klasztornego cystersów i zespołu dworskiego) oraz zachowania wartości estetyczno-widokowych miejscowości.
 - 2) Podejmowanie działań na rzecz przeprowadzenia analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z kulturą i tradycją religijną zakonu Cystersów w rejonie Łądu i Zagórowa.

IV. Potencjalni adresaci realizacji rekomendacji i wniosków¹³:

1. Zarząd i Sejmik Województwa Wielkopolskiego.
2. Wójt Gminy Łądek.
3. Pozostałe organy administracji i inne organizacje, w tym pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz gminy Łądek.

D. Lokalne formy architektoniczne zabudowy¹⁴

- nie określa się.

Dolina Warty: Konin-Pyzdry:

ID	2321
KOD	30-318.13-008
NAZWA	DOLINA WARTY: KONIN-PYZDRY
GRUPA	A – krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka
TYP	1 – wód powierzchniowych
PODTYP	1b – systemy wód płynących
LOKALIZACJA	gminy: Pyzdry, Łądek, Zagórow, Golina, Rzgów, Stare Miasto, Konin
POWIERZCHNIA	14235 ha

Rysunek 3. Metryczka krajobrazu Dolina Warty: Konin-Pyzdry

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego; Krajobraz Priorytetowy „Dolina Warty: Konin-Pyzdry”.

Krajobraz jest zlokalizowany w centralnej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatów wrzesińskiego, słupeckiego i konińskiego oraz gmin: Pyzdry, Łądek, Zagórow, Golina, Rzgów, Stare Miasto, Konin.

Krajobraz to obszar dolinny, położony w obrębie Doliny Konińskiej, który tworzy meandrująca rzeka Warta. Warta na odcinku Pyzdry–Konin ma przebieg równoleżnikowy, przepływa przez Pradolinę Warciańsko-Odrzańską. W krajobrazie występują cenne obiekty geologiczne i geomorfologiczne, do których zaliczamy dolinę rzeki Warta, tarasy akumulacyjne (rzeczne) i tarasy pradolinne (akumulacji wodno-lodowcowej) oraz starorzecza. Na zachodzie, w okolicy miejscowości Rataje znajdują się wydmy śródlądowe – Białe Góry. Wydmy spotkać można również w okolicach Wrąbczynka, w okolicy pomnika na Łądkowskim Borku oraz w południowo-zachodniej części krajobrazu. Wzdłuż północnej granicy występują obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi, na zachodzie krajobrazu występują osuwiska.

W strukturze krajobrazu dominują tereny podmokłe i zabagnione (około 70% powierzchni). Łąki i pastwiska oraz grunty orne zajmują łącznie około 24%. Lasy mają niewielki udział w krajobrazie (zajmują około 3% powierzchni krajobrazu). Są to przede wszystkim zadrzewienia liniowe i niewielkie skupiska drzew. Bardziej zwarte kompleksy leśne występują we wschodniej części krajobrazu, okolice wsi Kolno i Węglewskie Holendry, na południe od wsi Kraśnica oraz pomiędzy dolinami Warty i Powy w południowo-wschodniej części krajobrazu. Najmniejszy udział w krajobrazie stanowią obszary zabudowane.

Wody powierzchniowe stanowią około 3% powierzchni krajobrazu. Składa się na nie rzeka Warta wraz z dopływami, liczne starorzecza oraz stawy hodowlane w okolicy miejscowości Rumin. Do prawostronnych dopływów Warty w krajobrazie należą: Wrześnica, Mieszna, Dopływ spod Przyjmy, Dopływ spod Dąbrowy, Dopływ z Głodowa, natomiast lewostronnymi dopływami są: Bawół, Powa, Struga Zakrzewska, Dopływ z Michalinowa, Dopływ z Kuchar Borowych oraz Dopływ z Rychwała.

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

1) Zagrożenia istniejące:

- a) element liniowy wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu: napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV, przecinające dolinę Warty,
- b) obszar wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu: oczyszczalnia ścieków w Zagórowie,
- c) element liniowy wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu: autostrada Wolności A2, droga krajowa nr 25,
- d) obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu: intensyfikacja zabudowy na obszarze dolinnym, rozwój terenów pod zabudowę w miejscowości Kolno według zapisów miejscowego planu,
- e) obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych zarówno na skutek zachodzących zmian klimatycznych jak i gospodarki wodnej na zbiorniku Jeziorsko powodującej zaburzenie naturalnego reżimu przepływu rzeki Warty i odwodnienie terenu – degradacja siedlisk zwłaszcza wilgotnych, zmiana warunków glebowych i stosunków wilgotnościowych gleb (osuszanie gleb), zmiana szaty roślinnej (ekspansja roślinności sucholubnej), wysychanie starorzeczy,
- f) przekształcanie i osuszanie mokradeł, torfowisk i łąk wilgotnych w wyniku budowy obwałowań, melioracji odwadniających – utrata bioróżnorodności, zmniejszanie możliwości retencyjnych obszaru,

- g) fragmentacja terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania – zmiana struktury krajobrazów mozaikowych, utrata bioróżnorodności,
- h) utrata kontaktu części starorzeczy z wodami rzecznyymi, zarastanie starorzeczy oraz małych zbiorników i oczek wodnych,
- i) sploty zanieczyszczeń powierzchniowych, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) z pól w granicach krajobrazu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- j) nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa (niedostateczny poziom skanalizowania).

2) Zagrożenia potencjalne:

- a) brak planów zagospodarowania przestrzennego (m.in. Ciężarów, Policko, Ratyń), na obszarach cennych przyrodniczo (m.in. w sąsiedztwie użytku ekologicznego),
- b) degradacja środowiska rzecznoego w wyniku zanieczyszczeń ściekami bytowymi i przemysłowymi.

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków¹⁵

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>Nadwarciański Park Krajobrazowy – powiększenie granic – włączenie obszaru od autostrady A2 do drogi krajowej nr 25 w Koninie*</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>Zespół przyrodniczo-krajobrazowy w dolinie rzeki Warty w Koninie – nieużytkowane rolniczo łąki i tereny podtapiane wodami roztopowymi położone w dolinie rzeki Warty w Koninie**¹⁶</i>

* Na załączniku graficznym przedstawiono proponowany obszar do powiększenia parku krajobrazowego. Ostateczna granica zostanie uszczegółowiona na etapie przygotowania uchwały o powiększeniu formy ochrony

** Na załączniku graficznym przedstawiono proponowany obszar do objęcia ochroną w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Ostateczna granica zostanie uszczegółowiona na etapie przygotowania uchwały o utworzeniu formy ochrony

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
Park krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>
Obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– <i>nie określa się</i>
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– <i>nie określa się</i>
uznanie za pomnik historii	– <i>nie określa się</i>
utworzenie parku kulturowego	– <i>nie określa się</i>
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– <i>nie określa się</i>

4. Obszary wskazane do uzupełnienia stanu wiedzy:

obszar analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego	– obszar o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych, związany z osadnictwem olęderskim Puszczy Pyzdrowskiej oraz z kulturą i tradycją religijną Cystersów w rejonie Łądu i Zagórowa***
--	---

*** Na załączniku graficznym i mapie nr 6 przedstawiono obszar analiz, który nie stanowi docelowego zasięgu parku kulturowego

II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów¹⁷

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
<i>Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny</i>	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Stosowanie stref buforowych, w tym ochronnych, w postaci pasów zieleni redukujących negatywny wpływ obiektów przemysłowych i usługowych na walory krajobrazowe
	Zachowanie otwartej przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi
	Ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych
	Zachowanie zwartej charakteru zabudowy poprzez uzupełnianie zabudowy w jednostkach osadniczych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Ograniczanie rozpraszania osadnictwa w strefach podmiejskich i krajobrazach otwartych
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	<i>Ochrona walorów przyrodniczych</i>
Obejmowanie nowych obszarów ochroną prawną, zmiana rangi ochrony lub granic istniejących form ochrony przyrody, w tym powiększenie granic Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego o obszar od autostrady A2 do drogi krajowej nr 25 w Koninie, utworzenie awifaunistycznego rezerwatu przyrody Stugocinek ¹⁸ , utworzenie	

	<p>florystycznych rezerwatów przyrody⁴⁸: Lipowa Góra (wydmowe wzniesienia oraz łąki i starorzecza w zalewowej dolinie Warty), Zagórów (kompleks pastwisk i łąk otoczony starorzeczami wraz z ujściem Czarnej Strugi), Kopojno (łąki kośne i lasy łąkowe) oraz wspieranie działań na rzecz utworzenia Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego w dolinie rzeki Warty w Koninie obejmującego nieużytkowane rolniczo łąki i tereny podtapiane wodami roztopowymi położone pomiędzy zachodnią granicą miasta Konina a Trasą Warszawską</p> <p>Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego</p> <p>Dążenie do zachowania dotychczasowej funkcji użytkowania terenów leśnych i rolnych poprzez ograniczanie ich przekształcania na inne cele</p> <p>Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i ochrona leśnej różnorodności biologicznej</p> <p>Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin rzecznych i teras zalewowych</p> <p>Zachowanie ekosystemów trawiastych i mokradłowych</p> <p>Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej</p> <p>Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach</p> <p>Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny rzeczne, ekosystemy podmokłe) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających intensyfikację zabudowy wokół cieków i zbiorników wodnych</p> <p>Wprowadzanie zieleni osłonowej wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu</p> <p>Przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów, w tym kompleksów leśnych oraz zapewnienie ich łączności ekologicznej</p> <p>Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami</p> <p>Przeciwdziałanie erozji oraz ochrona przed ruchami masowymi ziemi</p> <p>Ochrona powierzchni ziemi, w tym ograniczanie przekształceń rzeźby terenu</p> <p>Przeciwdziałanie skutkom suszy na obszarach rolniczych</p> <p>Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych</p> <p>Rozwój obszarów rekreacji i wypoczynku z uwzględnieniem walorów krajobrazowych</p>
<i>Ochrona potencjału kulturowego</i>	<p>Wpisanie obszarów o wysokich wartościach historyczno-kulturowych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (związanych z początkami Państwa Polskiego, będących częścią Szlaku Piastowskiego)</p> <p>Wykorzystanie potencjału kulturowego do kreowania nowych produktów turystycznych</p> <p>Utrzymanie ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych</p> <p>Wzmacnianie działań ochronnych obiektów i obszarów zabytkowych, przeprowadzenie analiz wartości kulturowych, stanu zachowania i pozostałości osadnictwa olęderskiego oraz osadnictwa związanego z działalnością Cystersów w granicach krajobrazu priorytetowego</p> <p>Podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów</p>

	<p>zabytkowych</p> <p>Obejmowanie ochroną prawną najcenniejszych obszarów i obiektów zabytkowych o wysokich wartościach kulturowych, historycznych i krajobrazowych, w tym poprzez wspieranie działań na rzecz przeprowadzania analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z osadnictwem olęderskim Puszczy Pyzdrowskiej oraz z kulturą i tradycją religijną Cystersów w rejonie Łądu i Zagórowa</p> <p>Kształtowanie struktur przestrzennych z zachowaniem zgodności z cechami i wartościami zasobów dziedzictwa kulturowego</p> <p>Zachowanie historycznego charakteru otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych</p> <p>Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z poszanowaniem historycznych układów i zespołów cennych kulturowo</p> <p>Ograniczanie przekształceń elementów tradycyjnego krajobrazu wiejskiego, w tym historycznych cech zabudowy regionalnej oraz rozplanowania wiejskich jednostek osadniczych (zagród i podziałów gruntów), zieleni przydrożnej, zadrzewień śródpolnych, enklaw leśnych i łąkowych, cieków wodnych oraz małej architektury</p> <p>Rozwój turystyki kulturowej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych</p>
<i>Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej</i>	<p>Budowa (m.in. budowa obwodnic), rozbudowa i modernizacja układu dróg, w tym krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz rowerowych (promocja i podnoszenie atrakcyjności Szlaku Cysterskiego, Szlaku Piastowskiego oraz Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego), wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego</p> <p>Modernizacja i budowa infrastruktury śródlądowych dróg wodnych oraz ich rewitalizacja dla celów turystycznych, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w tym promocja i podnoszenie atrakcyjności szlaku wodnego na Warcie stanowiącego część szlaku Wielka Pętla Wielkopolski</p> <p>Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego</p> <p>Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru oraz z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych</p>

2. Poziom lokalny

- 1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
 - a) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem funkcji przyrodniczej, w tym gruntów rolnych i leśnych, zieleni naturalnej oraz wód powierzchniowych jako dominujących,
 - b) możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania w obrębie jednostek osadniczych,

- z możliwością realizacji zabudowy, poza obszarami zainwestowanymi, związanej z obsługą ruchu turystycznego na rzece m.in.: mariny, przystanie,
- c) zmiana funkcji lub poprawa zagospodarowania obszarów wpływających negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu, m.in. poprzez realizację zieleni izolacyjnej,
 - d) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem wyróżników kompozycji przestrzennej jako elementów szczególnie odznaczających się w przestrzeni krajobrazu wysokością, gabarytami oraz formą lub sposobem zagospodarowania:
 - dominanta krajobrazowa – obszar:
 - Piaskowa Góra w Łądku,
 - akcent krajobrazowy – obiekt:
 - grodzisko w Łądzie,
 - grodzisko w Barłogach,
 - e) zachowanie i ochrona obszarów o wysokich walorach kulturowych wymagających szczególnej ochrony, do których należą obszary proponowane do utworzenia parków kulturowych,
 - f) możliwość realizacji infrastruktury technicznej w ramach inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową,
 - g) ograniczanie realizowania napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym wolnostojących elementów wysokościowych telefonii komórkowej, w przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej skablowania.
- 2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
 - a) intensywność zabudowy na obszarach zainwestowanych, w ramach uzupełniania zabudowy, w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów, zgodnie z ich przeznaczeniem, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy na działkach sąsiednich,
 - b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do parametrów i wskaźników przeważających lub charakterystycznych dla poszczególnych ulic.
 - 3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) w nawiązaniu do utrwalonych linii zabudowy, którą określają istniejące budynki z możliwością korekty ich przebiegu związanej z rozbudową lub przebudową istniejących obiektów oraz budową nowych obiektów, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.
 - 4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy istniejącej, charakterystycznej dla poszczególnych terenów zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnią funkcją z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych,

- b) w przypadku braku możliwości nawiązania do zabudowy istniejącej kompozycja przestrzenna nowej zabudowy według nowych koncepcji, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w szczególności estetyczno-widokowych.
- 5) Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- a) realizacja nowej zabudowy w nawiązaniu do przeważających form zabudowy istniejącej, charakterystycznych dla poszczególnych terenów, zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją,
 - b) w przypadku braku możliwości nawiązania do zabudowy istniejącej formy nowej zabudowy według nowych koncepcji, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w szczególności estetyczno-widokowych.
- 6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
- a) stosowanie materiałów wykończeniowych w nawiązaniu do materiałów charakterystycznych dla istniejących budynków w miejscu realizacji inwestycji,
 - b) możliwość stosowania materiałów wykończeniowych o nowoczesnym wyrazie stylistycznym.
- 8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- a) lokalizowanie na elewacjach frontowych urządzeń technicznych m.in. urządzeń przesyłowych, klimatyzatorów i urządzeń wentylacyjnych, w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji frontowej budynków oraz w niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
- 9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- a) dachy budynków realizować w nawiązaniu do charakterystycznych cech dachów (w szczególności cech takich jak: kształt, spadek dachu, układ kalenicy względem drogi, pokrycie) obiektów sąsiednich, w tym obiektów historycznych.
 - b) jeżeli nie występują powtarzające się charakterystyczne cechy dachów to możliwa jest realizacja dachów o dowolnych parametrach,
 - c) lokalizowanie urządzeń technicznych, w tym: paneli fotowoltaicznych, klimatyzatorów, urządzeń wentylacyjnych itp. w sposób niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie,
- 10) Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:
- a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
 - b) ograniczanie lokalizowania:
 - wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,

- urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,
 - c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,
 - d) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,
 - e) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przęsłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.
- 11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie:
- a) urządzenia i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:
 - ochrona i kształtowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez uzupełnianie brakujących drzew w alejach oraz wypełnianie zielenią wysoką i niską powierzchni wolnych od utwardzenia w pasach drogowych,
 - dla nowych nasadzeń zastosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,
 - b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:
 - nie określa się,
 - c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:
 - nie określa się.
- 12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:
- a) lokalizowanie nowych usług na obszarach zainwestowanych z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków do charakteru miejsca,
 - b) umożliwia się lokalizowanie, w obrębie terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, zabudowy usługowej, wyłącznie na potrzeby obsługi ruchu turystycznego, w tym sezonowych punktów gastronomicznych,
 - c) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.
- 13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
- a) zachowanie przedpola ekspozycji poprzez wykluczenie możliwości realizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem małej architektury oraz obiektów związanych z zagospodarowaniem terenów sportowo-rekreacyjnych, z uwzględnieniem konieczności zachowania widoku,
 - b) w obszarach przedpola ekspozycji rekomenduje się kształtowanie zieleni wysokiej w sposób umożliwiający zachowanie widoku,
 - c) zachowanie punktów i ciągów widokowych poprzez ograniczanie zainwestowania przesłaniającego widok.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie²⁰:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
 - 1) Minimalizowanie negatywnego wpływu zbiornika Jeziorsko min. poprzez zalewanie łąk, pastwisk, lasów łęgowych przy pomocy zwiększonego zrzutu wody ze zbiornika w okresie wiosennym, utrzymywanie wahań poziomu wody w zbiorniku w zakresie zgodnym z wymaganiami poszczególnych gatunków.
 - 2) Podejmowanie działań z zakresu małej retencji skierowanych na zatrzymanie lub spowolnienie spływu wód w celu poprawy stosunków wodnych, m.in. takich jak: budowa i odbudowa systemu urządzeń wodnych odwadniająco-nawadniających, realizowanie oczek wodnych i stawów, wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień, trwałych użytków zielonych, renaturyzacją małych rzek oraz odtwarzanie i funkcjonowanie stref ekotonowych, czyli stref buforowych wzdłuż cieków w postaci pasów roślinności stanowiących barierę biogeochemiczną m.in. dla azotanów i fosforanów spływających z pól.
 - 3) Możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania w obrębie jednostek osadniczych, z możliwością realizacji zabudowy, poza obszarami zainwestowanymi, związanej z obsługą ruchu turystycznego na rzece m.in.: mariny, przystanie.
 - 4) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
 - 5) Dla obszarów wpływających negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu, w celu poprawy jakości przestrzeni i postrzeganego krajobrazu w danym rejonie, rekomenduje się podjęcie działań neutralizujących negatywny odbiór wizualny, w tym zabiegów przesłaniających niekorzystne widoki za pomocą realizacji zieleni izolacyjnej.
 - 6) Rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji niekolidujących z nadrzędnymi funkcjami ochrony przyrody, kanalizowanie ruchu turystycznego poprzez szlaki turystyczne i przygotowane miejsca odpoczynku, tablice edukacyjne, poza granicami użytku ekologicznego.
 - 7) Zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania i zabudowy, z możliwością realizacji nowej zabudowy w ramach obszarów zainwestowanych, z możliwością wyznaczania nowych terenów o funkcji sportowo-rekreacyjnej wyłącznie w granicach jednostek osadniczych.
 - 8) Kontynuacja gospodarki leśnej.
 - 9) Kontynuacja gospodarki wodnej.
 - 10) Kontynuacja działalności rolniczej.
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
 - 1) Wykluczanie możliwości wycinania lasów łęgowych, ich degradacji, kontrola ich drzewostanu.
 - 2) Wykluczanie możliwości odwadniania terenów podmokłych, mokradeł.
 - 3) Przeciwdziałanie sukcesji drzew i krzewów na tereny nieleśne m.in. poprzez ich usuwanie, eliminację.

- 4) Wykluczanie możliwości wprowadzania gatunków obcych i eliminowanie gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia.
 - 5) Wykluczanie możliwości niszczenia roślinności wodnej i ziemno-wodnej.
 - 6) Uzupełnienie zieleni drzewami lub krzewami, spełniającej rolę naturalnej bariery chroniącej przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z okolicznych pól, wzdłuż koryta rzeki Warty na terenie gmin Pyzdry, Łądek, Golina, Rzgów, Stare Miasto, Konin,
 - 7) Zachowanie i ochrona zieleni przydrożnej, poprzez odtwarzanie i wzbogacanie zadrzewienia, stosowanie gatunków rodzimych i szlachetnych.
 - 8) Prowadzenie działań ochronnych zgodnie z ustanowionymi planami zadań ochronnych i planami ochrony, a w przypadku braku planów ochrony, sporządzenie wskazanych dokumentów.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
- 1) Zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody tj. parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego oraz obszarów Natura 2000.
 - 2) Wspieranie działań na rzecz powiększenia Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.
 - 3) Wspieranie działań na rzecz utworzenia Zespołu przyrodniczo-krajobrazowy w dolinie rzeki Warty w Koninie – nieużytkowane rolniczo łąki i tereny podtapiane wodami roztopowymi położone w dolinie rzeki Warty w Koninie.
 - 4) Ustanowienie planu ochrony dla Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.
 - 5) Realizacja działań w sposób niepowodujący negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów i obiektów chronionych
4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
- 1) Postuluje się dla krajobrazu priorytetowego, który objęty jest zasięgiem korytarza ekologicznego Północno-Centralnego Dolina Warty KPnC-22A oraz korytarza ekologicznego dolin rzecznych – Dolina Warty, zachowanie strefy ochronnej, którą wyznacza granica krajobrazu priorytetowego, ze wskazaniem wykluczania możliwości lokalizowania nowej zabudowy, z wyłączeniem infrastruktury będącej zapleczem socjalno-technicznym dla rekreacji.
 - 2) Utrzymanie funkcji krajowego korytarza ekologicznego wzdłuż doliny rzeki Warty.
 - 3) Podejmowanie działań na rzecz przeprowadzenia analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z osadnictwem olęderskim Puszczy Pydrskiej oraz z kulturą i tradycją religijną Cystersów w rejonie Łądu i Zagórowa.
 - 4) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dla: jednostek osadniczych w celu ograniczenia rozlewania się miejscowości i dla terenów, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane w celach sportowo-rekreacyjnych, dla terenów zagrożonych silną presją turystyczną oraz dla terenów otwartych w celu ochrony ich przed niekontrolowanym zainwestowaniem.

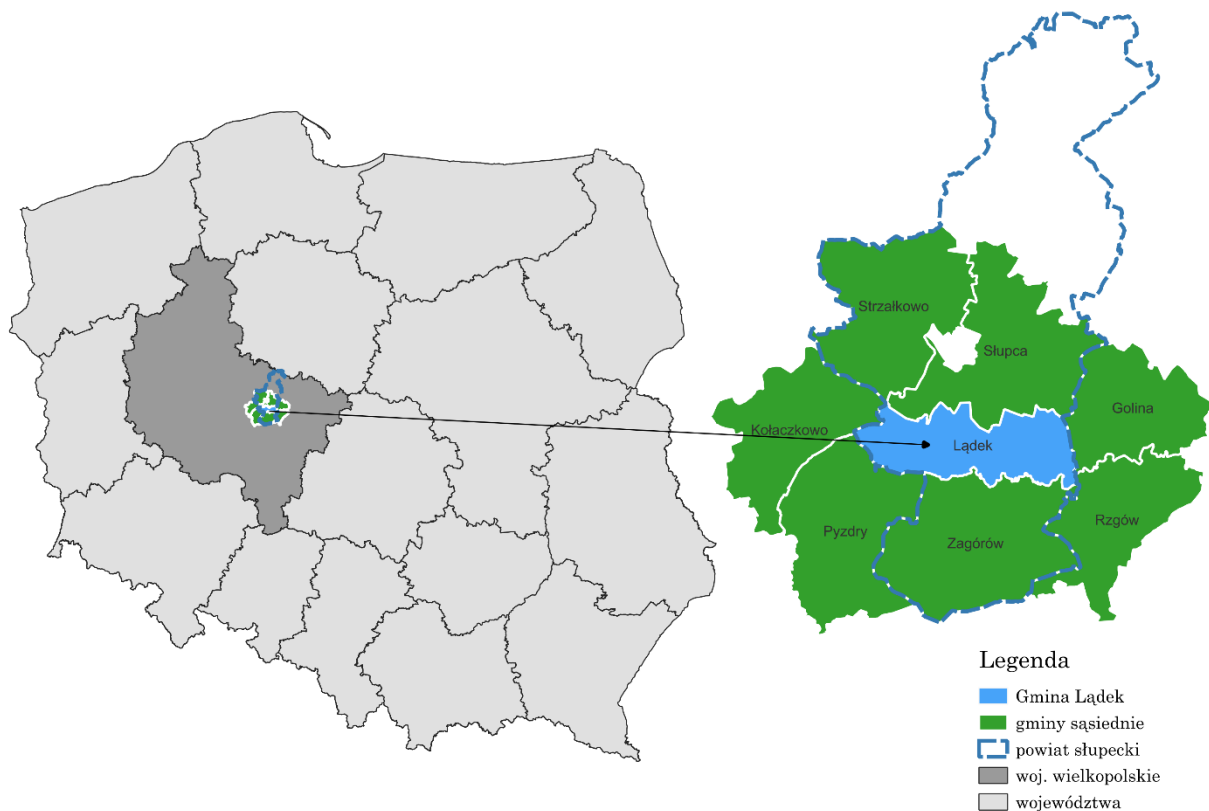
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY ŁĄDEK

3.1. Położenie

Gmina Łądek jest gminą wiejską zlokalizowaną w centralno-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w południowej części powiatu słupeckiego. Gmina graniczy:

- od północy z gminami wiejskimi: Słupcą oraz Strzałkowem (obie powiat słupecki);
- od wschodu z gminą miejsko-wiejską Golina oraz gminą wiejską Rzgów (obie powiat koniński);
- od południa z gminami miejsko-wiejskim: Zagórów (powiat słupecki) oraz Pyzdzy (powiat wrzesiński);
- od zachodu z gminą wiejską Kołaczkowo (powiat wrzesiński).

Według danych Urzędu Gminy Łądek na dzień 31.12.2023 roku Gminę zamieszkiwało 5 653 mieszkańców. Powierzchnia całkowita Gminy wynosi z kolei 98,32 km². Przekłada się to na gęstość zaludnienia wynoszącą ok. 57 os./km².

Rysunek 4. Położenie Gminy Łądek na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa

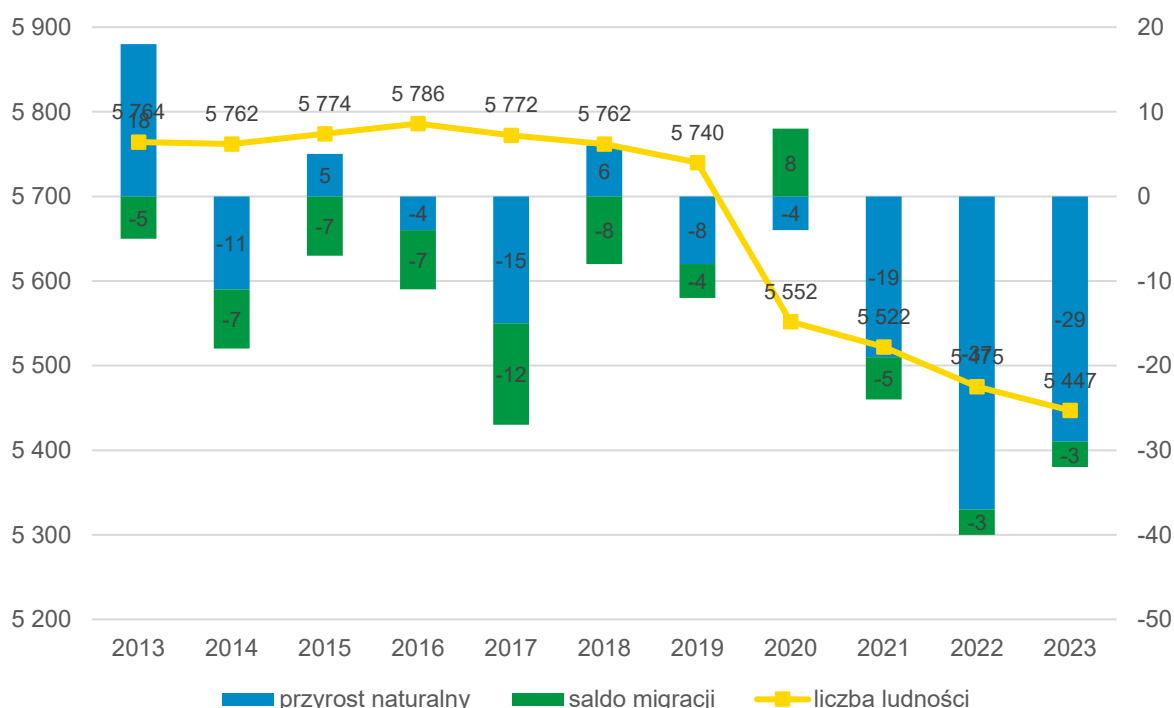
Źródło: opracowanie własne.

3.2. Demografia

Sytuacja demograficzna jednostki samorządu terytorialnego stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na możliwości rozwojowe, a także nadających kierunek dalszego rozwoju. Liczba ludności Gminy Łądek w latach 2013-2023 zmniejszyła się o 317 osób. W latach 2013-2018 utrzymywała się ona na względnie zbliżonym poziomie, a amplituda zmian osiągnęła maksymalnie 26 osób. Załamanie liczby ludności

zaobserwowano jednak w latach 2019-2020, co mogło być bezpośrednio powiązane z pandemią Covid-19 oraz powiązaną z nią trudną sytuacją ekonomiczną. Wówczas w Gminie Łądek ubyło aż 188 osób, co stanowiło ok. 3,4% ogólnej liczby ludności. Począwszy od 2019 roku obserwuje się stały spadek liczby ludności w Gminie, cechujący się stosunkowo dużą dynamiką. Średniorocznie od 2020 roku w Gminie ubywa 23 mieszkańców. Spowodowane jest to przede wszystkim niskim przyrostem naturalnym (różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą osób zmarłych w danym roku). Wysoce ujemny przyrost naturalny w połączeniu z ujemnym saldem migracji (różnica między liczbą osób imigrujących na teren Gminy, a liczbą osób emigrujących z niej) stanowi podstawowy przyczynek obserwowanych zmian. Dalsze utrzymanie się tendencji spadkowych przy obecnej dynamice będzie skutkowało w perspektywie najbliższych 20 lat spadkiem liczby mieszkańców Gminy poniżej 5 000 osób.

Omawiane zmiany demograficzne prezentuje poniższa rycina.

Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w Gminie Łądek w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.3. Infrastruktura techniczna

3.3.1. Transport i komunikacja

Układ komunikacyjny Gminy Łądek oparty jest na drodze wojewódzkiej nr 467 stanowiącej oś kształtowania się układów osadniczych. Równoleżnikowy przebieg drogi w powiązaniu z granicami Gminy umożliwia przemieszczanie się wewnątrz niej. Asymetrycznie kształtowały się południkowe odgałęzienia dróg, tworząc nieliczne skrzyżowania. Jest to wynikiem przebiegu rzeki Warty w południowej części Gminy, która ogranicza rozwój układu komunikacyjnego w kierunku południowym od Gminy Łądek. Każde większe skrzyżowanie doprowadziło z kolei do ukształtowania największych pod względem ludności miejscowości w Gminie. W Ciężeniu droga wojewódzka nr 467 krzyżuje się z drogą wojewódzką nr 466 wiodącą w kierunku ośrodka

powiatowego miasta Słupcy oraz Gminy Pyzdry. W Łądzie z kolei zlokalizowana jest jedna z dwóch samochodowych przepraw mostowych na Warcie, dzięki czemu w miejscowości krzyżują się drogi zarówno w kierunku m. Słupcy jak i Zagórowa. W północno-wschodniej części Gminy Łądek przebiega również autostrada A2, umożliwiająca podróż w kierunku Poznania i Warszawy. Na terenie Gminy zlokalizowane jest Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP) Łądek oraz Obwód Utrzymania Autostrady Sługocin. Przy wschodniej granicy Gminy Łądek zlokalizowany jest również, najważniejszy z perspektywy mieszkańców element infrastruktury drogowej, węzeł autostradowy Sługocin. W ciągu drogi wojewódzkiej nr 467 poprowadzona jest estakada nad autostradą A2, a sama DW467 wiedzie w kierunku wschodnim, do Gminy Golina.

Przez teren Gminy Łądek nie jest poprowadzona linia kolejowa. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się w oddalonej o ok. 15 km Słupcy, skąd mieszkańcy mogą wyruszyć w dalszą podróż. Wśród przewoźników oferujących swoje usługi znajdują się głównie Polregio S.A. oraz PKP S.A. (za pośrednictwem marki TLK). Przez Słupcę przebiega linia kolejowa nr 3, całkowicie zelektryfikowana, w większości dwutorowa linia magistralna łącząca Warszawę Zachodnią z Kunowicami, gdzie linia jest kontynuowana już po stronie niemieckiej do Frankfurtu nad Odrą.

Gmina Łądek nie jest organizatorem autobusowego transportu zbiorowego. Współfinansuje jednak organizację autobusowego transportu zbiorowego na terenie powiatu słupeckiego, wraz z innymi gminami: miastem Słupcą, Słupcą, Strzałkowem, Zagórowem, Ostrowite, Orchowo i Powidzem. Na mocy porozumienia zawartego między organizatorem transportu powiatem słupeckim a operatorem Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A. (PKS Konin SA). Dzięki realizowanym przewozom przez teren Gminy Łądek przebiegają linie komunikacyjne numer: 3023077U, 3023080U, 3023084U, 3023073U, 3023074U, 3023090U, 3023093U, 3023102U, 3023103U, 3023105U, 3023106U, 3023113U, 3023115U, 3023116U, 3023190U, 3023193U, 3023114U, 3023083U. Ponadto, Gmina Łądek pozostaje organizatorem transportu w zakresie dwóch linii autobusowych: 3023022061U i 3023022062U, dla których operatorem przewozów jest PKS S.A. Łącznie przez teren Gminy przebiega 20 linii autobusowych, komunikując następujące miejscowości: Ciężęń, Policko, Łąd, Wielodwór, Łąd Kolonia, Jaroszyn Kolonia, Łądek, Dolany, Dolany Kolonia, Ratyń, Sługocin, Sługocin Kolonia, Waclawów i Piotrowo. W Wielu przypadkach połączenia realizowane są z niewielką częstotliwością (2-4 połączenia na dobę), niemniej jednak zważając na wiejski charakter Gminy transport zbiorowy i tak należy uznać za stosunkowo rozwinięty.

Najbliższy port lotniczy zlokalizowany jest w ośrodku wojewódzkim – mieście Poznań, oddalonym o ok. 82 km (czas podróży samochodem ok. 1 godziny). Estymując odległość dzielącą Gminę Łądek stricte od portu lotniczego rośnie ona do 104 km i czasu podróży samochodem osobowym wynoszącej ok. 1 godziny 15 minut.

3.3.2. Urządzenia sieciowe

Zgodnie z danymi GUS na koniec 2024 dostęp do sieci wodociągowej miało 97,1% mieszkańców. Wskaźnik ten był wyższy niż średnia gmin powiatu słupeckiego (96,8%) oraz całego województwa wielkopolskiego (97,0%).

Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej był wyższy w porównaniu do udziału osób korzystających z kanalizacji sanitarnej. Według danych GUS na koniec 2024 roku dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej miało jedynie 33,7% mieszkańców. Jest to niższy poziom skanalizowania niż w powiecie słupeckim (57,1%) oraz województwie wielkopolskim (74,8%). Mieszkańcy pozbawieni dostępu do sieci kanalizacyjnej korzystają najczęściej z bezodpływowych zbiorników na ścieki lub przydomowych oczyszczalni. W skali kraju problematyczne jest indywidualne gospodarowanie ściekami, co wiąże się z zagrożeniami ekologicznymi. Jednym z największych wyzwań pozostaje nielegalne opróżnianie szamb, które może powodować lokalne zanieczyszczenia oraz mieć negatywny wpływ na jakość wód gruntowych i powierzchniowych.

Zanieczyszczenia te mogą zakłócać równowagę ekosystemów, gdzie wszystkie elementy są ze sobą wzajemnie powiązane i oddziałują na siebie.

Z kolei dostęp do sieci gazowej w 2024 roku miało 4,6% mieszkańców Gminy, co było wynikiem znacznie niższym niż w powiecie słupeckim (10%) oraz województwie wielkopolskim (54,6%).

3.4. Istniejący stan środowiska przyrodniczego

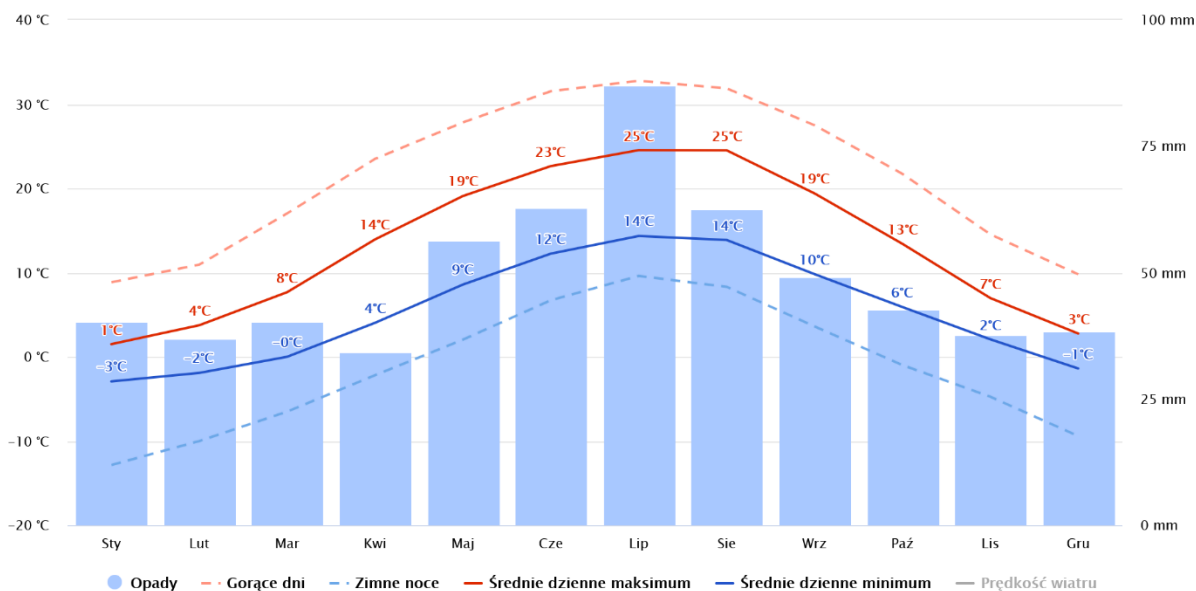
3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

3.4.1.1. Ochrona klimatu

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego analizowany obszar zalicza się do dzielnicy klimatycznej VII, zwanej Środkową, charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem - poniżej 550 mm. Klimat gminy Łądek można scharakteryzować jako przejściowy, kształtowany przez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza morskiego lub kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z małą pokrywą śnieżną. Średnia temperatura roczna wynosi 9,4°C, a średnie temperatury miesięczne wahają się od 0,0°C (styczeń) do +19,9°C (lipiec). Najczęściej obserwowane są wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego – najczęściej występują wiatry bardzo słabe oraz wiatry słabe.

Łądek

52.21°N, 17.93°E (96 m n.p.m.).
Model: ERA5T.

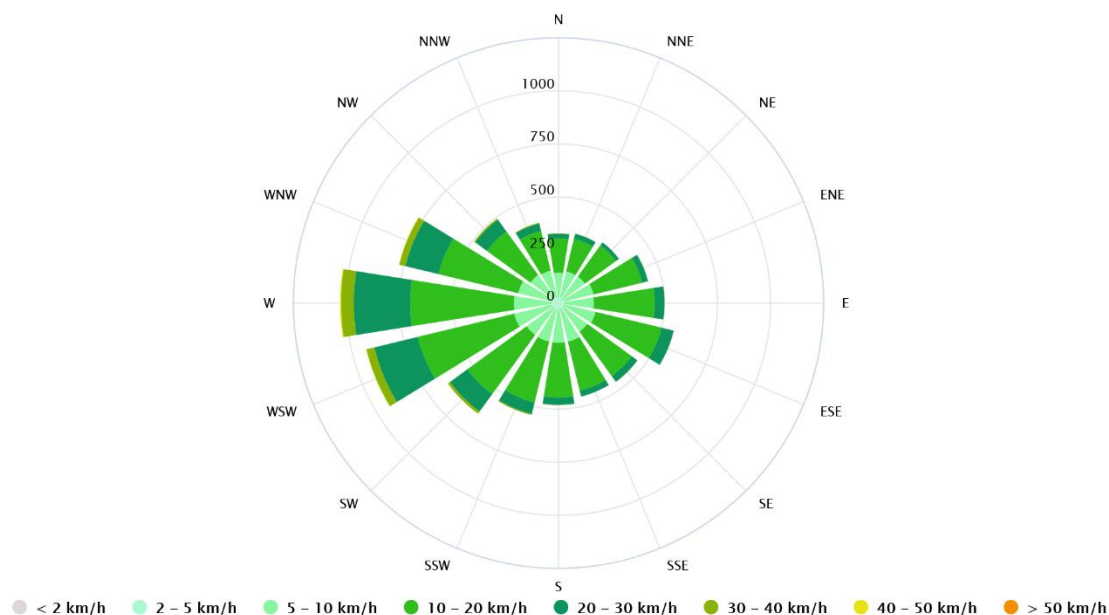

Rysunek 6. Wykres średnich temperatur i opadów w ciągu roku dla Gminy Łądek

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Lądek

52.21°N, 17.93°E (96 m n.p.m.).
Model: ERA5.

Rysunek 7. Róża wiatrów dla Gminy Lądek

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
 - prawnie chronionych;
 - obszarach górskich;
 - strefie wybrzeża;
 - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA 2020 scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Dla Gminy Łądek nie opracowano Planu adaptacji do zmian klimatu.

3.4.1.2. Jakość powietrza

Uchwałą Nr XXI/391/2020 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku został przyjęty Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 poz. 845).

Ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena jakości powietrza prowadzona jest pod kątem ochrony zdrowia i pod kątem ochrony roślin. Ocena jakości powietrza wykonywana jest na obszarze stref. Dla terenu województwa wielkopolskiego obowiązują wymienione niżej strefy:

- strefa aglomeracja poznańska obejmująca Poznań – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- strefa miasto Kalisz – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa wielkopolska obejmująca pozostały obszar województwa.

W województwie wielkopolskim wszystkie strefy stanowią obszary zwykłe, tj. obszary stref nie będące obszarami ochrony uzdrowiskowej.

Zgodnie z podziałem na strefy, Gmina Łądek znajduje się w strefie wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe;
- klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Określając stan jakości powietrza na terenie Gminy Łądek kierowano się wynikami pomiarów dla strefy wielkopolskiej. Oceny przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy wielkopolskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon O₃, tlenek węgla CO. Z kolei ocena pod kątem ochrony roślin obejmuje: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Pomiary, na podstawie których wykonywane są oceny, prowadzone są metodą automatyczną i manualną, w oparciu o metodyki referencyjne, a urządzenia podlegają stałemu nadzorowi metrologicznemu Centralnego Laboratorium Badawczego. Oceny wspomagane są modelowaniem matematycznym.

Zgodnie z raportem Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Departamentu Monitoringu Środowiska, Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Poznaniu „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024”, dla strefy wielkopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Z kolei dokonując oceny dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego – wartości obowiązującej dla roku 2024 – strefa wielkopolska uzyskała klasę A1.

Dokonując klasyfikacji dodatkowej:

- ⇒ w przypadku ozonu odnosząc otrzymane wyniki do poziomu celu długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2,
- ⇒ w przypadku pyłu PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy – strefa wielkopolska uzyskała klasę A.

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – dane za rok 2024

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
wielkopolska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych. Jako metodę uzupełniającą na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza w województwie wykorzystano modelowanie jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefie przypisano klasę D2.

Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – dane za rok 2024

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
wielkopolska	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Duże znaczenie w ogólnej emisji posiadają zarówno emisja powierzchniowa, punktowa jak i liniowa. Jakość powietrza w województwie wielkopolskim zależy również od napływów zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz Europy. Emisję do powietrza powoduje eksploatacja zasobów naturalnych węgla brunatnego, gazu ziemnego i soli kamiennej, a także złóż piasków, żwirów i surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wielkopolska jest województwem o dużym udziale rolnictwa w gospodarce, więc i ten sektor gospodarki wpływa znacząco na emisję z obszaru województwa.

Z danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) wynika, że największy udział źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza należy przypisać emisji komunalno-bytowej w zakresie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM2,5 i PM10. Znaczący udział w emisji tlenków siarki ma emisja punktowa, a tlenków azotu transport drogowy. Na terenie województwa wielkopolskiego, jak wcześniej wspomniano, znajdują się wyrobiska i hałdy, które są źródłem emisji pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5.

Dnia 18 grudnia 2017 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. Uchwałę Antysmogową. Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą od 1 maja 2018 r. obowiązuje zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego miazgu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadzone zostały ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,

— do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Z kolei kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane dożywotnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r. Przedmiotowa Uchwała została zmieniona Uchwałą nr XXXVI/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.

Wykaz planowanych działań naprawczych w strefie wielkopolskiej przedstawiono poniżej:

- WpZOA Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej,
- WpDOT Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej,
- WpIZE Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin,
- WpKUA Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
- WpTMB Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- WpMMU Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich,
- WpZUZ Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej,
- WpEEK Edukacja ekologiczna,
- WpPZP Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, w 2025 r. w Gminie Łądek należało wymienić 106 kotłów. Szacunkowo do II połowy 2026 roku należy także wymienić 52 kotły. Z kolei szacowana liczba kotłów (w tym piecy kaflowych) w mieszkaniowym zasobie komunalnym Gminy przewidziana do wymiany w 2025 roku wynosiła 14, a po II kw. będzie wynosić 8.

W związku z niską jakością powietrza (w szczególności w okresie grzewczym) Gmina Łądek włączyła się w realizację programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany źródła ogrzewania oraz instalacji OZE. Ponadto Gmina podjęła działania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej.

3.4.2. Zagrożenia hałasem

Pojęcie hałasu definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), za hałas uznaje się wszystkie dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Emisja hałasu jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń środowiska, który może być szkodliwy dla zdrowia człowieka oraz stanu środowiska.

Na podstawie definicji hałasu określonej w Dyrektywie 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, hałas w środowisku można podzielić wg źródła powstawania na:

- hałas emitowany przez środki transportu: ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy;
- hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Głównym źródłem informacji o hałasie w środowisku jest Państwowy Monitoring Środowiska. Jest to system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia i rozpowszechniania informacji o środowisku, powołany na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Innym ze źródeł są Mapy akustyczne przedstawiające oddziaływanie hałasu komunikacyjnego przygotowywane przez zarządców dróg, linii kolejowych i portów lotniczych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Źródłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku są:

- drogi lub linie kolejowe, w tym torowiska tramwajowe poza pasem drogowym,
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych,
- linie elektroenergetyczne,
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2025 roku opracował Ocenę stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2024. Ocena została przygotowana przede wszystkim na podstawie wyników pomiarów hałasu wykonanych w roku 2024, zgromadzonych w bazie danych EHAŁAS oraz strategicznych map hałasu. Jednak żaden z punktów pomiarowych nie był zlokalizowany na terenie Gminy Lądek.

3.4.2.1. Hałas przemysłowy

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, istniejące konflikty mają zwykle charakter lokalny, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną eliminację istniejących zagrożeń. Działalność zakładów przemysłowych nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. W celu przeciwdziałania nadmiernej emisji hałasu do środowiska inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzają kontrole podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekraczanie poziomów hałasu określonych w wydanych decyzjach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza w drodze decyzji administracyjne kary pieniężne. Niezależnie od sankcji karnych z tytułu niedotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu, w przypadku pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, Wojewódzki

Inspektor Ochrony Środowiska może wstrzymać działalność w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska.

Hałas przemysłowy na terenie Gminy Łądek stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrz zakładowego.

3.4.2.2. Hałas komunikacyjny

Głównym źródłem hałasu, który wpływa na klimat akustyczny jest hałas związany z transportem, który jest hałasem typu liniowego. Stanowi on jednocześnie jedno z najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu, ze względu na obszar, na który oddziałuje oraz liczbę ludności narażoną na jego oddziaływanie. Ponadto wraz ze wzrostem liczby samochodów wzrasta znacznie natężenie ruchu drogowego. Z badań wynika, że narażenie na hałas stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz wykazuje tendencję wzrostową.

Na poziom hałasu drogowego wpływa przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów,
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112) określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami. W przypadku hałasu drogowego i kolejowego, obowiązujące wartości wskaźników długookresowych określone przywołanym rozporządzeniem Ministra Środowiska, mieszczą się w przedziałach:

- dla poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN – 50–70 dB,
- dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN – 45–65 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze dnia LAeqD – 50-68 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze nocy LAeqN – 45-60 dB,

Wymagania względem hałasu lotniczego przedstawiają się następująco:

- wartość dopuszczalna poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze dnia LAeqD – 55–60 dB,
- wartość dopuszczalna długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze nocy LAeqN – 45–50 dB.

Na potrzeby oceny stanu klimatu akustycznego środowiska, na obszarach objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku przyjmuje się następującą klasyfikację:

- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu do 10 dB – stan niedobry,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 10 dB i do 20 dB – stan zły,

— przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 20 dB – stan bardzo zły.

Zachowanie wartości dopuszczalnych poziomu hałasu nie zawsze gwarantuje eliminację uciążliwości akustycznych w środowisku. Ustalone normy są kompromisem pomiędzy potrzebą zachowania komfortu akustycznego a aktualnymi technicznymi, technologicznymi i ekonomicznymi możliwościami ograniczania emisji hałasu.

Komunikacja drogowa i kolejowa jest podstawowym źródłem hałasu dla Gminy Łądek, z czego najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez teren Gminy przebiegają: autostrada A2 oraz drogi wojewódzkie nr 466 i 467. Przez teren Gminy nie jest poprowadzona linia kolejowa.

W roku 2020 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, realizując ustawowy obowiązek wynikający z art. 175 ustawy Prawo ochrony środowiska, wykonała pomiary akustyczne w otoczeniu odcinków dróg krajowych o obciążeniu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Pomiar objął również autostradę A2 poniżej Koła, na wysokości Daniszewa, w odległości około 22 m od drogi, 1 m od krawędzi wykopu, w pasie drogowym. Równoważny poziom hałasu LAeq wyniósł w tym miejscu 74,4 dB w porze dnia oraz 71,8 dB w porze nocy i nie przekroczył dopuszczalnej wartości poziomu hałasu. W przypadku Gminy Łądek nie prowadzono pomiaru równoważnego poziomu dźwięku przy autostradzie A2.

W zakresie dróg wojewódzkich nr 466 i 467 nie prowadzono dotychczas pomiarów hałasu.

3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)

Zagadnienia związane z ochroną przed polami elektromagnetycznymi reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), która definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymywane.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Na terenie Gminy Łądek znajduje się punkt pomiarowy wyznaczony w ramach sieci monitoringu badawczego pól elektromagnetycznych, zlokalizowany w miejscowości Łądek, ul. Leśna/Sosnowa. Poniżej zaprezentowano wyniki pomiarów dla wskazanego punktu w 2022 roku.

Tabela 3. Wyniki pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Łądek wykonanych w ramach monitoringu badawczego pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w 2022 roku

Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość maksymalna (Emax) [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME
0,5	0,3	0,7	0,4	0,04

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie wielkopolskim, GIOŚ 2023.

Na podstawie analizy wyników uznaje się, że na terenie Gminy Łądek nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

3.4.4. Gospodarowanie wodami

Na terenie Gminy nie zlokalizowano bogatych zasobów wód podziemnych. Natomiast wody powierzchniowe reprezentowane są przez Wartę oraz szereg cieków i drobnych zbiorników wodnych, głównie o charakterze starorzeczy, należących do jej zlewni. Krawędź doliny Warty dzieli obszar Gminy na dwie części: północną położoną „wyżej” i południową „niższą”, które różnią się znacznie rodzajem występujących wód powierzchniowych. Położone powyżej krawędzi tereny to równiny sandrowe, gdzie praktycznie nie występują wody stojące, a jedynie wody płynące większych cieków – prawobrzeżnych dopływów rzeki Warty. Największe prawobrzeżne dopływy to: Wrześnica, Meszna i Kanał Lubiecz. Tereny położone poniżej krawędzi to dolina Warty, gdzie wody powierzchniowe reprezentowane są przez samą Wartę oraz system starorzeczy. Wszystkie wyżej wymienione rzeki charakteryzuje śnieżno-deszczowy ustrój zasilania, z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku. Rzeki prowadzą wody o czystości pozaklasowej¹.

3.4.4.1. Charakterystyka JCWPd i JCWP

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) jest dokumentem, który porządkuje i nadzoruje istniejące europejskie przepisy prawne w zakresie wód oraz ma na celu ochronę wszystkich wód przed zanieczyszczeniami u źródła. Na jej podstawie wyznaczone zostały jednolite części wód: powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej. JCWP obejmuje wody powierzchniowe, takie jak: rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i przejściowe. Głównym celem wyodrębnienia tych jednostek jest ocena stanu jakościowego i ilościowego wód w obszarze danej JCW.

Zgodnie z krajowym podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), Gmina Łądek leży w obrębie JCWPd nr 61, 62 i 71. Krótką charakterystykę tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Łądek

Numer JCWPd	Kod UE	Stan	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
61	GW600061	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona
62	GW600062	słaby	dobry	słaby	dobry stan chemiczny	brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu)	zagrożona ilościowo

¹ Program ochrony środowiska dla Gminy Łądek na lata 2018-2024 z perspektywą do roku 2028

						wodnego)	
71	GW600071	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	zagrożona ilościowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty.apgw.gov.pl; Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2022, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), implementowaną ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolite części wód podziemnych są jednostkami wydzielonymi dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami. Dla tych jednostek w kolejnych cyklach planistycznych sporządzane są programy działań, służące osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych. W odniesieniu do wód podziemnych (art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.– Prawo wodne) celem środowiskowym jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Monitoring jakości wód podziemnych jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Na terenie Gminy Łądek nie znajduje się żaden punkt pomiarowy w ramach prowadzonych badań wód podziemnych.

Najbliżej położony punkt pomiarowy dla JCWPd nr 61 zlokalizowany jest w miejscowości Komorze Przybysławskie w Gminie Żerków (ID: 2407) i posiada następującą charakterystykę:

- Rodzaj punktu pomiarowego: piezometr,
- Użytkowanie terenu: zabudowa wiejska,
- Rok badań: 2022,
- Klasa jakości 2022 końcowa: IV.

Najbliżej położony punkt pomiarowy dla JCWPd nr 62 zlokalizowany jest w miejscowości Wilczna Kolonia w Gminie Słupca (ID: 9369) i posiada następującą charakterystykę:

- Rodzaj punktu pomiarowego: piezometr,
- Użytkowanie terenu: lasy,
- Rok badań: 2024,
- Klasa jakości 2024 końcowa: III.

Najbliżej położony punkt pomiarowy dla JCWPd nr 71 zlokalizowany jest w miejscowości Grodziec w Gminie Grodziec (ID: 6746) i posiada następującą charakterystykę:

- Rodzaj punktu pomiarowego: st. wiercona,
- Użytkowanie terenu: łąki i pastwiska,
- Rok badań: 2024,
- Klasa jakości 2024 końcowa: IV.

Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefa ochronna obejmuje:

- 1) teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,
- 2) wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i pośredniej ustanawia wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody lub z urzędu, jeżeli z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika potrzeba jej ustanowienia. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej, wraz z propozycją granic terenu wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują (art. 130 ust. 1 ustawy Prawo wodne).

Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia właściwy organ Wód Polskich w drodze decyzji.

W Gminie Łądek ujęcia wody stanowią studnie głębinowe w obrębie Ratyń – działka nr 103/8 (2 studnie), w obrębie Ciężen – działka nr 232, w obrębie Wola Koszucka – działka nr 306/4 (2 studnie). Wyżej wymienione ujęcia wód posiadają ustanowione strefy ochrony bezpośredniej, które wynoszą 5 m od studni.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniem Ministra Środowiska.

Na obszarze Gminy Łądek występują następujące jednolite części wód powierzchniowych (7 rzecznych): Warta od Powy do Proсны (RW60001218399), Wrześnica (RW60001018389), Czarna Struga od Bawołu do ujęcia (RW600010183569), Struga Zarzewska (RW6000151835349), Mieszna do Strugi Bawół (RW600015183679), Mieszna od Strugi Bawół do ujęcia (RW60001618369), Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujęcia (RW6000091836899). Wykaz tych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Łądek

Nazwa	Typ	Status	Stan (ogólny)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
Warta od Powy do Proсны	Wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	azot ogólny, azot azotanowy; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	benzo(a)piren; bromowane difenyletery	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Wrześnica	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); makrobezkręgowce	benzo(a)piren, nikiel; bromowane difenyletery, heptachlor	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Czarna Struga od Bawołu do ujścia	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	BZT5, OWO, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny; nie dotyczy	nie dotyczy	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
Struga Zarzevska	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); makrobezkręgowce	benzo(a)piren, nikiel; nie dotyczy	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Meszna do Strugi Bawołu	Potok lub struga w dolinie o dużym	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosfor	benzo(a)piren, nikiel; bromowane	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	zagrożona

	udziale torfowisk					fosforanowy (V); makrofity, makrobezkregowce, ichtiofauna	difenyloetery, rtęć	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
Meszna od Strugi Bawół do ujścia	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); makrofity, makrobezkregowce	benzo(a)piren, nikiel; bromowane difenyloetery	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	Potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); nie dotyczy	nie dotyczy	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	zagrożona

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Wszystkie JCWP zlokalizowane w obrębie Gminy Łądek charakteryzują się złym stanem wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. W ocenie stanu JCWP uwzględnia się wyniki klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego (stan ekologiczny – dla wód naturalnych, potencjał ekologiczny – dla wód sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego. W przypadku analizowanych JCWP obserwuje się, że posiadają one umiarkowany lub słaby stan lub potencjał ekologiczny. Natomiast biorąc pod uwagę stan chemiczny JCWP, to analizowane JCWP posiadają stan chemiczny dobry lub poniżej dobrego lub brak jest danych o ich stanie.

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych posiadają derogacje od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, jakim jest ustalenie mniej rygorystycznych celów, z wyjątkiem Czarnej Strugi od Bawołu do ujścia.

W celu prawidłowego gospodarowania wodami tworzy się Plany gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza. Gmina Łądek położona jest na obszarze dorzecza Odry. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym, utrzymanie tego stanu/potencjału;
- dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

3.4.4.2. Zagrożenia powodziowe

Powódź to w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) to dokumenty planistyczne, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Mapy zagrożenia powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne. Mapy ryzyka powodziowego określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej,

czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) ustalono, że obszar Gminy Łądek znajduje się:

- a) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarem między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$,
- e) na obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Zgodnie z art. 172 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego przygotowuje się z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy oraz regiony wodne plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Dokumenty te obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, określone w art. 163 ust. 6 przedmiotowej ustawy, w szczególności działania służące zapobieganiu powodzi, ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostają przyjęte w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Podlegają one przeglądowi co 6 lat, a w razie potrzeby zostaje dokonana ich aktualizacja.

Aktualnie do przedmiotowego terenu odnosi się Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zawierający treści dotyczące regionu wodnego Warty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r., opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714).

3.4.4.3. Susze

Susza to zjawisko naturalne, wywołane przez długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Jest jednym z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych i obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Zjawisko to może prowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obszarze dorzecza. Jednym z jej skutków może być ograniczenie dostępu ludzi do wody pitnej, a także przesuszenie gleb. Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydziela się cztery etapy jej rozwoju: suszę atmosferyczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

Dnia 3 września 2021 roku, Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy. (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. z 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowywany został na okres od 2021 do 2027 r. Zgodnie z ustawą Prawo Wodne dokument ten podlega nie rzadziej niż raz na 6 lat aktualizacji. Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest głównym dokumentem planistycznym,

którego celem jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu, jako przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według analizy przeprowadzonej na potrzeby Planu przeciwdziałania skutkom suszy Gmina Łądek położona jest:

- w całości na terenie, gdzie występuje ekstremalne zagrożenie pod względem suszy atmosferycznej;
- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej;
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej;
- w całości na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu Gmina Łądek klasyfikuje się w całości jako obszar silnie zagrożony suszą. Wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów m.in. planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy nie wskazano żadnych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Łądek.

3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Za gospodarkę wodno-ściekową w Gminie odpowiedzialny jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Łądku. Na obszarze Gminy Łądek działają trzy ujęcia wody: Wola Koszucka, Ciężen oraz Ratyń, które różnią się zarówno wielkością wydajności, jak i liczbą obsługiwanych miejscowości. Największe znaczenie w systemie zaopatrzenia w wodę ma ujęcie w Woli Koszuckiej, którego wydajność wynosi 100 m³/h. Ujęcie to zasila największą liczbę miejscowości w Gminie Łądek, obejmując m.in. Wolę Koszucką, Waclawów, Piotrowo, Dolany, Jaroszyn i Jaroszyn-Kolonie, Dziedzice, Łąd i Łąd-Kolonie, Policko, Rokosz oraz miejscowości i części miejscowości związane z Kowalewem i Wolą Koszucką. Ujęcie w Ciężeniu charakteryzuje się niższą wydajnością, wynoszącą 70 m³/h, i zaopatruje w wodę miejscowości Ciężen, Dziedzice, Dąbrowa oraz Samarzewo, pełniąc przede wszystkim funkcję lokalną. Z kolei ujęcie w Ratyń, o wydajności 78 m³/h, obsługuje miejscowości Ratyń, Sługocin, Dolany i Łądek, a także częściowo Sługocinek. Zestawienie to wskazuje na zróżnicowaną strukturę systemu wodociągowego Gminy Łądek, w którym jedno ujęcie o wysokiej wydajności pełni rolę dominującą, natomiast pozostałe ujęcia uzupełniają zaopatrzenie w wodę na wybranych obszarach Gminy.

W Gminie funkcjonują także trzy mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w Łądku, Łądzie oraz w Ciężeniu. Ponadto na terenie Gminy istnieje 20 przepompowni ścieków zlokalizowanych w Ciężeniu, Łądzie oraz Łądku.

Kanalizacja deszczowa, która służy odprowadzaniu wód opadowych i roztopowych do cieków wodnych, powinna być brana pod uwagę podczas lokalizacji kolejnych działek zabudowanych. Aby zredukować nadmiar wody powstałej w wyniku opadów i roztopów zaleca się odpowiedzialne i racjonalne wyposażanie działek w m.in. małe zbiorniki retencyjne.

3.4.6. Zasoby geologiczne

Pod pojęciem kopaliny rozumie się naturalnie nagromadzone surowce mineralne, skały oraz inne substancje (np. gazowe, ciekłe), których wydobycie może przynieść korzyści gospodarcze (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze [tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1290]). Wśród nich wyróżnić można kopaliny główne oraz towarzyszące, których nie eksploatuje się samodzielnie, a jedynie równocześnie z kopalinią główną. Kopaliny to nieodnawialne zasoby przyrody. Ich ochrona jest niezbędna nie tylko ze względów środowiskowych, ale również dla zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych oraz dla zachowania zrównoważonego rozwoju, który polega na zapewnieniu dostępu do surowców mineralnych kolejnym pokoleniom.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647) definiuje ochronę złóż kopaliny, która polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz ich kompleksowym wykorzystaniu. Według zapisów ustawy eksploatację złoża powinno prowadzić się w przypadku gospodarczo uzasadnionym, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Wydobywający kopaliny jest zobowiązany m.in. do rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Zgodnie z serwisem MIDAS prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na terenie Gminy Łądek wg stanu na dzień 31.12.2024 r. udokumentowane zostało 1 złożo kopaliny. Jest to złożo „Ciężoń”. Posiada ono następującą charakterystykę:

1. Kopalina główna: piaski i żwir,;
2. Powierzchnia udokumentowanego złoża: 8,3668 ha,
3. Stan zagospodarowania złoża: eksploatacja złoża zaniechana,
4. Nadzór górniczy: Okręgowy Urząd Górniczy – Poznań,
5. Koncesję na wydobywanie wydaje: Marszałek województwa wielkopolskiego.

3.4.7. Gleby

Na terenie Powiatu Słupeckiego występują różne rodzaje gleb. Rolnicza jakość gleb jest zróżnicowana przestrzennie i wywiera wpływ na rejonizację upraw rolniczych. Przeważającą część gruntów Gminy stanowią mady o niewykształconym profilu glebowym i składzie mechanicznym glin lekkich pylastych, pyłów zwykłych oraz piasków gliniastych lekkich. W gruntach ornych wydzielono gleby pseudobielicowe, brunatne wylugowane oraz czarne ziemie właściwe i zdegradowane. W mniejszym stopniu występują również gleby murszowomineralne oraz gleby murszaste. Przeważają jednak gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane. Pozostała część gruntów to gliny lekkie, płytko spiaszczone, zawierające w poziomie orno-próchnicznym piaski gliniaste mocne, a także piaski luźne i występujące w małych konturach na całej Gminie czarne ziemie.

W Gminie Łądek obszary kompleksów o najwyższej klasie chronionych gruntów ornych (w tym przypadku klasa III) zajmują prawie 30%. Występują one głównie we wschodniej części Gminy (rejon Sługocina Kolonii, Waclawowa) oraz fragmentarycznie w rejonie Łądka, Ciężonia i Dąbrowy.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Systemie Informacji Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Słupcy, na terenie Gminy Łądek nie stwierdzono występowania osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi.

Na terenie województwa wielkopolskiego monitoring gleb prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Sieć monitoringu w województwie wielkopolskim obejmuje łącznie 17 punktów pomiarowych, które zlokalizowane są w powiatach: chodzieskim, szamotulskim, poznańskim, średzkim,

gnieźnieńskim, konińskim, kolskim, leszczyńskim, rawickim, gostyńskim, krotoszyńskim, kępińskim, kaliskim oraz tureckim. Pomiary obejmują około 40 parametrów fizykochemicznych w tym m.in.: zawartość makroelementów, odczyn gleb, zawartość substancji organicznych. Gleby województwa wielkopolskiego charakteryzują się kwaśnym odczynem pH oraz niewielką zawartością substancji organicznych w glebie.

Na terenie Gminy Łądek nie ma zlokalizowanego jest punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski. Najbliższy taki punkt znajduje się w miejscowości Grobla w Gminie Słupca (punkt 119) i posiada następującą charakterystykę:

Kompleks: 4 (żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)); Typ: AP (gleby płowe); Klasa bonitacyjna: IIIb.

3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniec/ właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

Na obszarze opracowania obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Łądek, zatwierdzony uchwałą Nr XXX/204/20 Rady Gminy Łądek z dnia 7 października 2020 r., ze zmianami. Zagospodarowaniem i przetwarzaniem odpadów komunalnych pochodzących z terenu gminy zajmuje się Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie. Ponadto w Gminie prowadzony jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy ul. Niskiej w Łądku. W ramach tego punktu mieszkańcy mogą oddać m.in. odpady wielkogabarytowe, opony, odpady ulegające biodegradacji, odpady budowlane i remontowe, drewno, styropian, szkło oraz odpady niebezpieczne i zużyty sprzęt elektryczny oraz elektroniczny.

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. Jeśli włókna azbestu nie są uwalniane do powietrza minerał ten nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla ludzi. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy. Azbest wprowadzony do środowiska utrzymuje się w nim bardzo długo dzięki swoim właściwościom. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych. Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa.

Baza Wyrobów Azbestowych pozwoliła zweryfikować ilość azbestu na terenie Gminy Łądek. Do listopada 2025 roku unieszkodliwiono 658 097 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 3 500 105 kg.

3.4.9. Zasoby przyrodnicze

Na terenie Gminy Łądek zbiorowiska łąkowe i pastwiska występują w sąsiedztwie rzek i rowów płynących przez gminę i należą one do łąk wilgotnych. Występuje również roślinność szuwarowa i wodna w sąsiedztwie rzek oraz zbiorników wodnych. W sąsiedztwie zabudowań można spotkać typowe zbiorowiska ruderalne i synantropijne. Wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowań wielorodzinnych, skwerów i zieleńców, spotkać można takie gatunki drzew jak: klony, brzozy, modrzewie, świerki, sosny oraz krzewów jak: lilak, bez czarny, jaśmin, tuja, głóg, jałowiec, forsycja, leszczyna, ligustr, śnieguliczka, tawuły.

Ze względu na brak inwentaryzacji przyrodniczej dla Gminy Łądek znane są jedynie gatunki roślin objęte ochroną, znajdujące się na obszarach prawnie chronionych. W związku z powyższym na obszarze Gminy Łądek mogą występować gatunki chronione, które są objęte ochroną na podstawie umów międzynarodowych (m.in. Załącznik I do Dyrektywy Siedliskowej UE) oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Świat zwierzęcy w południowej części Gminy reprezentowany jest głównie przez gatunki typowe dla terenów sąsiadujących ze zbiorowiskami leśnymi oraz doliny rzecznej, co sprzyja występowaniu dużych i małych ssaków leśnych. Wśród ssaków należy wymienić np.: sarnę, jelenia, dziką, lisę, borsuka, zającą czy wiewiórkę. Ze względu na położenie w obrębie gminy obszaru NATURA 2000 siedliskowego można się spodziewać, że występują tutaj gatunki chronione takie jak: Wydra Lutra, Bóbr europejski, Różanka, Traszka grzebieniasta, Kumak nizinny.

W terenach zamieszkania zbiorowego zaobserwować można takie zwierzęta jak: szczur wędrowny, mysz domowa, kuna domowa, nietoperze, łasica i tchórz, kret, jeż, wiewiórka. Ponadto na terenie gminy Łądek można spodziewać się licznych pospolitych gatunków ptaków, które w terenach zadrzewionych budują gniazda oraz znajdują pożywienie. Zieleń wysoka i niska może stanowić miejsce bytowania i gniazdowania ptaków, takich jak: kos, wróbel, wrona, jaskółka, szpak zwyczajny czy sroka.

Obszarami najbardziej przystosowanymi do bytowania zwierząt na obszarze Gminy Łądek są tereny otwarte na południu, tereny dolinne rzeki Warty oraz tereny zieloni urządzonej i nieurządzonej, w tym tereny leśne.

Na terenie Gminy Łądek znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (Obszar nr 37 Dolina Środkowej Warty) wyznaczone na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008).

Dolina Środkowej Warty to jedno z najważniejszych w zachodniej Polsce miejsc gniazdowania ptaków wodno-błotnych. W obrębie woj. wielkopolskiego gniazduje m.in. bąk (37 par), bocian biały (> 100 par), gęgawa (90–100 par), bielik (2 pary), błotniak stawowy (85 par), błotniak łąkowy (15 par), derkacz (ok. 65 samców), żuraw (10–20 par), rybitwa białowąsa (do 100 par), rybitwa czarna (100–150 par). Jest to również jedna z najważniejszych w Polsce tras migracyjnych ptaków. W czasie wędrówek gromadzi się tu m.in. do około 10 000 gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw, 1200 batalionów, 400 siewek złotych.

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. Gmina Łądek znajduje się w obrębie korytarza ekologicznego Dolina Warty KPnC - 22A.

Oznaczenie KPnC oznacza Korytarz Północno-Centralny, rozpoczynający się w Puszczy Białowiejskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko- Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku Narodowego Ujście Warty.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) reguluje kwestie związane z ochroną przyrody, która według ustawowej definicji polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, m.in. roślin, zwierząt, siedlisk ich bytowania, krajobrazu, tworów przyrody nieożywionej, czy zieleni miejskiej i wiejskiej. Celem ochrony przyrody jest m.in. zachowanie bioróżnorodności, utrzymanie właściwego stanu siedlisk i ekosystemów, ochrona walorów krajobrazowych, czy kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Łądek znajdują się 2 obszary Natura 2000 (Ostoja Nadwarciańska PLH300009 oraz Dolina Środkowej Warty PLB300002), Nadwarciański Park Krajobrazowy, Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu, 1 użytek ekologiczny oraz 9 pomników przyrody.

Szczegółową charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie Gminy Łądek przedstawiono w dalszej części rozdziału.

Tabela 6. Charakterystyka obszarów NATURA 2000 znajdujących się na terenie Gminy Łądek

OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA NADWARCIAŃSKA	
Kod obszaru	PLH300009
Data wyznaczenia	2008-02-05
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	26 653,07 ha
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 19 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> – część zbiorowiska śródładowe)	Istniejące: – Melioracje osuszające (J02.01).
		Potencjalne: – Zaprzestanie koszenia (A03.03).
2.	2330 Wydmny śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	Istniejące: – Obce gatunki inwazyjne (I01). – Sukcesja naturalna (K02.01). – Eksploatacja piasku (C01.01). – Nielegalne wysypiska śmieci (H05.01). – Silna antropogeniczna fragmentacja siedliska (J03.02). – Niszczenie roślinności przez pojazdy (G01.03).
		Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X)
3.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	Istniejące: – Utrata kontaktu części starorzeczcy z wodami rzecznyymi (J02.12.02).
		Potencjalne: – Wędkarstwo (F02.03). – Obce gatunki inwazyjne (I01). – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01).
4.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
		Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
5.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphyilion</i>)	Istniejące: – Brak wypasu (A04.03). – Obniżenie poziomu wód gruntowych powodujące przesuszenie płatów siedliska (J02.01).
		Potencjalne: – Sukcesja naturalna (K02.01).
6.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Istniejące: – Obce gatunki inwazyjne (I01). – Zarastanie płatów siedliska ekspansywnymi gatunkami rodzimymi (I02). – Sukcesja naturalna (K02.01). – Brak koszenia (A03.03). – Nielegalne wysypiska śmieci (H05.01).
		– Fragmentacja siedliska (J03.02).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Potencjalne: – Eksploatacja piasku (C01.01).
7.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	Istniejące: – Brak wypasu (A04.03). – Sukcesja naturalna (K02.01). – Zmiana sposobu użytkowania (A02.03, E01.03). Potencjalne: – Zalesianie (B01).
8.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Istniejące: – Zaprzestanie koszenia (A03.03). – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). – Melioracje osuszające (J02.01). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
9.	6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia septium</i>)	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X). Potencjalne: – Wycinanie drzew w lasach łęgowych i zadrzewieniach (B02.02). – Obecne gatunki inwazyjne (I01).
10.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). – Brak zalewów rzecznych (J02.04.02). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
11.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). Potencjalne: – Zaprzestanie koszenia (A03.03). – Zmiana łąk na grunty orne (A02.03). – Zalesianie (B01).
12.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladnetum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Istniejące: – Ekspansja trzciny (I02). – Niski poziom wody w zbiorniku powodującej przesuszenie płatów siedliska (J02.01). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
13.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). Potencjalne: – Melioracje osuszające (J02.01). – Zaprzestanie koszenia (A03.03).
14.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion</i>)	Istniejące: – Brak zalewów rzecznych (J02.04.02). – Obecne gatunki inwazyjne (I01). – Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (B07). – Fragmentacja siedliska (J03.02).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
	<i>glutinosa-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Potencjalne: – Wycinanie drzew w obrębie płatów siedliska (B02.02). – Melioracje osuszające (J02.01).
15.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Istniejące: – Fragmentacja siedliska (J03.02). – Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (B07). – Brak zalewów rzecznych (J02.04.02). – Wydeptywanie (G05.01). Potencjalne: – Wycinka lasu (B02.02).
16.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Istniejące: – Melioracje osuszające (J02.01). – Zaprzestanie koszenia łąk (A03.03). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
17.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
18.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
19.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
20.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
21.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
22.	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Istniejące: – Eutrofizacja naturalna (K02.03). Potencjalne: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). – Regulacja koryt rzecznych (J02.03). – Wędkarstwo (F02.03).
23.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Istniejące: – Eutrofizacja naturalna (K02.03). Potencjalne: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). – Regulacja koryt rzecznych (J02.03). – Wędkarstwo (F02.03).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
24.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Istniejące: – Eutrofizacja naturalna (K02.03). Potencjalne: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). – Regulacja koryt rzecznych (J02.03).
25.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).

Przy opisie zagrożeń w nawiasach podano ich kody zgodnie z *Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1* opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	1340 Śródłądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> – część zbiorowiska śródłądowe)	Utrzymanie obecnego użytkowania rolniczego
2.	2330 Wydmy śródłądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez ograniczenie sukcesji i ekspansji obcych gatunków roślin oraz zabezpieczenie siedliska przed niszczeniem.
3.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska.
4.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidenton</i> p.p.	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
5.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Geniston</i> , <i>Pohlio-Callunetum</i> , <i>Calluno-Arctostaphylian</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez ograniczenie sukcesji.
6.	6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez ograniczenie sukcesji.
7.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
8.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
9.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska.
10.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
11.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
12.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Nie określono w związku z trwającą procedurą usunięcia siedliska z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000
13.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.

14.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu siedliska w obszarze Natura 2000.
15.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu.
16.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze łąk.
17.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Nie określono w związku z trwającą procedurą usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000
18.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku.
19.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
20.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
21.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
22.	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
23.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
24.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
25.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.

Charakterystyka obszaru

Ostoja położona jest we wschodniej części Wielkopolski i obejmuje fragment doliny środkowej Warty. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia. Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej, tym samym tworząc dogodne siedliska dla wielu gatunków zwierząt, w szczególności ptaków. Obszar obejmuje co najmniej 25 rodzajów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są one wyjątkowo zróżnicowane (od bagiennych i torfowiskowych do suchych, wydmych), a część z nich, jak np. priorytetowe, śródlądowe łąki halofilne, cechują się bardzo dobrym stanem zachowania. Łąki te, z bogatymi populacjami ginących gatunków słonorośli (np. *Triglochin maritimum*) oraz krytycznie zagrożonego w Polsce storczyka błotnego *Orchis palustris*, są osobliwością w skali europejskiej. Występują w projektowanym rezerwacie „Łąki Pyzdurskie”. Stwierdzono tu także występowanie 12 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata jest fauna płazów (stwierdzono tu 13 z 18 występujących w Polsce gatunków). Flora roślin naczyniowych liczy ponad 1000 gatunków, spośród których około 100 znajduje się na krajowej i/lub regionalnej czerwonej liście taksonów zagrożonych. Pozostałe grupy organizmów są słabiej rozpoznane, niemniej występują tu interesujące gatunki grzybów, mszaków, mięczaków, jętek, pijawek, nietoperzy i ryb. O dużej wartości przyrodniczej tego terenu decyduje stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia, dominują tu bowiem ekosystemy o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Ostatnio obserwuje się stopniową, spontaniczną regenerację cennych zbiorowisk leśnych, w tym łągów wierzbowych i olszowo-jesionowych. Procesom tym sprzyja fakt, że z przyczyn naturalnych, znaczna część obszaru jest stosunkowo niekorzystna dla rozwoju intensywnych form zagospodarowania (w tym masowej rekreacji). Należy podkreślić, że krajobraz Doliny środkowej Warty jest jednym z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Międzynarodowe walory środowiskowe ostoi potwierdzone zostały przez

	uwzględnienie jej w programach CORINE biotopes i ECONET-Polska. Dolina środkowej Warty spełnia także kryteria obszarów ważnych z punktu widzenia ochrony biotopów podmokłych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.
Przedmioty ochrony	<p>Siedliska:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 1340 Śródłądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i>, część – zbiorowiska śródłądowe); — 2330 Wydmny śródłądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i>, <i>Agrostis</i>); — 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>; — 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>; — 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i>, <i>Pohlio Callunion</i>, <i>CallunoArctostaphylion</i>); — 6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>); — 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie); — 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); — 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>); — 6440 łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>); — 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); — 7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>); — 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; — 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; — 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>). <p>Gatunki roślin i zwierząt:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>; — 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>; — 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>; — 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>; — 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>; — 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>; — 1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>; — 1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>; — 1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>; — 1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>.
OBSZAR NATURA 2000 DOLINA ŚRODKOWEJ WARTY	
Kod obszaru	PLB300002
Data wyznaczenia	2004-11-05
Rodzaj ochrony	Dyrektywa ptasia
Powierzchnia	57 104,36 ha
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002.

oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
1.	A043 gęgawa Anser anser (populacja lęgowa)	<p>Istniejące:</p> <ol style="list-style-type: none"> J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02.03 eutrofizacja (naturalna) J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek K03.04 Drapieźnictwo K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi <p>Potencjalne:</p> <ol style="list-style-type: none"> J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze 	<p>Istniejące:</p> <p>Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03).</p> <p>Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).</p> <p>Ad 5. Drapieźnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04).</p> <p>Ad 6. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na lijkach (K03.06).</p> <p>Potencjalne:</p> <p>Ad 7. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02).</p> <p>Ad 8. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			Ad 9. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
2.	A043 gęgawa Anser anser (populacja migrująca) A127 żuraw Grus grus (populacja migrująca)	<p>Istniejące:</p> <ol style="list-style-type: none"> J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02.03 Eutrofizacja (naturalna) J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek <p>Potencjalne:</p> <ol style="list-style-type: none"> J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze C03.03 Produkcja energii wiatrowej 	<p>Istniejące:</p> <p>Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03).</p> <p>Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).</p> <p>Potencjalne:</p> <p>Ad 5. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02).</p> <p>Ad 6. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).</p> <p>Ad 7. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).</p> <p>Ad 8. Koliduje z turbinami wiatrowymi projektowanymi w sąsiedztwie doliny Warty (C03.03).</p>
3.	A055 cyranka Anas querquedula (populacja lęgowa) A056 płaskonos	<p>Istniejące:</p> <ol style="list-style-type: none"> J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 	<p>Istniejące:</p> <p>Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
	Anas clypeata (populacja lęgowa) A051 krakwa Anas strepera (populacja lęgowa) A052 cyraneczka Anas crecca (populacja lęgowa)	3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torflanek 5. A02 Zmiana sposobu uprawy 6. A03.03 Zaniedbanie / brak koszenia 7. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 8. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 9. J02.04.01 Zalewanie 10. K03.04 Drapieżnictwo 11. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 12. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 13. A02 Zmiana sposobu uprawy 14. J01.01 Wypalanie 15. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 16. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad. 4-6. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zaniedbania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbnymi) (A02, A03.03, A04.03); Ad 7. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kosne (A04.03). Ad 8. Niszczenie łągów na skutek prowadzenia prac prądotęchnicznych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 9. Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 10. Drapieżnictwo wrony siewej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 11. Wąłęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). Potencjalne: Ad 12. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 13. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: zamiany łąk na grunty orne (A02). Ad 14. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). Ad 15. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			Ad 16. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
4.	A122 derkacz <i>Crex crex</i> (populacja lęgowa) A119 kropialka <i>Porzana porzana</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torflanek 4. A02 Zmiana sposobu uprawy 5. A03.03 Zaniedbanie / brak koszenia 6. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 7. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 8. J02.04.01 Zalewanie 9. K03.04 Drapieżnictwo 10. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 11. A02 Zmiana sposobu uprawy 12. J01.01 Wypalanie	Istniejące: Ad 1-2. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku przesuszenia pastwisk i łąk na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01). Ad. 3. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad. 4-6. Pogorszenie siedlisk w wyniku zaniedbania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbnymi) (A02, A03.03, A04.03). Ad. 7. Niszczenie łągów na skutek prowadzenia prac prądotęchnicznych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 8. Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 9. Drapieżnictwo wrony siewej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 10. Wąłęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). Potencjalne: Ad 11. Utrata siedlisk w wyniku zamiany łąk na grunty orne (A02). Ad 12. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01).
5.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K03.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. K03.04 Drapieżnictwo 5. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 6. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 7. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 5. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na ląkach (K03.06). Potencjalne: Ad 6. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 7. Płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
6.	A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i> (populacja lęgowa) A195 rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. A02 Zmiana sposobu uprawy 4. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 5. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 6. J02.04.01 Zalewanie 7. K03.04 Drapieżnictwo 8. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi	Istniejące: Ad 1-2. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01). Ad 3. Utrata siedlisk w wyniku zmiany łąk na grunty orne (A02). Ad 4. Pogorszenie siedlisk w wyniku zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kośne (A04.03). Ad 5. Niszczenie lęgów na skutek prowadzenia prac praloteczniczych prowadzonych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 6. Zalewanie lęgów na skutek późnowiosennych zalewów z

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		Potencjalne: 9. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 10. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 11. J01.01 Wypalanie 12. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	przepelnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 7. Drapieżnictwo wrony siewej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 8. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na ląkach (K03.06). Potencjalne: Ad 9. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 10. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 11. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). Ad 12. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
7.	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> (populacja lęgowa) A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> (populacja lęgowa) A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> (populacja lęgowa) A153 kszczyk <i>Gallinago gallinago</i>	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek 5. A02 Zmiana sposobu uprawy 6. A03.03 Zaniechanie / brak koszenia 7. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 8. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 9. J02.04.01 Zalewanie 10. K03.04 Drapieżnictwo	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania smugów (J02.01.03). Ad 5. Utrata siedlisk w wyniku: zamiany łąk na grunty orne (A02). Ad 6. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbami) (A03.03).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
	(populacja łęgowa) A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> (populacja łęgowa)	11.K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 12.J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 13.J01.01 Wypalanie 14.J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 15.G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Ad 7. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kosne (A04.03). Ad 8. Niszczenie łęgów na skutek prowadzenia prac prądotętniczych w sezonie łęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 9. Zalewanie łęgów na skutek późnowiosennych zalewów z przepelnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 10. Drapieżnictwo wrony siewej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 11. Walęśające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). Potencjalne: Ad 12. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 13. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). Ad 14. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 15. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
8.	A196 rybitwa białowłosa <i>Chlidonias hybrida</i> (populacja łęgowa) A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacja łęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów.	Istniejące: Ad. 1-3 Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie,

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		sadzawek, bagien lub torfianek 5. A02 Zmiana sposobu uprawy 6. A03.03 Zaniedbanie / brak koszenia 7. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 8. K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja 9. J02.04.01 Zalewanie 10.K03.04 Drapieżnictwo 11.K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 12.J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 13.J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 14.G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	przepust, zastawki (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad. 4 Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad. 5-7 Utrata siedlisk w wyniku: zarastania smugów krzewami na skutek zaniedbania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (A02, A03.03, A04.03). Ad 8 Pogorszenie siedlisk w wyniku zarastania starorzeczy trzciną pospolitą <i>Phragmites australis</i> oraz zanikania kobuchów roślinności wodnej (K02) Ad 9 Zalewanie łęgów na skutek późnowiosennych zalewów z przepelnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 10 Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 11 Walęśające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). Potencjalne: Ad 12 Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 13 Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 14 Płoszenie ptaków w koloniach spowodowane wzrostem presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
9.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> (populacja łęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów.	Istniejące: Ad 1-3. Pogorszenie zerowisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie,

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		sadzawek, bagien lub torfianek	przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).
		Potencjalne: 5. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 6. C03.03 produkcja energii wiatrowej 7. A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej 8. H05.01 Odpadki i odpady stałe	Potencjalne: Ad 5. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 6. Koliduje z napowietrznymi liniami elektrycznymi i telefonicznymi oraz turbinami wiatrowymi lokalizowanymi w sąsiedztwie doliny Warty (C03.03). Ad 7-8 Śmierć piskląt w wyniku zaplądania w przynieszone do gniazda sznurki z tworzywa sztucznego (A11).
10.	A688 bąk <i>Botaurus stellaris</i> (populacja lęgowa) A617 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> (populacja lęgowa) A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (populacja lęgowa) A272 podrózniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek Potencjalne: 5. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 6. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 7. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Istniejące: Ad 1-3 Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01) oraz eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Potencjalne: Ad 5. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 6. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			Ad 7. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
11.	A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. X Brak zagrożeń i nacisków Potencjalne: 2. G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	Potencjalne: Ad 2 Płoszenie ptaków w kolonii (G05).
12.	A232 dudek Upupa epops (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska Potencjalne: 2. X Brak zagrożeń i nacisków	Istniejące: Ad 1 Pogorszenie siedlisk w wyniku zmniejszania liczby starych drzew w krajobrazie rolniczym (J03.01)
13.	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. J03 Inne zmiany ekosystemu Potencjalne: 4. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze 5. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe	Istniejące: Ad 1-3 Utrata siedlisk w wyniku zanikania nadrzecznych skarp poprzez modyfikację naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); usuwanie nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień (J03). Potencjalne: Ad 4 Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej nad brzegiem Warty (G01). Ad 5 Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).
14.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Istniejące: Ad 1 Przesuszenie lasów lęgowych na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		Potencjalne: 2. J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska 3. J02.05.04 Zbiorniki wodne 4. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe	Potencjalne: Ad 2 Zmniejszenie liczby miejsc lęgowych w wyniku usuwania obumarających drzew (w szczególności jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> i dębów <i>Quercus</i> spp.) (J03.01). Ad 3 Pogorszenie siedlisk w wyniku zmian reżimu wodnego rzeki Lutyni poprzez budowę zbiorników wodnych. (J02.05.04). Ad 4 Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Kody zagrożeń podano zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1 opracowaną przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 250 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonym stanie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
2.	A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 10 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonym stanie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
3.	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 38 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonym stanie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, zmniejszenie presji drapieżniczej.
4.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 40 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonym stanie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

5.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 210 par.</p> <p>Zachowanie siedlisk gatunku w nie pogorszonej formie (FV*) na powierzchni całego obszaru Natura 2000, tj. ok. 51 000 ha, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk.
6.	A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 34 par w kolonii lęgowej w miejscowości Czeszewo.</p> <p>Zachowanie siedlisk gatunku w nie pogorszonej formie (FV*) poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) utrzymanie drzewostanu gniazdowego kolonii lęgowej w miejscowości Czeszewo, b) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy c) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000.
7.	A232 dudek <i>Upupa epops</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 100 par.</p> <p>Zachowanie siedlisk gatunku w nie pogorszonej formie (FV*) na powierzchni całego obszaru Natura 2000, tj. ok. 51 000 ha, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy b) zachowanie starych dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym c) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, d) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk.
8.	A122 derkacz <i>Crex crex</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 80 odżywiających się samców.</p> <p>Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

9.	A688 bąk <i>Botaurus stellaris</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 20 odżywiających się samców.</p> <p>Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
10.	A617 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 4 odżywiających się samców.</p> <p>Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk.
11.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 30 par.</p> <p>Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk.
12.	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 38 par.</p> <p>Utrzymanie obecnego niezadowolającego (U1*) stanu ochrony, poprzez zachowanie siedlisk gatunków w nie pogorszonym stanie, na całym odcinku rzeki Warty położonym w granicach obszaru Natura 2000.</p>
13.	A055 cyranka <i>Anas querquedula</i> (populacja lęgowa)	<p>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 30 par.</p> <p>Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

14.	A056 piaskonos <i>Anas clypeata</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 10 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
15.	A051 krakwa <i>Anas strepera</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 30 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
16.	A195 rycyk <i>Limosa limosa</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 11 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
17.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 40 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
18.	A153 kszyk <i>Gallinago gallinago</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 70 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

19.	A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 2 pary. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego o sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
20.	A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 3 pary. Zapobiegnięcie utracie siedlisk lęgowych poprzez: a) zachowanie w całej strefie nurtowej rzeki istniejących łach i brzegów piaszczystych, za wyjątkiem utrzymania szlaku żeglugowego, b) zachowanie w całym obszarze mulistych brzegów oraz okresowo wysychających zbiorników wodnych i innych terenów zabagnionych (w tym efemerycznych), powstających w wyniku zalewów rzecznych.
21.	A195 rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 10 par. Zapobiegnięcie utracie siedlisk lęgowych poprzez zachowanie w całej strefie nurtowej rzeki istniejących łach i brzegów piaszczystych, za wyjątkiem utrzymania szlaku żeglugowego.
22.	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> (populacja lęgowa)	Czynna ochrona lęgów kulika wielkiego w celu utrzymania populacji gatunku na poziomie 6 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
23.	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (populacja lęgowa)	Czynna ochrona lęgów rybitwy białowąsowej w celu utrzymania populacji gatunku na poziomie 25 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

24.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacje lęgowe)	Czynna ochrona lęgów rybitwy czarnej w celu utrzymania populacji gatunku na poziomie 100 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
25.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja migrująca)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 500 osobników. Uzupełnienie stanu wiedzy o znaczeniu obszaru dla migrującej populacji gatunku.
26.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja migrująca)	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji znaczenia obszaru dla populacji gatunku oraz jakości siedlisk gatunku.
27.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocoptes medius</i> (populacje lęgowe)	Uzupełnienia stanu wiedzy o populacji gatunku poza obszarem zwarte występowania (tj. kompleksów leśnych Nadleśnictwa Jarocin) oraz jakości siedliska gatunku.
28.	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 13 par. Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku w obszarze.

* zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34 poz. 186, z późn. zm.)

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n. Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski, a jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów. Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany. Na obszarze Kotliny Kolskiej rzeka jest obustronnie obwałowana - obszary zalewowe (łąki i pastwiska, lokalne łąki i wikliny nadrzeczne) znajdują się w strefie międzywala oraz w ujściach rzek Proсны i Kiełbaski. W obrębie Doliny Konińsko-Pyzdrskiej dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień lęgowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Zachodni fragment obszaru (na zachód od ujścia Proсны) zajmuje duży kompleks zalewowych, zbliżonych do naturalnych, starych łąk jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Znaczne ich fragmenty zachowały się w wyniku ochrony rezerwatowej. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina środkowej Warty). Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 10% (C6) krajowej populacji rybitwy białowąsej (PCK), powyżej 2% (C3 i C6) krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obroźna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność (C7) osiągają: błotniak zbożowy (PCK), cyraneczka, derkacz, kszyc, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności ok. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 osobników), świstun (do 1500 osobników), żuraw (do 250 osobników) i mieszane stada gęsi (do powyżej 5000

	osobników). Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników.
Przedmioty ochrony	<p>Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> — A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>; — A056 płaskonos <i>Anas clypeata</i>; — A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i>; — A055 cyranka <i>Anas querquedula</i>; — A051 krakwa <i>Anas strepera</i>; — A043 gęgawa <i>Anser anser</i>; — A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>; — A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>; — A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i>; — A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybridus</i>; — A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i>; — A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>; — A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>; — A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>; — A122 derkacz <i>Crex crex</i>; — A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>; — A153 kszyc <i>Gallinago gallinago</i>; — A127 żuraw <i>Grus grus</i>; — A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>; — A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>; — A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>; — A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>; — A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>; — A195 rybitwa białoczarna <i>Sterna albifrons</i>; — A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>; — A232 dudek <i>Upupa epops</i>.

Tabela 7. Charakterystyka parku krajobrazowego znajdującego się na terenie Gminy Łądek

NADWARCIAŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY	
Data uznania	1995-10-19
Obecnie obowiązujący akt prawny	Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa wielkopolskiego (konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór).
Powierzchnia	13 428,00 ha
Położenie (powiaty)	wrzesiński, słupecki, jarociński, koniński

Położenie (gminy)	Zagórz (miejsko-wiejska), Pyzdry (miejsko-wiejska), Kołaczkowo (wiejska), Golina (miejsko-wiejska), Łądek (wiejska), Rzgów (wiejska), Żerków (miejsko-wiejska)
Opis celów ochrony	<p>Park utworzono w celu ochrony środowiska przyrodniczego, swoistych cech krajobrazu, zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc lęgowych ptactwa wodnego, błotnego i łądowego oraz ochrony ptaków przelotnych, a także zabezpieczenia wartości historycznych i kulturowych tego regionu. Ogólnymi zasadami zagospodarowania i wykorzystania Parku są:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podporządkowanie tego terenu wymogom ochrony środowiska, — ochrona awifauny wodno-błotnej i rzadkich gatunków roślin, — ochrona naturalności krajobrazu pradolinowego, — rozwój wszelkich form turystyki i wypoczynku, — ochrona licznych stanowisk archeologicznych oraz zachowanych wysokiej klasy zabytków.
Zakazy	<p>Na terenie Parku zabrania się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania, niszczenia i uszkodzenia wszystkich gatunków fauny i flory z wyjątkiem gatunków uniemożliwiających prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej oraz zagrażających zdrowiu, życiu lub warunkom higienicznym człowieka i zwierząt hodowlanych, 2) naruszania powierzchni ziemi z wyjątkiem prac związanych z gospodarką rolną i leśną, 3) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i starorzeczy, 4) zmiany ukształtowania powierzchni ziemi, 5) niszczenia śródpolnych zadrzewień i zakrzewień jako naturalnej ostoi i miejsc żerowania różnych gatunków fauny, 6) zanieczyszczania i osuszania śródpolnych i śródleśnych tzw. „oczek wodnych” oraz starorzeczy, 7) obniżania bilansu wodnego, 8) zalesiania tzw. „nieużytków” cennych pod względem przyrodniczym bez zgody właściwego terenowego organu ochrony przyrody, 9) wysypywania, zakopywania oraz wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Tabela 8. Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu znajdującego się na terenie Gminy Łądek

PYZDRSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	
Data wyznaczenia	1986-02-15
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23 lipca 1998 r. zmieniające uchwałę w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych terenów (konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór).
Powierzchnia	30 000,00 ha
Położenie (powiaty)	wrzesiński, stupecki, jarociński, koniński
Położenie (gminy)	Zagórz (miejsko-wiejska), Pyzdry (miejsko-wiejska), Grodziec (wiejska), Kołaczkowo (wiejska), Golina (miejsko-wiejska), Łądek (wiejska), Rzgów (wiejska), Żerków (miejsko-wiejska)

Opis
przyrodniczej
krajobrazowej
wartości

Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje południowo-zachodni fragment byłego województwa konińskiego, będąc częściową otuliną dla Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Obszar ten leży na Równinie Rychwalskiej, graniczącej od północy z doliną Warty (Doliną Konińską). Miejscami, tam gdzie osady piaszczyste zalegają na glinie morenowej, utworzyły się zabagnienia. Urozmaicenie krajobrazu stwarza przeplatanie się lasów, łąk i torfowisk oraz pól uprawnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Na obszarze chronionego krajobrazu zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,

Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1 (ustawy o ochronie przyrody), wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, zalesiania oraz nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej, lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m, zalesiania.

Na terenie OChK zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a ust. 1.

Na terenie Gminy Łądek na podstawie Uchwały Nr V/29/03 Rady Gminy Łądek z dnia 30 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny utworzono użytek ekologiczny - siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków o pow. 312,3800 ha. Są to grunty w dolinie rz. Warty na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Celem ochrony jest ochrona gruntów w dolinie rz. Warty na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.

Na terenie Gminy Łądek znajduje się również **9 pomników przyrody**, wszystkie w formie pojedynczych drzew. Zdecydowana większość pomników przyrody zlokalizowana jest w parku podworskim w Łądzie, co podkreśla ich rolę w kształtowaniu historycznego i kulturowego krajobrazu. Drzewa te stanowią ważny element kompozycji parkowej, zwiększając atrakcyjność estetyczną i przyrodniczą obszaru. Pojedynczy pomnik – lipa drobnolistna – rośnie w parku UAM, pełniąc funkcję reprezentacyjną i edukacyjną.

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, na terenie Gminy Łądek nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) ani zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi rejestr poważnych awarii. Zgodnie z rejestrem, w latach 2010-2024 na terenie województwa wielkopolskiego doszło do 12 poważnych awarii przemysłowych. Na terenie Gminy Łądek nie doszło do żadnej awarii mającej znamiona poważnej awarii przemysłowej.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na podstawie powyższego opisu stanu środowiska określono najważniejsze zagrożenia środowiska mogące mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie Gminy Łądek związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Tabela 9. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Łądek

OBSZAR	ZAGROŻENIE/PROBLEM
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza (benzo(a)pirenu) - głównym źródłem jest spalanie w indywidualnych systemach grzewczych paliw stałych (węgla, koksy, drewna) oraz odpadów (kartony, odpady organiczne, butelki PET). Dodatkowo ww. problem potęguje wzmożony ruch samochodowy, z którego wynika również uciążliwość dla mieszkańców w postaci hałasu drogowego.
Zagrożenie hałasem	Hałas komunikacyjny, który wpływa nie tylko na degradację środowiska naturalnego, ale również negatywnie oddziałuje na zdrowie i komfort życia ludzi. Lokalnie przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu w sąsiedztwie głównych dróg o dużym natężeniu ruchu, oddziałujące również na tereny zabudowy mieszkaniowej. Potencjalny uciążliwy hałas w rejonie inwestycji infrastrukturalnych w trakcie realizacji zadań rewitalizacyjnych.
Pola elektromagnetyczne	Zwiększenie ilości źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G) – obecnie brak sygnałów o przekroczeniach norm, jednak konieczność zachowania reżimu ochronnego przy planowaniu nowych obiektów w ich pobliżu.
Gospodarowanie wodami	Zła jakość wód powierzchniowych – wszystkie jednolite części wód powierzchniowych – charakteryzuje zły stan wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych posiadają derogacje od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, jakim jest ustalenie mniej

	<p>rygorystycznych celów, z wyjątkiem Czarnej Strugi od Bawołu do ujścia.</p> <p>Niewystarczająca retencja wód opadowych i roztopowych, powodująca szybki spływ i ograniczone zasilanie wód podziemnych.</p> <p>Ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych zrzutem wód opadowych i roztopowych bez uprzedniego oczyszczenia.</p> <p>Zagrożenie powodzią – obszar Gminy Łądek znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) i b) Prawa wodnego, tj. jest obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$ lub $p=10\%$, a także na obszarze, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie ($p=0,2\%$).</p> <p>Zagrożenie suszą oraz degradacja ilościowa zasobów wodnych - Gmina Łądek jest silnie zagrożona suszą.</p>
<p>Gospodarka wodno-ściekowa</p>	<p>Nierównomierne skanalizowanie obszaru gminy (33,7%), dominacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni i potencjalne niekontrolowane zrzuty ścieków bytowych do środowiska.</p> <p>Presja na grunty rolnicze wysokiej jakości w wyniku procesów urbanizacyjnych i rozbudowy infrastruktury.</p> <p>Zagrożenie zanieczyszczeniem gleb i wód gruntowych, utrata zasobów wodnych w wyniku niewystarczającego oczyszczania.</p>
<p>Zasoby geologiczne i gleby</p>	<p>Na terenie Gminy Łądek znajduje się 1 udokumentowane złoża kopalin, jednak eksploatacja złoża została zaniechana.</p> <p>Presja na grunty rolnicze wysokiej jakości w wyniku procesów urbanizacyjnych i rozbudowy infrastruktury.</p> <p>Zagrożenie lokalną degradacją gleb spowodowaną niewłaściwym magazynowaniem materiałów, erozją oraz zanieczyszczeniami obszarowymi.</p> <p>Działania związane z pracami budowlanymi mogą przyczynić się do przekształceń gleb.</p>
<p>Gospodarowanie odpadami</p>	<p>Wysoka ilość wyrobów zawierających azbest – pomimo działań zmierzających do ich likwidacji, w dalszym ciągu na terenie Gminy odnotowano dużą ilość wyrobów do unieszkodliwienia (do listopada 2025 roku unieszkodliwiono 658 097 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 3 500 105 kg).</p>
<p>Zasoby przyrodnicze</p>	<p>Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym obszarów Natura 2000 oraz pomników przyrody – narażonych na presję związaną z zabudową, turystyką i niekontrolowaną rekreacją.</p>

	<p>Fragmentacja siedlisk wynikająca z istniejącej i planowanej infrastruktury liniowej.</p> <p>Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na gatunki chronione (rośliny, ptaki, nietoperze) – konieczność zachowania zasad ochrony przyrody.</p> <p>Presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo, presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo.</p>
<p>Zagrożenie poważnymi awariami</p>	<p>Na terenie Gminy Łądek nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR) oraz zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR). Awarye są zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, stąd konieczne jest doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, wpojenie zasad postępowania mieszkańcom na wypadek wystąpienia awarii oraz utrzymanie infrastruktury umożliwiającej podjęcie działań w przypadku zaistnienia awarii.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Istniejące zagrożenia ochrony środowiska na terenie Gminy Łądek wpływają na konieczność intensyfikacji podejmowania działań naprawczych i zapobiegawczych określonych w niniejszej prognozie.

5. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Realizacja działań zaplanowanych w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035” wiąże się z przejściowym i krótkotrwałym negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Po realizacji inwestycji teren zostanie uprzątnięty. Pozytywny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego zaobserwuje się po zakończeniu prac budowlanych. Ocenę wpływu poszczególnych działań na elementy środowiska przyrodniczego wykonano w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem.

Zadania zaplanowane w ramach GPR zostały przeanalizowane w aspekcie oddziaływania na następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat (w tym mikroklimat), klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Szczegółową analizę przedstawiono poniżej.

5.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

W ramach dokumentu zaplanowano działania polegające między innymi na modernizacji, w tym termomodernizacji budynków. Należy jednak pamiętać, że prace termomodernizacyjne stanowią zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jaskółki, wróble) oraz dla nietoperzy. Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Prace termomodernizacyjne powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia, a po przeprowadzeniu prac lub w ich trakcie należy instalować budki lęgowe. Zadanie to na etapie budowy będzie wiązało się z krótkookresowym negatywnym oddziaływaniem w zakresie hałasu oraz ilości wytwarzanych odpadów. W dłuższym horyzoncie czasowym będzie oddziaływać pozytywnie, w sposób pośredni na jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne. Wyżej wymienione działania będą miały bezpośredni i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na wpływ na zdrowie ludzi.

Biorąc pod uwagę zadania wyznaczone w projekcie GPR polegające na prowadzeniu działań inwestycyjnych w pobliżu drzew, należy wziąć pod uwagę, że drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać że ochrona systemu

korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa).

Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

W ramach dokumentu zaplanowano również działania wpływające na zwiększenie efektywności energetycznej poprzez montaż ekologicznego źródła ciepła na modernizowanych budynkach. Należy przez to rozumieć m.in. panele fotowoltaiczne, które służą do bezpośredniej konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Jest to jedyna technologia konwersji energii, która jest w pełni pasywna. Zjawisko konwersji fotowoltaicznej jest bezgłośnie, bezwibracyjne oraz nie posiadające skutków ubocznych. Praca paneli fotowoltaicznych w fazie eksploatacji nie zanieczyszcza powietrza oraz nie wytwarza odpadów. Poza okresową obsługą konserwacyjną oraz pracami pobocznymi (koszenie traw wokół paneli), praca farmy fotowoltaicznej odbywa się bezobsługowo, bez udziału człowieka. Oddziaływanie może powstawać jednak poprzez wprowadzenie nowego elementu do krajobrazu, co spowoduje zmniejszenie niewielkiej powierzchni. Może to być również bariera migracyjna dla zwierząt. W celu ograniczenia takiego oddziaływania zakłada się lokalizację inwestycji związanych z panelami fotowoltaicznymi w postaci punktowych urządzeń na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych. Kluczowy w tym przypadku może być wpływ na ptaki. Jednym ze skutków oddziaływania paneli fotowoltaicznych na ptaki, mogą być liczne kolizje z takimi instalacjami. Panele odbijają nieboskłon lub imitują wodę, co prowadzi do masowego zderzenia przy próbie lądowania lub lotu. Zdarza się również, że ptaki drapieżne w pogoni za ofiarą, wlatują z dużą prędkością w panele, które imitują niebo. Innym zagrożeniem ze strony energetyki słonecznej jest przypadkowe wlatywanie ptaków w strefy przepływu energii słonecznej. W takich strefach, temperatura może sięgać nawet 500-800°C, przy czym pióra ptaków ulegają zniszczeniu już w temperaturze 160°C. W wyniku tak wysokich temperatur następuje śmierć lub trwała niezdolność do lotu. Panele w przeciwieństwie do turbin wiatrowych nawet, gdy w danej chwili nie są używane – generują ciepło i zagrażają ptakom. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować kolektory jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów, a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. W związku z powyższym zaleca się stosowanie powłok antyrefleksyjnych, które zmniejszą współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniwa, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniwa. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafla wody. W celu zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej oddziaływań na środowisko zaleca się także zastosowanie proekologicznej technologii prac budowlanych, dobór technologii oraz parametrów technicznych planowanych elektrowni ograniczający wpływ na środowisko. Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii mimo wprowadzenia w nowych instalacji i powstanie hałasu przy pracach budowlanych w konsekwencji przyczyni się do zmniejszonego zapotrzebowania na energię z konwencjonalnych źródeł energii. Zmniejszy się więc emisja zanieczyszczeń do atmosfery szkodliwych substancji powstałych np. przy spalaniu węgla kamiennego.

Na terenie Gminy Łądek znajdują się następujące obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.): 2 obszary Natura 2000

(Ostoja Nadwarciańska PLH300009 oraz Dolina Środkowej Warty PLB300002), Nadwarciański Park Krajobrazowy, Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu, 1 użytek ekologiczny oraz 9 pomników przyrody.

W piśmie nr WPP-I.614.13.2025.AK.1 z dnia 14.11.2025 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu stwierdził, że następujące zadania inwestycyjne realizowane w ramach Programu: „Zielony Zakątek Ucznia – sport, relaks, inspiracja”, „Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego”, „Szlakiem przyrody – ścieżka edukacyjna nad Wartą”, „Rzeka, która łączy”, „Rynek od nowa”, „Remont placu zabaw oraz świetlicy wiejskiej” oraz „Budowa ścieżki rowerowej na trasie Łądek – Łądek – Ciężka” zlokalizowane są w granicach: Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu „Pyzdrowski”, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadwarciańska PLH300009 oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty PLB300002. W granicach obszaru, na którym realizowane będzie zadanie pn.: „Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego” znajdują się pomniki przyrody.

Biorąc pod uwagę charakter i skalę ww. zadań inwestycyjnych stwierdzono, że ich realizacja nie spowoduje wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty. Ponadto, ustalenia projektu decyzji nie są sprzeczne z ustaleniami zarządzenia RDOŚ w Poznaniu i RDOŚ w Łodzi z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2022 r. poz. 1567). Na podstawie dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska oraz dokumentacji wynikających z planu zadań ochronnych, analizy danych opracowanych przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny (2008 r.), a także inwentaryzacji BULiGL stwierdzono, że na obszarze, na którym będzie realizowane zadanie pn.: „Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego” znajduje się siedlisko przyrodnicze 91F0 łągów lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Ponadto zadania pn.: „Rzeka, która łączy” oraz „Z nurtem przyrody – ścieżka edukacyjna nad Wartą” będą realizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Warty, która stanowi siedlisko wydry *Lutra lutra*, bobra europejskiego *Castor fiber* oraz kozy *Cobitis taenia*.

W ww. planie zadań ochronnych wymieniono następujące istniejące oraz potencjalne zagrożenia dla siedliska przyrodniczego 91F0: fragmentacja siedliska, gatunki obce geograficznie w drzewostanie, brak zalewów rzecznych, wydeptywanie oraz wycinka lasu. Dla wydry i bobra europejskiego w planie zadań ochronnych nie zidentyfikowano zagrożeń. Wśród zagrożeń istniejących i potencjalnych dla kozy zidentyfikowano następujące zagrożenia: eutrofizacja naturalna, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, regulacja koryt rzecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzono, że realizacja zadania rewitalizacyjnego pn.: „Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego” (w szczególności w wyniku realizacji działań związanych z rewitalizacją zieleni parkowej oraz poprawą dostępności i wyposażenia parku przydworskiego) może wpisywać się w ww. zagrożenia dla siedliska przyrodniczego 91F0, tj.: fragmentacja siedliska, wydeptywanie oraz wycinka lasu, a zatem być sprzeczna z planem zadań ochronnych.

W związku z powyższym, przy realizacji zadań zlokalizowanych w granicach oraz w sąsiedztwie ww. siedliska przyrodniczego oraz w sąsiedztwie rzeki Warty należy wziąć pod uwagę ograniczenia wynikające z zapisów zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009.

W celu ograniczenia potencjalnie negatywnego wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko (tj. „Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego”, „Z nurtem przyrody – ścieżka edukacyjna nad Wartą”, „Rzeka, która łączy”), w szczególności na obszary Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska (PLH300009)

oraz Dolina Środkowej Warty (PLB300002), rekomenduje się wdrożenie szeregu działań minimalizujących oddziaływanie inwestycji na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione.

Dla wszystkich analizowanych przedsięwzięć zaleca się prowadzenie prac budowlanych, ziemnych i zagospodarowania terenu w sposób możliwie najmniej inwazyjny. Prace te powinny być prowadzone z zachowaniem szczególnej ostrożności na terenach o podwyższonej wartości przyrodniczej, a ich zakres i sposób realizacji nie powinny prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych ani siedlisk gatunków chronionych. Należy unikać stosowania ciężkiego sprzętu w miejscach występowania roślinności charakterystycznej dla siedlisk priorytetowych, a do realizacji elementów infrastruktury wykorzystywać materiały naturalne i neutralne ekologicznie. Wszelkie prace mogące ingerować w strukturę siedlisk lub powodować ich okresową destabilizację (np. roboty ziemne, oczyszczanie terenu, nasadzenia czy montaż elementów małej architektury) powinny być realizowane poza okresem lęgowym ptaków oraz poza okresem wzmożonej aktywności zwierząt wodnych i ziemnowodnych, czyli od września do końca lutego.

W przypadku przedsięwzięcia „Historia wśród drzew – rewitalizacja parku przydworskiego” szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, iż projektowane działania będą realizowane w granicach siedliska przyrodniczego 91F0 – łągów dębowo-wiązowo-jesionowych. Ze względu na wysoką wartość przyrodniczą tego typu siedliska, należy ograniczyć usuwanie drzew wyłącznie do egzemplarzy, których stan zdrowotny zagraża bezpieczeństwu użytkowników. Wszelkie prace w zakresie zieleni powinny być poprzedzone ekspertyzami dendrologicznymi. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub ich fragmentów, zaleca się pozostawienie martwego drewna w terenie, jako istotnego składnika mikrohabitatowego. Nowe nasadzenia powinny obejmować wyłącznie gatunki rodzime, charakterystyczne dla siedlisk łągowych. Należy unikać tworzenia nowych ciągów komunikacyjnych przecinających obszar siedliskowy, a ruch pieszy kierować po istniejących lub historycznie odtworzonych traktach. Niedopuszczalne jest także rozpraszanie i fragmentacja siedliska przez rozbudowę infrastruktury technicznej, np. placów czy nawierzchni utwardzonych. Infrastruktura i aranżacja przestrzeni powinny być dostosowane do charakteru zabytkowego parku i wpisywać się w jego naturalną strukturę, z poszanowaniem integralności siedliska przyrodniczego.

Dla przedsięwzięcia „Z nurtem przyrody – ścieżka edukacyjna nad Wartą”, które zlokalizowane jest w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Warty, wskazane jest szczególne uwzględnienie obecności gatunków chronionych, takich jak wydra (*Lutra lutra*), bóbr europejski (*Castor fiber*) oraz koza (*Cobitis taenia*). Planowane działania infrastrukturalne, w tym przygotowanie i oczyszczenie terenu, montaż pomostu czy budowa ciągu pieszo-edukacyjnego, powinny być prowadzone z zachowaniem stref buforowych i naturalnego charakteru brzegów rzeki. Zakres usuwania zakrzewień i oczyszczania brzegów powinien być ograniczony do minimum niezbędnego dla realizacji celów projektu, przy czym szczególnie istotne jest zachowanie naturalnej roślinności brzegowej pełniącej funkcję osłonową i stabilizującą. Konstrukcje, takie jak pomosty, należy projektować w sposób umożliwiający swobodny przepływ i migrację organizmów wodnych, np. poprzez zastosowanie pomostów na palach lub konstrukcji pływających. Zaleca się również unikanie prowadzenia prac w strefie co najmniej 10 metrów od brzegu rzeki w okresie od kwietnia do lipca, tj. w czasie wzmożonej aktywności i rozrodu zwierząt wodnych.

W przypadku przedsięwzięcia „Rzeka, która łączy”, ze względu na bezpośrednią ingerencję w strefę brzegową i koryto rzeki Warty, działania powinny być ukierunkowane na możliwie najmniejsze przekształcenie środowiska wodnego. Modernizacja ślipu i montaż pomostu powinny odbywać się przy użyciu technologii umożliwiającej minimalną ingerencję w brzeg i dno rzeki, z zastosowaniem materiałów naturalnych (np. drewna, kamienia), z wykluczeniem betonu czy tworzyw sztucznych. Celem tych działań powinno być nie tylko zwiększenie funkcjonalności terenu, lecz także zachowanie i przywracanie naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w strefie nadbrzeżnej. Roślinność planowana do nasadzeń musi być dostosowana do warunków siedliskowych i typowa dla roślinności nadrzecznej. Ponadto, zaleca się

prowadzenie prac związanych z oczyszczaniem brzegu i wzmacnianiem slipu wyłącznie poza okresem wysokich stanów wód i poza sezonem lęgowym ptaków.

Uwzględniając informacje zawarte w formularzach danych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Gminy Łądek, należy stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji do roku 2035 nie powinna prowadzić do naruszenia celów ochrony ani integralności obszarów Natura 2000. Przewidziane działania koncentrują się głównie na terenach już zurbanizowanych, a także w istniejących budynkach i infrastrukturze, co znacząco ogranicza ryzyko przekształcenia siedlisk lub wywierania presji na populacje gatunków chronionych. Nie przewiduje się, aby realizacja projektów skutkowałą zmniejszeniem liczebności populacji, kurczeniem się siedlisk niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania organizmów lub ograniczeniem zasięgu ich występowania. Przy ocenie potencjalnego oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko przyrodnicze, w tym na siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków, kluczowe jest odniesienie się do wymagań siedliskowych konkretnych typów siedlisk i gatunków. W celu uniknięcia niezamierzonego naruszenia miejsc bytowania organizmów chronionych, przed rozpoczęciem prac budowlanych lub porządkowych wskazane jest przeprowadzenie oględzin terenu inwestycji pod kątem obecności gatunków chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem okresów lęgowych i rozrodczych. W miarę możliwości zaleca się także wdrażanie działań kompensacyjnych i wspierających bioróżnorodność, takich jak wieszanie budek lęgowych czy zachowanie elementów strukturalnych korzystnych do gniazdowania ptaków i bytowania drobnych ssaków. Powyższe rekomendacje nie stanowią jednak podstawy do wykluczenia możliwości zagospodarowania wskazanych terenów, lecz mają na celu zwrócenie uwagi na konieczność prowadzenia działań z poszanowaniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczych. Obszary o szczególnej wartości przyrodniczej, w tym cechujące się wysoką bioróżnorodnością, wymagają każdorazowo indywidualnej analizy planowanych działań pod kątem ich potencjalnego wpływu na środowisko.

W przypadku obszarów Natura 2000 mogą one być chronione w różny sposób – gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy. Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu. Realizacja założeń GPR odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące i potencjalne zagrożenia oraz cele ochrony. Wobec powyższego nie stwierdza się, aby przewidziane do realizacji przedsięwzięcia znacząco oddziaływały na liczne obszary chronione występujące na terenie gminy.

Wpływ działań wyznaczonych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478) będą oceniane zgodnie z zapisami określonymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. z 2024 r. poz. 1112).

Ustawodawca określił zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) katalog zakazów. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego odstępstwa od generalnej reguły, jaką jest ochrona gatunkowa. Realizacja zadań przewidzianych w GPR będzie miała pośredni, neutralny oraz długoterminowy pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych. Na etapie realizacji inwestycji potencjalne zagrożenie dla chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne może być związane z zajęciem terenu pod inwestycję, robotami ziemnymi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez ciężkie maszyny. Należy pokreślić, że tego rodzaju oddziaływania mają charakter odwracalny i

krótkookresowy. Miejsca występowania cennych roślin, zwierząt i grzybów należy chronić przed zainwestowaniem. Zmiany te mogą być uzależnione od możliwości uzyskania ewentualnych odstępstw od obowiązujących zakazów, przy czym należy dążyć do maksymalnej ochrony tych siedlisk. Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować różnorodność biologiczną gminy poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych. Należy uwzględniać potrzeby rozwoju obszarów zurbanizowanych przy jednoczesnym poszanowaniu przyrody, różnorodności biologicznej i krajobrazu. Należy chronić już istniejące formy ochrony przyrody przed ich degradacją lub przed zmniejszeniem obszaru objętego ochroną.

W ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę pomników przyrody, zlokalizowanych m.in. na terenie parku przydworskiego w Łądku. Obiekty te, jako indywidualne formy ochrony przyrody, podlegają szczególnej ochronie prawnej, a wszelkie działania w ich otoczeniu powinny być prowadzone z zachowaniem ostrożności i poszanowaniem ich walorów przyrodniczych. Pomniki przyrody powinny być pielęgnowane zgodnie z podjętą uchwałą rady gminy. W bezpośrednim sąsiedztwie pomników przyrody należy unikać ingerencji w podłoże, takich jak wykopy czy utwardzenia, a także działań mogących uszkodzić pnie, korony i systemy korzeniowe drzew. Prace pielęgnacyjne powinny być poprzedzone ekspertyzą dendrologiczną i prowadzone pod nadzorem specjalisty, z wykorzystaniem metod bezinwazyjnych. Niedopuszczalne jest przekształcanie stosunków wodnych, które mogłyby wpłynąć na kondycję drzew. Działania te będą mieć długoterminowy pozytywny wpływ na liczebność zwierząt, różnorodność roślin, zachowanie spójności krajobrazu. Pośrednio wpłynie to także na jakość powietrza – pochłanianie nadmiaru dwutlenku węgla przez rośliny, na jakość gleb oraz zasoby i jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Na etapie realizacji działań przewidzianych w projekcie GPR, należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej (w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania oraz przypadkowego płoszenia i niepokojenia), określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków płazów i gadów. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków płazów i gadów termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu.

GPR przewiduje również realizację przedsięwzięć, które wpłyną na zwiększenie bioróżnorodności oraz liczby terenów zielonych na terenie Gminy poprzez realizację m.in. następujących działań:

- Zagospodarowanie terenu wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łądku – w ramach zadania zaplanowano przeprowadzenie uzupełniających nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej;
- Zagospodarowanie terenu wokół powstałej remizy oraz stadionu – w ramach zadania zaplanowano przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających, zwłaszcza zieleni wysokiej;
- Rewaloryzacja zieleni parkowej – w ramach modułu I przewiduje się przeprowadzenie prac terenowych związanych z oceną stanu, pielęgnacją oraz uzupełnieniem nasadzeń w parku przydworskim;
- Utworzenie strefy rekreacji nad Wartą – w ramach zadania zaplanowano przeprowadzenie nasadzeń roślin niskich i trawiastych, typowych dla terenów nadrzecznych.

Zwraca się też uwagę na właściwy dobór roślinności podczas prowadzenia jakichkolwiek nasadzeń, gdyż gatunki obce mogą się rozsiewać poza teren inwestycji i zagrażać gatunkom rodzimym i chronionym. W związku z tym zaleca się stosowanie wyłącznie gatunków rodzimych np. klon polny, klon zwyczajny, klon jawor, olsza czarna, olsza szara, brzoza brodawkowata, topola biała, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna.

W ostatnich latach wskazuje się na efekty globalnego ocieplenia, dlatego w planowanych działaniach GPR należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów ptaków, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią. Zmiany klimatyczne wpływają i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powódzie, wichury, ulewy. Zjawiska ekstremalne wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli.

Wszystkie działania proponowane w ramach GPR mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwałe przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Na terenie Gminy Łądek znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (Obszar nr 37 Dolina Środkowej Warty) wyznaczone na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Ponadto Gmina Łądek znajduje się w obrębie korytarza ekologicznego Dolina Warty KPnC - 22A. Prace inwestycyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji realizowane będą w taki sposób, aby nie naruszyć ciągłości i spójności przebiegających korytarzy ekologicznych. Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji liniowych powodowała fragmentację siedlisk, a tym samym wpływała na liczebność występujących tam gatunków, a także powodowała trudności w ich migracji.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływań środowiskowych.

W trakcie realizacji inwestycji powinny być zastosowane odpowiednie, skuteczne rozwiązania zabezpieczające wykopy i studzienki przed dostawaniem się do nich zwierząt, szczególnie płazów, gadów i drobnych ssaków. Wskazane jest zasypywanie wykopów każdego dnia, w przypadku konieczności pozostawienia otwartego wykopu zostanie on zabezpieczony ogrodzeniem lub przykryty siatką tak, aby uniemożliwić wpadanie do niego drobnych zwierząt. W celu ograniczenia ryzyka związanego z bezpieczeństwem pracy oraz zabezpieczeniu przed możliwością uwięzienia zwierząt w wykopach przy większości prac Wykonawca powinien wykonywać dziennie tyle wykopów ile jest w stanie zasypać. Wykopy podlegające długotrwałemu odkryciu wykonywane w szczególnie trudnych warunkach gruntowo-wodnych można zabezpieczyć, np. poprzez zastosowanie płotków foliowych, a w przypadku długotrwałego odkrycia wykopów krat zabezpieczających wykop, umożliwiających migrację zwierząt. Przed zasypaniem wykopów należy dokładnie sprawdzić jego dno i ściany pod kątem obecności w nich zwierząt i umożliwić ich ewakuację. Zaplecze budowy zlokalizowane będzie na wyznaczonych placach (przystosowanych do stacjonowania sprzętu), wyposażonych w urządzenia zabezpieczające przed szkodliwym oddziaływaniem na grunty i wody. Wszelkie prace związane z naprawą lub konserwacją sprzętu będą dokonywane poza terenem inwestycji. Roboty ziemne w pobliżu drzew i krzewów mogą być prowadzone wyłącznie w sposób najmniej szkodzący drzewom i krzewom. Warunki wykonywania prac ziemnych w pobliżu drzew uzależnione są od odległości i przebiegu projektowanego przedsięwzięcia w stosunku do istniejącego drzewostanu, jego wieku, gatunków i obwodu pni. Należy unikać manewrowania sprzętem ciężkim w pobliżu drzew, składowania materiałów ziemnych w obrębie koron i korzeni drzew, w obrębie korzeni zaniechać zagęszczania gruntu. Należy dokonać przywrócenia do stanu pierwotnego trawników, na których prowadzone będą ewentualne prace, w przypadku uszkodzeń korzeni lub gałęzi i pni należy zlecić specjalistycznej firmie usunięcie szkód, w celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach należy zasypywać w jak najkrótszym czasie. W przypadku prowadzenia robót w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów należy obficie podlać, zaś w przypadku prowadzenia robót w okresie jesienno-zimowego spoczynku drzew, korzenie podczas wykopów należy owinąć jutą lub matami w celu ochrony przed niską temperaturą.

Działania przewidziane do realizacji w ramach GPR nie będą stanowić zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk.

Działania GPR nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów chronionych. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków w miejscu prowadzenia inwestycji, a w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 nie planuje się zadań, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Łądek. Zaplanowane do realizacji zadania nie wpłyną negatywnie na liczebność i kondycję populacji, na niszę ekologiczną gatunku, siedliska przyrodnicze, fragmentację siedlisk, izolację siedlisk, zaburzenia funkcji pełnionych przez siedlisko.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń GPR muszą uwzględniać właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych, aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków siedliskowych na obszarach chronionych położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie. W takiej sytuacji konieczne jest jednak skompensowanie szkód poniesionych przez przyrodę, tak aby utrzymać spójność i integralność sieci (np. poprzez stworzenie w innym miejscu siedlisk dogodnych dla chronionych gatunków). Jeśli negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk lub gatunków priorytetowych, zgoda może być wydana tylko jeżeli nadrzędny interes publiczny wiąże się z ochroną zdrowia i życia ludzi, zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego albo uzyskaniem korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego. W innych, wyjątkowych przypadkach przed udzieleniem zgody, państwo członkowskie musi wystąpić o opinię do Komisji Europejskiej.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035, dla którego wykonywana jest prognoza oddziaływania na środowisko ma z zasady charakter proekologiczny. Nie zakłada się zatem realizacji przedsięwzięć, których skutkiem czy efektem byłoby występowanie znaczących negatywnych oddziaływań na wybrane komponenty środowiska, lub pogorszenie zasobów przyrodniczych, jako koszt rozwoju gospodarczego jednostki.

5.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Zaplanowane działania będą wpływały pozytywnie i długoterminowo na mieszkańców Gminy Łądek. Inwestycje polegające na budowie i przebudowie infrastruktury przyczynią się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie Gminy. Przedsięwzięcia te wpłyną bezpośrednio na poprawę standardu życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych.

Ponadto zwiększy się również dostępność do obiektów użyteczności publicznej w związku z poprawą stanu technicznego bazy istniejącej oraz poprawa bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców. Powstaną także nowe możliwości do aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacja wskazanych działań nie tylko wzmocni atrakcyjność Gminy, ale także podniesie jakość życia mieszkańców. Działania termomodernizacyjne wpłyną pozytywnie na efektywność energetyczną budynków, zmniejszając tym samym konieczne koszty ich eksploatacji. Pomimo ewentualnych, krótkoterminowych, lokalnych uciążliwości na etapie realizacji planowanych zadań infrastrukturalnych, ich realizacja będzie mieć pozytywny wpływ na życie ludzi.

Obecnie na terenie Gminy nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii, jednak nie można wykluczyć, że zamierzenia inwestycyjne nie ulegną zmianie. W tej sytuacji GPR, z braku potrzeby, nie określa ewentualnych, niezbędnych działań zapobiegawczych. Proponuje się natomiast, aby wzmoczyć kontrolę transportu substancji niebezpiecznych przez teren Gminy, tak aby zapobiegać awariom.

Poprawa warunków środowiska wpłynie pozytywnie na krajobraz, walory turystyczne co wymiennie przełoży się na poprawę warunków życia oraz zdrowie ludzi.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków oraz ich adaptacji na cele społeczne (w tym również termomodernizacja) oraz zagospodarowanie terenów celem utworzenia miejsca rekreacji i wypoczynku, co z kolei przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Potencjalny, pośredni, negatywny wpływ działań obejmujących budowę nowych obiektów infrastruktury technicznej, związany ze wzrostem zapylenia powietrza i hałasem występującym na etapie budowy obiektów, będzie nieznaczny, lokalny i ustąpi wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.

Ze względu na walory przyrodnicze Gminy jedną z coraz ważniejszych jej funkcji staje się turystyka i rekreacja. Jest to funkcja mająca wpływ na samopoczucie mieszkańców i ich zadowolenie z funkcjonowania na danym terenie, ale z drugiej strony mająca wpływ na środowisko przyrodnicze. Rozwój usług rekreacji powinien być zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem przyrodniczym, ponieważ rekreacja rozwija się głównie w oparciu o zasoby przyrodnicze. Każda forma zagospodarowania turystycznego oraz zaplanowanie wykorzystania konkretnych miejsc pod rekreację musi być szczegółowo ocenione pod kątem wpływu na środowisko. Obszary chronione są często narażone na wydeptywanie, niszczenie roślinności, co powoduje cofanie się lub zanikanie siedlisk, przebywanie turystów w niewłaściwych miejscach również może negatywnie wpływać na tereny cenne pod względem przyrodniczym, a położone w miejscach o największych walorach.

W ramach GPR zaplanowano szereg działań polegających na poprawie dostępności infrastrukturalnej i administracyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami (np. osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym). W GPR wskazuje się na podejmowanie działań związanych ze zwiększeniem świadomości ekologicznej mieszkańców. Poprzez realizację zadania poprawią się warunki życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego.

Z uwagi na istniejące problemy związane z brakiem zaangażowania społecznego w życie publiczne oraz ograniczoną aktywnością mieszkańców istnieje potrzeba stworzenia przestrzeni pobudzającej i wspierającej rozwój inicjatyw obywatelskich. Przestrzeń taka powinna pełnić rolę nie tylko integracyjną, ale również równościową w ujęciu chociażby aspektu wieku czy płci. Pomysły osób dorosłych, starszych czy młodzieży powinny dostać szansę, aby zaistnieć w przestrzeniach publicznych Gminy Łądek, rozwijając sektor społeczny, kulturalny czy edukacyjny.

Występujące problemy związane z brakiem miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, determinują potrzebę nie tylko stworzenia takich przestrzeni, ale również przygotowania dostosowanej do potrzeb mieszkańców oferty zajęć spędzania czasu wolnego. Miejsca aktywności fizycznej stanowiąc mają nie tylko przestrzenie do uprawiania sportu, ale być podstawą zgłębiania więzi społecznych na obszarze rewitalizacji.

Wśród obszarów predysponowanych do realizacji tych potrzeb wskazać można: teren wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łądku, stadion sportowy w Łądku, tereny wzdłuż Warty, Rynek w Łądku.

W Gminie zdiagnozowano wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego proponuje się sukcesywnie dostosowywać infrastrukturę publiczną do ich potrzeb, zwłaszcza budynki użyteczności publicznej, które mogą być przystosowane do pełnienia funkcji społecznych.

W zakresie środowiskowym należy inicjować działalność edukacyjną pozwalającą na wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, nie tylko w wieku szkolnym. Ponadto, należy ukazywać i upowszechniać wiedzę na temat lokalnego środowiska przyrodniczego i jego walorów, budując wrażliwość społeczną w zakresie ekologii i dobrostanu fauny i flory. Przykładem takich działań może być przedsięwzięcie pn. „Z nurtem przyrody – ścieżka edukacyjna nad Wartą”, które zakłada stworzenie atrakcyjnej i dostępnej przestrzeni edukacyjno-rekreacyjnej nad Wartą w Łądku, która będzie sprzyjać poznawaniu lokalnej przyrody, historii oraz dziedzictwa kulturowego, a jednocześnie umożliwi aktywne formy wypoczynku mieszkańcom i odwiedzającym. Projekt zakłada utworzenie blisko 2,5-kilometrowej ścieżki wyposażonej w elementy małej architektury, punkty edukacyjne i fotograficzne, oświetlenie oraz nasadzenia zieleni, dzięki czemu teren nadwarciański stanie się bardziej przyjazny i funkcjonalny. Ścieżka będzie pełnić zarówno funkcję edukacyjną – poprzez tablice i zajęcia prowadzone przez przyrodników i historyków – jak i społeczną, integrując mieszkańców wokół spacerów, warsztatów, konkursów czy wydarzeń szkolnych. Inwestycja przyczyni się do podniesienia świadomości ekologicznej, wzmocnienia więzi lokalnej społeczności z miejscem zamieszkania oraz do promocji walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy.

Wśród problemów społecznych wskazano również na zmiany struktury demograficznej, związane ze starzeniem się społeczeństwa, co determinuje potrzebę nie tylko rozwoju usług senioralnych, ale również wsparcia usług opiekuńczo-edukacyjnych oraz infrastruktury rekreacyjnej budujących potencjał obszaru rewitalizacji z perspektywy osób młodych, chcących założyć rodzinę i posiadać potomstwo. Istotnym aspektem w tej kwestii jest też zapewnienie możliwości stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poszerzania umiejętności przydatnych na rynku pracy, co mogą zapewnić zajęcia warsztatowe lub odpowiednio dobrane kursy. Działania te będą również odpowiadać na problemy zdiagnozowane w zakresie bezrobocia oraz ubóstwa.

5.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Na etapie robót budowlanych ścieki bytowe będą gromadzone w przenośnych kontenerach sanitarnych zlokalizowanych na zapleczu socjalnym. Będą one systematycznie wywożone i opróżniane zgodnie z obowiązującymi zasadami. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko wodne.

Ekosystem, który obejmuje wszystkie żyjące organizmy (ludzi, rośliny, zwierzęta oraz mikroorganizmy) i ich naturalne siedliska (glebę, wodę, powietrze) potencjalnie może ulec degradacji z powodu nadużycia przez turystów i prowadzących działalność turystyczną. Istnieje wiele różnych dróg prowadzących do degradacji, włączając w nie zanieczyszczenia, hałas, zabrudzenia, niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków czy zanieczyszczenie krajobrazu (drastyczna zmiana krajobrazu naturalnego wywołana budową ośrodków czy dróg). Proces degradacji gleb wskutek wydeptania rozpoczyna się od zmiany ich struktury mechanicznej, przesuszenia wierzchnich warstw, zmiany temperatury, wyplukania soli mineralnych. Dalszymi konsekwencjami bezpośrednich oddziaływań są m.in.: zmiana pojemności sorpcyjnej gleby, ograniczenie przepływu wody i obniżenie wilgotności gleby, co nieuchronnie prowadzi do erozji gleb. Zmiany właściwości

gleby mają ogromny wpływ na szatę roślinną, ograniczają możliwości rozwoju warstwy korzeniowej roślin, a następnie powodują stopniowe niszczenie drzewostanu i przekształcenie całego ekosystemu. Duże zagrożenie dla zasobów wody stanowią odpady wytwarzane zarówno przez organizatorów ruchu turystycznego, powstające w prowadzonych przez nich obiektach turystycznych, jak i pozostawiane przez samych turystów. Odpady dryfujące w wodzie i zanieczyszczenia płynne to bardzo poważny problem dla zwierząt i całego ekosystemu. Unoszone z prądem kawałki plastiku, nakrętki, torby foliowe, mogą być przyczyną śmierci zwierząt, które mylą je z pokarmem roślinnym lub zwierzęcym. Z kolei wodę zanieczyszczają wycieki benzyny lub ropy z łodzi wyposażonych w silniki, ale też ścieki z toalet. Obiekty produkują niebezpieczne ścieki i często zrzucają je jako nieoczyszczane, zawierające duże ilości związków azotu i fosforu, chlorków, substancji organicznych oraz bakterii. Tego typu zanieczyszczenia prowadzą do tak zwanego „zakwitu” wody, czyli eutrofizacji – procesu, który powoduje obniżenie dostępności tlenu dla organizmów żyjących w zanieczyszczonych zbiornikach. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na realizację działań, aby zminimalizować wpływ na środowisko przyrodnicze należy:

- zamontować odpowiednią ilość pojemników na odpady,
- wyznaczyć miejsca przeznaczone do kąpielii oraz wędkowania czy innej formy wypoczynku,
- prowadzić akcję i kampanie promocyjne zwiększające świadomość ekologiczną użytkowników,
- gromadzić ścieki w szczelnych pojemnikach aby ograniczyć przedostawanie się ich do środowiska.

Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w GPR nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na jednolite części wód. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. W ramach przedmiotowego dokumentu nie zaplanowano jednak żadnych działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby wpłynąć na stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych przez sektor energetyczny. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania zmniejszające zanieczyszczanie powietrza poprzez ograniczenie ich depozycji w wodach. Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, co za tym idzie poprawa stanu jakości powietrza wpływa na poprawę stanu jakości wody.

5.4. Powietrze i klimat

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 przewiduje realizację szeregu zadań. W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Część działań przewidzianych w GPR ukierunkowana jest bezpośrednio lub pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz minimalizację emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Szczególną rolę w tym zestawieniu pełnią projekty obejmujące termomodernizację budynków, montaż odnawialnych źródeł energii, modernizację oświetlenia oraz utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych. Pozwoli to na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla potrzeb tych budynków, a co za tym idzie ograniczy niską emisję.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza mają działania edukacyjne. Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy, na tematy związane z emisją zanieczyszczeń, doprowadzi do zmniejszenia się ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego. Podobny będzie efekt działań edukacyjnych związanych z popularyzacją OZE.

Realizacja zaplanowanych inwestycji w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze, na którym zdiagnozowano występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (strefa wielkopolska).

Szczególną rolę pełnią projekty obejmujące rozwój odnawialnych źródeł energii. Zaplanowane zadania mają na celu poprawę efektywności energetycznej procesów technologicznych i redukcję zużycia energii pierwotnej, co spowoduje zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych w procesie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej opartym na wykorzystaniu nieodnawialnych paliw kopalnych. Oddziaływanie zadania będzie pozytywne, długoterminowe, pośrednie na klimat, ponieważ przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz bezpośrednio na surowce naturalne, ponieważ spowoduje ograniczenie ich zużycia.

Wprowadzanie ustaleń GPR nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny tych terenów, może jednak nieco je modyfikować, ze względu na rozwój zabudowy, rozwój obszarów leśnych, zielonych. Rozwój obszarów biologicznie czynnych wpływa na kształtowanie się specyficznych topoklimatów, zmienia się wilgotność powietrza, a także wartość prędkości wiatru. Natomiast występowanie przeszkód w postaci zabudowy, powoduje problemy z nawietrzaniem i przewietrzaniem obszaru. Pozytywnie na klimat (podobnie jak na powietrze) wpłynie także promocja alternatywnych dla spalania źródeł energii, gdyż zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pośrednio wpływa na ograniczenie zmian klimatu. Poza tym rodzajem planowanych działań nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego.

W związku jednak z szeroko rozwiniętymi pracami nad analizą działań inwestycyjnych, rozwojem gospodarczym na zmianę klimatu i adaptację do zmian klimatu, konieczne staje się zwrócenie uwagi na kompleksowe podejście nie tylko do inwestycji związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza, rozwojem terenów czynnych biologicznie, ale do każdego rodzaju zainwestowania i rozwoju infrastruktury, przestrzeni i wynikających z długofalowych działań, jakie będą wynikać z adaptacji do zmian klimatu. Perspektywiczne zmiany klimatu i ich skutek mający swoje odzwierciedlenie w jakości powietrza mają swój wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Głównie należy zwrócić uwagę na sektor

energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W przyszłości będzie zachodzić konieczność intensyfikacji działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji (ze względu na coraz częstsze okresy upalne). Ze względu na przekroczenia emisji zanieczyszczeń i ich kumulację konieczne jest szersze stosowanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na innych nośnikach niż węgiel.

Adaptacja przestrzeni do warunków dużego wzrostu temperatury i jej wpływu na hałas to jedno z kolejnych wyzwań współczesnej gospodarki przestrzennej. Wysoka temperatura generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych, co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu.

Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze, może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia elektrowni wiatrowych, masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania, w kontekście zamarzających i ulegających przerwaniam linii energetycznych w okresie zimowym).

Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. W kontekście pojawiającego się zjawiska suszy wystąpi ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów.

Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. W warunkach oczekiwanych zmian klimatu, które przyczynią się do migracji i zmian zasięgów występowania poszczególnych gatunków, zachowanie drożności korytarzy ekologicznych postrzegane jest jako czynnik pozwalający łagodzić antropopresję. Sieci ekologiczne, stanowiąc mogą ważny element adaptacji do zmian klimatu. Zmianom klimatu wywołanym ocieplaniem się klimatu będą towarzyszyły zmiany, które powinny być uwzględniane w gospodarowaniu przestrzenią w kontekście mogącej się pojawić poważnej awarii lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska. Dotyczą one wielu aspektów o charakterze horyzontalnym, od gospodarki rolnej, leśnej i wodnej (niszczące susze, pożary, powódzie i podtopienia, itd.), przez przemysł i energetykę (zmiany technologii), bezpieczeństwo ludzi i mienia (ekspozycja na powódzie i podtopienia, osuwiska i pożary) po infrastrukturę (ekspozycja na nadmiar lub niedobór wód, wichury). Na możliwość wystąpienia poważnych awarii ma wpływ występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze co może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców.

Transformacja energetyczna w kierunku gospodarki zeroemisyjnej jest kluczowym elementem mającym na celu ograniczenie dalszych zmian klimatu i związanych z tym konsekwencjami.

W dokumencie zaplanowano następujące działania, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza:

- Zagospodarowanie terenu wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łądku – w ramach działania zaplanowano: posadowienie lamp solarnych na terenach zewnętrznych wokół budynku szkoły, przeprowadzenie uzupełniających nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej;

- Zagospodarowanie terenu wokół powstałej remizy oraz stadionu – zaplanowano m.in. przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających, zwłaszcza zieleni wysokiej;
- Poprawa dostępności i wyposażenia parku przydworskiego – zaplanowano m.in. wyposażenie terenu w ławki do odpoczynku oraz plansze i tablice edukacyjno-przyrodnicze;
- Rozwój działalności edukacyjnej Ośrodka Edukacji Przyrodniczej – działania skupiać się będą na rozwoju działalności edukacyjnej Ośrodka, z wykorzystaniem dostosowanej przestrzeni i nowych form edukacyjnych;
- Utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej nad Wartą – w ramach działania zaplanowano: wyznaczenie punktów edukacyjnych wraz z ich wyposażeniem w tablice edukacyjne dotyczące m.in. oznaczenia roślin i siedlisk, gatunków ptaków, ważniejszych zabudowań historycznych, posadowienie oświetlenia solarne na części szlaku, nasadzenia zieleni, w szczególności roślin naturalnie występujących w dorzeczu Warty;
- Rozwój edukacji ekologicznej i przyrodniczej mieszkańców - działania będą skupione wokół edukacji ekologicznej mieszkańców oraz budowaniu tożsamości kulturowej związanej z miejscem zamieszkania;
- Utworzenie strefy rekreacji nad Wartą – działanie zakłada: przeprowadzenie nasadzeń roślin niskich i trawiastych, typowych dla terenów nadrzecznych;
- Prace odtworzeniowo-remontowe w obrębie budynku przy ul. Wiosny Ludów 9 – w ramach działania zaplanowano: wymianę instalacji, wraz z montażem ekologicznego źródła ciepła, wymianę obróbek blacharskich, w tym instalacji odgromowej, wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej;
- Budowa ścieżki rowerowej na trasie Łądek – Łąd – Ciężen – w ramach działania zaplanowano: utworzenie ścieżki rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 467 łączącej podobszary rewitalizacji Ciężen zachód, Łąd południe i Łądek południe, wprowadzenie separacji ruchu rowerowego od ruchu samochodowego poprzez poprowadzony pas zieleni rozdzielającej.

5.5. Powierzchnia ziemi, krajobraz i gleby

W wyniku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana struktury. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu.

Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi są elementami antropogeniczne przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w dokumencie w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych.

Budowa nowych elementów infrastruktury oddziałuje w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, ponieważ następuje zmiana ukształtowania terenu oraz zmniejsza się powierzchnia biologicznie czynna, zmianie ulegają stosunki gruntowo-wodne oraz sposób odpływu i retencjonowania wód opadowych i roztopowych.

Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy musi być spójny z założeniami polityki przestrzennej oraz nie powodować negatywnych oddziaływań w przestrzeni. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące akty prawa miejscowego.

Nie przewiduje się możliwości powstania zasadniczych zmian czy przekroczeń określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów chronionych oraz ich integralności w związku z opracowywaniem dokumentu.

Planowane zmiany użytkowania terenu polegać będą na przekształceniu części przestrzeni zielonej w zurbanizowaną. W miejscu powierzchni porośniętej roślinnością niską pojawią się obszary obiekty kubaturowe, elementy sieci infrastruktury technicznej. Przekształcenia w rzeźbie terenu będą miały charakter miejscowy. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji.

Lokalny ład przestrzenny może zostać zaburzony remontami. Jest to jednak bardzo subiektywne odczucie. Właściwie przeprowadzone prace, projekty wkomponowane w lokalny krajobraz nie powinny negatywnie wpłynąć na wygląd estetyczny obszaru.

Przedmiotowy dokument jest zgodny również z rekomendacjami zawartymi w Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego. Jak wskazano w rozdziale 2.2 niniejszej prognozy, obszar Gminy Łądek jest położony w granicach dwóch krajobrazów priorytetowych pn. „Łądek” oraz „Dolina Warty Konin-Pyzdry”. Po przeprowadzonej analizie działań planowanych do realizacji w ramach GPR stwierdzono, iż nie stanowią one zagrożeń określonych w audycie dla wskazanych wyżej krajobrazów priorytetowych.

Szczególnie ważnym elementem jest ochrona krajobrazu w myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774). W myśl powyższego dokumentu należy dążyć do takiego ustalania lokalizacji, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ nie tylko na zdrowie ludzi, ale także na krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Szczegóły lokalizacji tego typu obiektów ustalane będą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie przyjętych w GPR rozwiązań na krajobraz w aspekcie środowiskowym opiera się na ocenie stopnia naturalności krajobrazu, jego struktury i zniekształceń. Krajobraz, jako komponent wielu czynników, ulega przemianom pod wpływem naturalnych procesów zachodzących w środowisku biotycznym i abiotycznym oraz oddziaływań antropogenicznych. Działalność człowieka jest czynnikiem, który najsilniej ingeruje w struktury przyrodnicze, a więc i krajobraz. Zmiany użytkowania terenów doprowadzają do poważnych i nieodwracalnych przekształceń krajobrazu. Założenia ochrony krajobrazu wynikają z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98), która wskazuje na potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu. Stąd też wszystkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu Gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Dzięki planowanym działaniom znacznie poprawi się krajobraz obszaru, który zdecydowanie zyska na wartości. Zachowane zostaną jednak dotychczasowe, charakterystyczne cechy krajobrazu Gminy Łądek. Dodatkowo część działań dotyczy obiektów umieszczonych pod powierzchnią ziemi, a wszelkie powstałe z tym niegodności zostaną natychmiastowo usunięte, nie powodując zmian w krajobrazie. Teren, na którym zadanie będzie realizowane zostanie uporządkowany. Realizacja zaplanowanych działań nie będzie zakłócała postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Wśród wszystkich kierunków zaplanowanych w GPR należy wskazać takie, dzięki którym znacznie poprawi się krajobraz gminy. Należą do nich m.in.:

- Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych,
- Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności,
- Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych,

- Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę,
- Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych,
- Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych,
- Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej,
- Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego,
- Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury,
- Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego.

Przy wykonywaniu prac ziemnych, w czasie pracy maszyn budowlanych nastąpi silne przekształcenie gleb w pasie technicznym robót budowlanych, obejmujące:

- usunięcie wierzchniej warstwy humusowej (o znacznej zawartości próchnicy) staje się to często przyczyną zniszczenia głębiej leżących warstw geologicznych;
- zniekształcenie struktury gleby wskutek jej zagęszczania i ugniatania, spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu zmechanizowanego; prace te mogą spowodować poprzez ugniatanie części stałych gleby, zmniejszenie jej porowatości i usunięcie gładów (powietrza glebowego);
- lokalne przesuszenie lub zawodnienie gleb spowodowanych zaburzeniem stosunków wodnych przy wykonywaniu wykopów lub w czasie ich odwadniania;
- zanieczyszczenie gruntu substancjami ropopochodnymi w wyniku wycieków z maszyn drogowych i taboru samochodowego;
- narażenie zwałowanej ziemi na przesuszenie, przemarznięcie i inne wpływy środowiska zależnie od warunków pogodowych.

Bezpośrednie oddziaływanie w czasie realizacji inwestycji na powierzchnię ziemi i glebę będzie lokalne i ograniczy się praktycznie do pasa o wielkości kilku metrów.

5.6. Klimat akustyczny

Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych obiektów użyteczności publicznej, infrastruktury sportowej, kulturalnej i komunalnej, może wystąpić krótkoterminowe zwiększenie się poziom hałasu, a także pojawić się mogą wibracje i drgania. Zmiany te będą miały jednak charakter przejściowy i krótkotrwały.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na klimat akustyczny, należy zwrócić uwagę głównie na przebiegające przez jednostkę ciągi komunikacyjne, gdyż klimat akustyczny na tym terenie kształtują przede wszystkim źródła komunikacyjne - głównie trasy ruchu samochodowego. Głównym powodem uciążliwej emisji hałasu, ogólnie, obok stosunkowo wysokiego natężenia ruchu pojazdów, jest wysoki udział w potoku ruchu pojazdów ciężkich, który w szczególności negatywnie oddziałuje na terenach zwartej zabudowy miejscowości.

Uciążliwość ze strony zakładów produkcyjnych czy usługowych może wynikać z braku zachowania standardów i dopuszczalnych norm, odpowiedzialność za negatywne oddziaływania należy przede wszystkim do użytkowników urządzeń, instalacji będących źródłami hałasu. Źródła te nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny.

Projekt GPR przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te, to przede wszystkim działania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. W wyniku realizacji ustaleń GPR na terenach, na których wprowadzone zostanie nowe zainwestowanie, dojdzie do przekształceń w środowisku, typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie powierzchni biologicznie czynnych, roślinności, krajobrazu, zagrożeń hałasem.

Jednocześnie ustalenia GPR porządkują zasady zagospodarowania na tym terenie, wprowadzając szereg zapisów, których celem jest ograniczenie przekształceń środowiska przyrodniczego. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawców i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin), organizacji prac (unikanie prac będących źródłem hałasu w porze nocnej).

Analiza działań zaplanowanych w GPR pozwoliła stwierdzić, że nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na pogorszenie stanu klimatu akustycznego. Krótkotrwałe negatywne oddziaływania mogą pojawić się jedynie na etapie realizacji inwestycji. Jednak w konsekwencji prowadzonych prac osiągnięta zostanie trwała poprawa jakości klimatu akustycznego.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 nie zaplanowano kierunków działań, które mogłyby przyczynić się do emisji pól elektromagnetycznych.

5.7. Zasoby naturalne

Realizacja wskazanych działań w ramach niniejszego obszaru będzie miała w większości pozytywny wpływ na zasoby naturalne Gminy. Nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, a tym samym warunków i jakości życia. W ramach planowanych działań nie planuje się realizacji jakichkolwiek zadań lub wytworzenia infrastruktury, które mogłyby negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych. Odstąpienie od realizacji założeń GPR byłoby utratą szansy na realizację działań sprzyjających rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Wynika to z tego, że w wyniku realizacji kierunków wskazanych w projekcie GPR możliwe będzie:

- 1) zmniejszenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne i mineralne,
- 2) wspieranie projektów z dziedziny gospodarki o obiegu zamkniętym,
- 3) wspieranie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

5.8. Zabytki i dobra materialne

W ramach dokumentu nie przewidziano negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne. Działania wyznaczone w projekcie GPR w większości mają charakter neutralny lub pozytywny i odnoszą się także do obszarów zidentyfikowanych jako zdegradowane i wymagających pilnych działań rewitalizacyjnych odnoszących się zarówno do sfery społecznej, przestrzennej jak i gospodarczej. Wynika z tego, że wszelkie działania realizowane w oparciu o te wytyczne będą miały wpływ na ogólną poprawę stanu i jakości dóbr materialnych i dóbr kultury.

Oczywiste pozytywne oddziaływanie będą miały projekty bezpośrednio ukierunkowane na ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego Gminy Łądek, a także tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.

Jednym z problemów zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji jest zły stan techniczny budynków, co wpływa również na funkcjonalności struktur przestrzennych. Sugeruje się podjęcie prac modernizacyjnych i adaptacyjnych, które przywrócą obiektom właściwy stan techniczny i pozwolą na ich ponowne użytkowanie w ramach wprowadzonych nowych funkcji. Przykładami takich obiektów może być przestrzeń zabytkowy pustostan w Ciężeniu czy Stadion Sportowy w Łądku. Obiekty te reprezentują również wartości historyczne i kulturowe, bowiem stanowią świadectwo rozwoju ośrodka. Wspierały i wciąż są predestynowane do wspierania kształtowania tożsamości lokalnej w oparciu o swoją wartość historyczną.

Z uwagi na występowanie wielu obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji, należy każdorazowo stosować przepisy odrębne dotyczące ich ochrony, a w przypadku prowadzenia robót budowlanych przy

obiektach lub na obszarach wpisanych do rejestru zabytków uzyskać pozwolenie konserwatorskie (art. 36 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292).

5.9. Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami². W związku z tym oddziaływanie na środowisko, należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, ale także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę oddziaływujących na nie jednocześnie czynników. Kumulacja oddziaływań następuje w wyniku jednoczesnego oddziaływania kilku czynników lub różnych działań oraz kumulacji oddziaływań skutków w czasie.

Analiza potencjalnego oddziaływania skumulowanego wskazuje, że niebezpieczna jest kumulacja oddziaływania przede wszystkim następujących kierunków działań:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących,
- Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

W przypadku realizacji obu kierunków w tych samych lub sąsiadujących ze sobą obszarach należy tak zaplanować inwestycje aby były realizowane w tym samym lub następującym po sobie czasie. Pozwoli to uniknięcia np. wjeżdżania ciężkim sprzętem dwa razy w ten sam teren. Nie może być tak, że realizacja jednego z tych kierunków, będzie degradowała powierzchnię ziemi już uporządkowaną po realizacji innego z ww. kierunków. Ponadto, duże znaczenie ma unikanie lokalizacji tego rodzaju inwestycji zarówno na obszarach, jak i w sąsiedztwie obszarów o najlepszych glebach. Ważne jest też prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami w czasie realizacji oraz eksploatacji inwestycji.

Ponadto, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. Wykonywane prace muszą być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą.

Skumulowane oddziaływania planowanych inwestycji nie powinny powodować znaczących niekorzystnych oddziaływań w środowisku. Kumulacja oddziaływań w środowisku związana będzie przede wszystkim ze wzmocnieniem działań budowlanych i związanych z tym procesem oddziaływań.

Uporządkowanie terenu z ukierunkowaniem przyrostu zabudowy, określenie zasad kształtowania nowego zainwestowania wykorzystującego walory kulturowe i przyrodnicze terenu inwestycji i terenów sąsiednich spowoduje podniesienie rangi obszaru.

Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w GPR inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, także ze względu na ograniczone środki finansowe.

Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania

² Gertée A., Kaim K. (2011), *Metody oceny oddziaływań skumulowanych w procedurze OOS – wybrane zagadnienia*, „Czasopismo Techniczne. Architektura”, nr 108(6-A), s. 107-111

zadań na różnorodność biologiczną. W wyniku realizacji zadań ujętych w GPR siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia. W celu uniknięcia uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie zaplanować harmonogram prac oraz na bieżąco informować interesantów z określonym wyprzedzeniem o zamiarze i harmonogramie prowadzenia prac budowlanych. Zaplanowanie zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w niektórych sytuacjach korzystne dla poszczególnych komponentów środowiska oraz dla ludzi jest łączenie realizacji niektórych przedsięwzięć. Pozwoli to na zmniejszenie negatywnego oddziaływania w trakcie prowadzonych prac (skrócenie okresu uciążliwości).

6. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Większość z wyznaczonych działań zakłada poprawę stanu środowiska oraz warunków życia mieszkańców analizowanego obszaru. Zaplanowane do realizacji działania cechuje uwzględnienie aspektów środowiskowych oraz wspieranie idei zrównoważonego rozwoju. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji nie przewidziano kierunków działań ani inwestycji, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko. Realizacja przede wszystkim działań o charakterze infrastrukturalnym może czasowo negatywnie wpływać na środowisko, co wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych. Jednakże oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i będą występowały krótkoterminowo.

Możliwe negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez podjęcie wszelkich możliwych działań łagodzących, zapobiegających już na etapie planowania negatywnym oddziaływaniom na środowisko. Poniższej przedstawiono propozycje działań łagodzących dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Tabela 10. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH
Różnorodność biologiczna/rośliny /zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> ➤ inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania ptaków czy innych zwierząt oraz cennych gatunków roślin, szczególnie objętych ochroną; przeprowadzanie wszelkich prac poza okresem lęgowym ptaków czy okresem godowym innych zwierząt; ➤ zapewnienie stałego monitorowania wpływu inwestycji na różnorodność biologiczną, faunę i florę; ➤ wprowadzenie dodatkowych nasadzeń drzew i zieleni urządzonej (gatunków rodzimych) w celu ewentualnej kompensacji przyrodniczej,
Ludzie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ oznakowanie obszarów w miejscach prowadzenia robót budowlanych; ➤ realizacja robót zgodnie z zasadami BHP i PPOŻ; ➤ wykorzystywanie wyłącznie sprawnych maszyn i urządzeń; ➤ wykonywanie działań inwestycyjnych tylko w dozwolonych godzinach w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń i uciążliwego hałasu; ➤ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych; ➤ stosowanie roślinności izolacyjnej.
Woda	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpowiednie zabezpieczenia terenów przed przedostaniem się niepożądanych substancji do wód dbałość o szczelność zbiorników paliw w maszynach wykorzystywanych podczas prac; ➤ zachowanie szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie rzek czy zbiorników wodnych; ➤ zapewnienie pracownikom dostępu do przenośnych toalet; ➤ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych;

Powietrze	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzenie pasów zieleni izolacyjnej; ➤ propagowanie alternatywnych form transportu (ruch pieszy, rowerowy, komunikacja zbiorowa); ➤ przeprowadzanie termomodernizacji budynków na terenie Gminy; ➤ promowanie odnawialnych źródeł energii;
Powierzchnia ziemi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpowiednie przechowywanie/składowanie materiałów budowlanych; kontrolowanie szczelności zbiorników paliwowych w pojazdach wykorzystywanych przy pracach; ➤ odpowiednie składowanie odpadów powstałych podczas pracy;
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzenie miejsc z zielenią urządzoną;
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stosowanie nasadzeń drzew i krzewów oraz zieleni urządzonej; ➤ dbałość o przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego; ➤ promowanie niezmotoryzowanych form transportu;
Zabytki i dobra materialne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpowiednie planowanie realizacji projektów, tak by nie zakłócić istniejącego układu przestrzeni publicznej; ➤ szczegółowe uzgadnianie przeprowadzania działań inwestycyjnych w obiektach o szczególnym znaczeniu historycznym lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
Obszary objęte ochroną, w tym Obszary Natura 2000	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przestrzeganie przepisów ochrony przyrody na tych terenach i ustanowionych planów zadań ochronnych; ➤ wzmocnienie kontroli realizacji danego przedsięwzięcia, szczególnie w zakresie możliwego wpływu na stan środowiska; ➤ uwzględnienie okresów lęgowych i rozrodczych ptaków, nietoperzy i zwierząt; ➤ prawidłowe zabezpieczenia terenów prowadzenia inwestycji oraz pracujących, maszyn i urządzeń; ➤ selektywne gromadzenie wszelkich powstających odpadów; ➤ systematyczne prowadzenie prac porządkowych.

Źródło: opracowanie własne

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilenie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zaplanowanych w GPR działań można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. W poniższej tabeli zestawiono zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska i ludzi oraz przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.

Tabela 11. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji potencjalnych negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach GPR

ZADANIA ZAPLANOWANE W GPR	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> ➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska ➤ przeprowadzenie monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej na panelach fotowoltaicznych, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepienia ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami, ➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ wykonanie inwentaryzacji pod kątem występowanie ptaków i nietoperzy w elewacji, na strychu lub w dachu budynku, ➤ wykonywanie termomodernizacji poza okresem lęgowym, ➤ stworzenie siedlisk zastępczych (np. budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy), ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
<p>Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, ➤ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ kompensacja przyrodnicza – nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów, ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, ➤ wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, ➤ ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➤ odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych.
<p>Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, ➤ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji.

Źródło: opracowanie własne

7. Możliwe zmiany w przypadku braku realizacji założeń GPR

W przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji założeń tego dokumentu najprawdopodobniej przyczynić się będzie do utrwalania i występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska zależą od:

- czasu,
- nakładów finansowych, jakimi dysponują: budżet państwa, samorządy i podmioty gospodarcze,
- aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji założeń GPR przyczynić się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, jakości powietrza, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe, choć jednak mające wpływ na stan ochrony środowiska w sposób pośredni. Przewiduje się, iż w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

- niezgodność z przepisami krajowymi i międzynarodowymi, skutkująca, m.in. konsekwencjami finansowymi,
- konieczność ponoszenia wysokich (i stale wzrastających) opłat za korzystanie ze środowiska,
- uniknięcie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku stosowania nowoczesnych i odnawialnych technologii,
- dalsze pobłażliwe traktowanie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska,
- postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Ocenia się, że w wariantcie braku realizacji ustaleń GPR, w szczególności dotyczących określenia kierunków ochrony cennych zasobów przyrodniczych oraz kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska oraz utrzymanie i ochrona walorów przyrodniczych byłaby trudna do realizacji. Zaniechanie realizacji zapisów dokumentu, w odniesieniu do zaniechania realizacji planowanych inwestycji spowoduje dalszy rozwój i miejscowe zanieczyszczanie środowiska, co najmniej na poziomie takim, jaki to ma miejsce obecnie.

O ile w efekcie długofalowym planowane działania mają na celu poprawę stanu środowiska, to w skali krótkoterminowej mogą zachodzić pewne negatywne oddziaływania i uciążliwości związane z realizacją inwestycji, które mogą w pewnym stopniu pogarszać stan środowiska w stosunku do jego stanu obecnego, przed realizacją zapisów GPR (dotyczy to prowadzenia robót budowlanych). Mając jednak na uwadze efekt ekologiczny planowanych działań, ocenia się, że brak realizacji zapisów GPR spowoduje pogorszenie lub co najmniej utrzymywanie się stanu środowiska na obecnym poziomie, co w niektórych przypadkach oznacza utrzymywanie się stanu środowiska i jakości poszczególnych komponentów na niskim poziomie.

Zaniechanie realizacji założeń „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do 2035 roku” tj. zaplanowanych działań wypracowanych w ramach projektów i programów, a także zaplanowanych inwestycji, mogłoby przyczynić się do zakłócenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Łądek oraz wywołać niekorzystne zmiany środowiska przyrodniczego m.in.:

- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

Zaniechanie realizacji działań na poziomie ogólnokrajowym, może również skutkować niekontrolowanym wzrostem zanieczyszczenia środowiska, ograniczeniem terenów rekreacyjnych oraz degradacją walorów krajobrazowych. Związane jest to z pośrednim, bądź bezpośrednim wpływem braku realizacji działań na poszczególne komponenty środowiska takie jak woda, gleby czy powietrze, które stanowią integralną sferę życia ludzi.

Brak realizacji zaplanowanych działań będzie negatywnie wpływać na wszystkie komponenty środowiska. Należy mieć na uwadze fakt, że negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko może wystąpić wyłącznie na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie użytkowania nowopowstałej lub zmodernizowanej infrastruktury należy spodziewać się pozytywnych oddziaływań na środowisko.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) podczas stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji założeń zawartych w projektach polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie w zakresie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Łądek zlokalizowana jest w odległości około 200 km od najbliższej granicy. Ze względu na charakter i specyfikę kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. W skonstruowaniu w pełni rzetelnej prognozy przeszkadzały pewne braki informacji na temat konkretnych sposobów realizacji (np. szczegóły dotyczące parametrów technicznych planowanych zadań). Ponadto, GPR powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, posłużono się informacjami dotyczącymi inwestycji o podobnym charakterze i skali. Ocena oddziaływania na środowiska ma charakter prognostyczny, wskazuje możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia – najbardziej niekorzystne dla środowiska.

10. Rekomendacje i wnioski do ostatecznej wersji dokumentu

Podczas tworzenia ostatecznej wersji dokumentu należy uwzględnić następujące elementy:

- wszystkie zaplanowane zadania powinny być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i celami w zakresie ochrony środowiska wyznaczonymi w dokumentach obowiązujących na szczeblu międzynarodowym, unijnym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym,
- konieczne jest prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, które przyczynią się do kreowania wśród lokalnej społeczności postaw proekologicznych;
- konieczne jest wskazanie odpowiednich działań kompensacyjnych pozwalających na minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko w przypadku inwestycji nawet krótkotrwale negatywnie wpływających na środowisko.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wskazano 12 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Łądecka wspólnota pokoleń – zjednoczeni i aktywni	
Kierunek 1.1.	Rozwój inicjatyw integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych
Kierunek 1.2.	Kształtowanie postaw prospołecznych, nastawionych na poszerzenie kompetencji i umiejętności
Kierunek 1.3.	Rozwój oferty usług rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dopasowanych do potrzeb różnych grup wiekowych
Kierunek 1.4.	Adaptacja do obserwowanych zmian demograficznych – rozwój usług społecznych i opiekuńczych
CEL 2: Lokalne dziedzictwo warte pamięci – siłą własnych rąk	
Kierunek 2.1.	Ochrona dziedzictwa lokalnego jako elementu kształtującego wspólnotę
Kierunek 2.2.	Promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczo-historycznych
Kierunek 2.3.	Inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój sektorowy rolnictwa
Kierunek 2.4.	Rewitalizacja obiektów o wysokich walorach historycznych
CEL 3: Na nieznanym Łądek – przestrzeń to początek	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności i funkcjonalności istniejących obiektów użyteczności publicznej
Kierunek 3.2.	Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
Kierunek 3.3.	Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury
Kierunek 3.4.	Rozwój infrastruktury związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego

Gminnym Program Rewitalizacji powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji

Analizując wpływ kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 na poszczególne komponenty środowiska stwierdzono, że będą one pozytywnie wpływały na środowisko i ludzi. Przewidziano ewentualne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia robót budowlanych, jednak będzie to krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Ewentualne negatywne oddziaływanie dotyczy w głównej mierze oddziaływania na powietrze, hałas i powierzchnię ziemi. Możliwe oddziaływanie na wspomniane komponenty będzie wyłącznie krótkotrwałe, występujące na etapie prac budowlanych. Istnieje możliwość, iż nastąpi miejscowy wzrost hałasu, zapylenia, emisji spalin, odpadów budowlanych. Jest to jednak proces krótkotrwały, ograniczony tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione wyżej zakłócenia są odwracalne. Po zakończeniu realizacji należy spodziewać się braku oddziaływania na środowisko. Zadania zaplanowane zostaną z dużą dbałością o środowisko naturalne i nie zakłócą funkcji przyrodniczych obszarów chronionych znajdujących się na terenie Gminy Łądek. Inwestycje nie tylko nie będą stanowiły zagrożenia, ale przyczynią się do poprawy stanu środowiska. Efektem prac będzie zbudowana bądź zmodernizowana infrastruktura wpływająca na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru, również ze względów ekologicznych.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 nie wpływają w sposób długotrwały, negatywnie na stan środowiska, a znaczna część zaplanowanych kierunków działań i przedsięwzięć wykazuje oddziaływanie pozytywne. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji GPR. W związku z tym proponowanie rozwiązań alternatywnych nie jest konieczne.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ważnym elementem w zakresie monitoringu środowiska jest ocena jakości środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze. Monitoring polega na gromadzeniu, analizowaniu i udostępnianiu danych odnoszących się do jakości środowiska naturalnego oraz zmian w nim zachodzących. Przeprowadzenie rzetelnego monitoringu wymaga doboru odpowiednich wskaźników określonych ilościowo oraz jakościowo. Założone cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 a także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego obszaru. Założone efekty realizacji GPR pozwolą wzmocnić posiadany potencjał obszaru oraz wyeliminować lub ograniczyć słabe strony.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. Poniżej w zestawieniu tabelarycznym zaprezentowane zostały wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035. Dodatkowo zasadniczą częścią może być monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do terenów objętych projektem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 12. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądane zmiany	Cykliczność gromadzenia danych
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	↑	raz na rok
Liczba budynków, w których zamontowano odnawialne źródła energii	szt.	↑	raz na rok
Moc instalacji odnawialnych źródeł energii	MW	↑	raz na rok
Odsetek wymienionych indywidualnych źródeł ogrzewania	%	↑	raz na rok
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	↑	raz na rok
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	↓	raz na rok
Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny	Mg	↑	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM10 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych PM10 w roku	szt.	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM2,5 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu benzo(a)pirenu w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych	zły/dobry	↑	raz na rok z rozbiciem powierzchniowe raz na cztery lata, podziemne raz na rok
Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów do liczby ubytków	%	↑	raz na rok

Wysokość nakładów na inwestycje związane z utrzymaniem zieleni i nowymi nasadzeniami	zł	↑	raz na rok
Powierzchnia powstałych, urządzonych lub zmodernizowanych terenów zieleni	ha	↑	raz na rok
Udział terenów zieleni w powierzchni Gminy	%	↑	raz na rok
Udział terenów chronionych w powierzchni Gminy	%	-	raz na rok
Liczba zorganizowanych wydarzeń i imprez proekologicznych	szt.	↑	raz na rok
Stopień lesistości Gminy	%	↑	raz na rok

Źródło: opracowanie własne

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Konieczność wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035” wynika z obowiązku zawartego w art. 51 ust. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024, poz. 1112).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Łądek, w piśmie nr WPP-I.410.257.2025.AK.1 z dnia 25.11.2025 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035”. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 5.01.2026 r., znak: DN-NS.9011.2579.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035”.

W niniejszej prognozie, w rozdziale 1 przedstawiono podstawy prawne opracowania prognozy, jej zakres i cel, metody opracowania, źródła informacji oraz analizę oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Głównym celem opracowania prognozy jest wskazanie, jak wpłynie na środowisko realizacja określonych w projekcie GPR celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W rozdziale 2 przedstawiono krótką charakterystykę projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035. Przedstawiono w nim zawartość i cele GPR, w tym jego wizję, cele, kierunki działań oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 wskazano 12 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 6 projektów zintegrowanych, 2 projekty podstawowe oraz 2 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze.

W rozdziale 2 przedstawiono również powiązania tematyczne GPR z założeniami i wymaganiami innych dokumentów szczebla unijnego, krajowego i wojewódzkiego, uwzględniające zasady ochrony środowiska, a przede wszystkim zasadę zrównoważonego rozwoju. Odniesiono się między innymi do następujących dokumentów: Traktat Lizboński, Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejski Zielony Ład, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Europejska Konwencja Krajobrazowa, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Krajowy Program Ochrony Powietrza, Polityka energetyczna Polski do 2040 r., Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego.

Rozdział 3 stanowi charakterystykę istniejącego stanu środowiska Gminy Łądek, z uwzględnieniem położenia, ukształtowania terenu, budowy geologicznej, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu, jakości powietrza atmosferycznego, zagrożenia hałasem, szaty roślinnej i świata zwierzęcego, form ochrony przyrody. Cechami charakterystycznymi Gminy Łądek są między innymi: zły stan jakości wód powierzchniowych, zła jakość powietrza atmosferycznego, przebieg przez teren Gminy drogi krajowej oraz

dróg wojewódzkich, co wiąże się z występowaniem hałasu, wysokie walory przyrodnicze, występowanie licznych form ochrony przyrody.

W rozdziale 4, prognoza wskazuje istniejące problemy środowiska. Dla poszczególnych komponentów środowiska wskazano między innymi następujące zagrożenia/problemy: przekroczenia parametrów jakości powietrza atmosferycznego, złą jakość wód powierzchniowych, występowanie dużej ilości wyrobów zawierających azbest, zagrożenie powodzią czy zagrożenie suszą.

W rozdziale 5, prognoza wskazuje również przewidywane oddziaływanie na środowisko na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe. Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w formie opisowej wraz z uzasadnieniem.

Rozdział 6 wskazuje propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko.

W rozdziale 7 opisane zostały możliwe zmiany w przypadku braku realizacji dokumentu. Wskazano wśród nich:

- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

W rozdziale 8 stwierdzono, że realizacja niniejszego dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania.

Rozdział 9, dotyczący napotkanych trudności i braków dostępnej wiedzy wskazuje, że jedynym problemem okazał się brak parametrów technicznych przedsięwzięć proponowanych w GPR. Ponadto, Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035 powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Rozdział 10 poświęcony został rekomendacjom i wnioskom do ostatecznej wersji dokumentu, gdzie wskazano, że GPR powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w

ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

W rozdziale 11, dotyczącym rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w GPR, stwierdzono, że w dokumencie nie wskazano parametrów technicznych planowanych działań. Wobec powyższych przesłanek dotyczących w zasadzie każdego wieloaspektowego dokumentu, niniejsza prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów GPR, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji GPR.

W rozdziale 12 wskazano liczne propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień GPR. W celu określenia stopnia realizacji celów, zbudowano system kierunków powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w GPR. Regularna analiza wskaźników wskazanych w tabeli pozwoli na analizę skuteczności podjętych działań oraz określenie poziomu rozwoju jednostki w danej dziedzinie i aktualizację priorytetów Gminy Łądek.

14. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów stanowiących w celu ochrony zdrowia – dane za rok 2024	71
Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – dane za rok 2024	71
Tabela 3. Wyniki pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Łądek wykonanych w ramach monitoringu badawczego pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w 2022 roku	76
Tabela 4. Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Łądek	76
Tabela 5. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Łądek	79
Tabela 6. Charakterystyka obszarów NATURA 2000 znajdujących się na terenie Gminy Łądek	87
Tabela 7. Charakterystyka parku krajobrazowego znajdującego się na terenie Gminy Łądek	105
Tabela 8. Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu znajdującego się na terenie Gminy Łądek	106
Tabela 9. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Łądek	110
Tabela 10. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko	133
Tabela 11. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji potencjalnych negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach GPR	134
Tabela 12. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	142
Rysunek 1. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łądek	12
Rysunek 2. Metryczka krajobrazu Łądek	43
Rysunek 3. Metryczka krajobrazu Dolina Warty: Konin-Pyzdry	52
Rysunek 4. Położenie Gminy Łądek na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa	64
Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w Gminie Łądek w latach 2013-2023	65
Rysunek 6. Wykres średnich temperatur i opadów w ciągu roku dla Gminy Łądek	67
Rysunek 7. Róża wiatrów dla Gminy Łądek	68

15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), w nawiązaniu do art. 74a ust. 2 tejże ustawy oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko do:

„Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łądek do roku 2035”

spełniam wymagania, o których mowa w wyżej wymienionych przepisach prawnych. Ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko lub byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko (art. 74a ust. 2 pkt 2).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Inona Nowicka